

STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO KIEROWANEGO PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ (LSR)



Lokalna Strategia Rozwoju na lata 2014-2020 Darłowskiej Lokalnej Grupy Rybackiej



I CHARAKTERYSTKA LGD	3
II PARTYCYPACYJNY CHARAKTER LSR	7
III DIAGNOZA – OPIS OBSZARU LUDNOŚCI.....	10
IV ANALIZA SWOT	17
V CELE I WSKAŹNIKI.....	18
VI SPOSÓB WYBORU I OCENY OPERACJI ORAZ SPOSÓB USTANAWIANIA KRYTERIÓW WYBORU	32
VII PLAN DZIAŁANIA	39
VIII BUDŻET LSR	40
IX PLAN KOMUNIKACJI.....	41
X ZINTEGROWANIE	42
XI MONITORING I EWALUACJA.....	50
XII STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	51
WYKAZ WYKORZYSTANEJ LITERATURY	51
Załącznik nr 1. PROCEDURA AKTUALIZACJI LSR	51
Załącznik nr 2. PROCEDURY DOKONYWANIA EWALUACJI I MONITORINGU	53
Załącznik nr 3. PLAN DZIAŁANIA.....	60
Załącznik nr 4. BUDŻET LSR	69
Załącznik nr 5. PLAN KOMUNIKACJI	70

I CHARAKTERYSTKA LGD

3

1. Nazwa i status prawny oraz data rejestracji i numer w KRS.

Nazwa: Darłowska Lokalna Grupa Rybacka w dorzeczu Wieprzy, Grabowej i Unieści. Darłowska Lokalna Grupa Rybacka może używać nazwy skróconej „Darłowska Lokalna Grupa Rybacka” lub skrótu „DLGR”.

Status prawny: Stowarzyszenie działa na podstawie ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2015 poz.1093) i Ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności (Dz. U. z 2015r. poz.378).

Data rejestracji w krajowym rejestrze sądowym: 06.10.2009 r.

Numer w KRS: 0000338834

Organy Władzy Stowarzyszenia: Walne Zebranie Członków, Zarząd, Rada DLGR, Komisja Rewizyjna.

Siedziba Stowarzyszenia: Miasto Darłowo.

2. Obszar objęty Lokalną Strategią Rybacką Darłowskiej Lokalnej Grupy Rybackiej.

DLGR swoją Lokalną Strategię Rozwoju zamierza realizować na obszarze siedmiu gmin zlokalizowanych w północno-wschodniej części Województwa Zachodniopomorskiego. Zrzeszone w DLGR gminy to: Miasto Darłowo, Gmina Darłowo, Gmina Malechowo, Miasto i Gmina Polanów, Gmina i Miasto Sianów, Gmina Sławno, Gmina Postomino. Miasto i Gmina Polanów oraz Gmina i Miasto Sianów należą do Powiatu Koszalińskiego pozostałe pięć do Powiatu Sławieńskiego. Obszar DLGR od północy graniczy z Morzem Bałtyckim, a od wschodu z Województwem Pomorskim. Poniżej przedstawiono wielkość gmin oraz liczbę ludności obszaru DLGR wg stanu na 31.12.2013 r.

Obszar Darłowskiej Lokalnej Grupy Rybackiej jest „obszarem rybackim i obszarem akwakultury”, zgodnie z zapisami rozporządzenia nr 508/20141. Należy rozumieć przez to obszar obejmujący brzeg morza, rzeki lub jeziora, obejmujący stawy lub dorzecze i charakteryzujący się wysokim poziomem zatrudnienia w sektorze rybołówstwa lub akwakultury. Obszar jest funkcjonalnie spójny pod względem geograficznym, gospodarczym i społecznym. Obszar DLGR charakteryzuje się dużym wpływem sektora rybactwa na lokalną gospodarkę.

Tab. Liczba ludności i wielkość gminnych wchodzących w skład DLGR.

L.p.	Jednostka Samorządu Terytorialnego	Charakter gminy	powierzchnia w km2	powierzchnia w ha	Gęstość zaludnienia (w osobach na km2)	liczba ludności	powiat
1	Miasto Darłowo	miejski	20	2 021	711	14 229	sławieński
2	Gmina Darłowo	wiejski	269	26 945	30	8 030	sławieński
3	Gmina i Miasto Sianów	miejsko - wiejski	227	22 676	61	13 758	koszaliński
4	Miasto i Gmina Polanów	miejsko - wiejski	393	39 335	23	9 080	koszaliński
5	Gmina Sławno	wiejski	284	28 439	32	9 034	sławieński
6	Gmina Malechowo	wiejski	227	22 646	29	6 585	sławieński
7	Gmina Postomino	wiejski	227	22 686	31	7 079	sławieński
RAZEM DLGR			1 647	164 748	41	67 795	

Działalność rybacka prowadzona na terenie siedmiu sąsiadujących gmin jest zróżnicowana, ale połączona branżowo. Część północna charakteryzuje się dominacją rybołówstwa morskiego oraz podmiotów prowadzących obrót ryb i produktów rybnych. Część południowa zdominowana jest przez przetwórców oraz podmioty zajmujące się chowem i hodowlą ryb łososiowatych. Producenci ryb z omawianych gmin korzystają ze wspólnych zasobów wodnych, tych samych rzek wśród których najistotniejsze są: Grabowa, Wieprza i Unieść. Należy również podkreślić, powiązania historycznie samorządów zrzeszonych w DLGR (np. wszystkie gminy DLGR w pewnym okresie czasu należały do Powiatu/Ziemi Sławieńskiej), ekonomicznie i społecznie (we wszystkich wymienionych gminach zachodzą te same procesy społeczno – gospodarcze, co zostało wykazane w kolejnych rozdziałach).

Obszar realizacji LSR DLGR przedstawiono na rysunkach poniżej, przy czym biała plama pośród wyróżnionego obszaru DLGR to Miasto Sławno, które nie jest objęte niniejszą LSR.

Lokalna Strategia Rozwoju, Stowarzyszenia DLGR będzie jednofunduszowa tzn. w całości realizowana będzie przy wsparciu Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze 2014 – 2020. Wszystkie gminy DLGR posiadają odpowiednio dużą reprezentację tzw. sektora rybackiego, umożliwiającą takie działanie.



3. Potencjał Darłowskiej Lokalnej Grupy Rybackiej.

3.1. Opis sposobu powstania i doświadczenia DLGR;

Darłowska Lokalna Grupa Rybacka jest organizacją, która funkcjonuje już od roku 2009. Została powołana, aby realizować lokalną strategię rozwoju obszarów rybackich, w ramach osi 4 Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013”. Stowarzyszenie zostało zapoczątkowane przez podmioty należące do sektora rybackiego oraz przedstawiciele jednostek samorządów lokalnych. Następnie zaproszono do współpracy podmioty sektora gospodarczego, oraz organizacje pozarządowe. Podczas wspólnych spotkań omawiane były problemy i możliwości rozwoju partnerstwa, struktura oraz zasady funkcjonowania. Główne spotkania organizacyjne przedstawiono poniżej w zestawieniu chronologicznym.

Tab. Zestawienie głównych spotkań DLGR w okresie jej tworzenia.

TERMIN	ZAKRES SPOTKANIA
25.05.2009 r.	Organizacja Darłowskiej Lokalnej Grupy Rybackiej
17.07.2009 r.	Spotkanie dotyczące struktury Darłowskiej Lokalnej Grupy Rybackiej
22.07.2009 r.	Spotkanie dotyczące powołania Darłowskiej Lokalnej Grupy Rybackiej
22.07.2009 r.	Spotkanie organizacyjne osób czynnie uczestniczących w powołaniu Darłowskiej Lokalnej Grupy Rybackiej
04.08.2009 r.	Spotkanie dotyczące powołania Darłowskiej Lokalnej Grupy Rybackiej

26 sierpnia 2009 roku podczas spotkania założycielskiego powołano stowarzyszenie, przyjęto statut organizacji oraz wybrano komitet założycielski. Na listę obecności wpisało się wówczas 47 członków założycieli, reprezentantów sektorów publicznego, gospodarczego oraz organizacji pozarządowych. W składzie DLGR znalazło się 6 gmin: Gmina Miasto Darłowo, Gmina Darłowo, Gmina Malechowo, Miasto i Gmina Polanów, Gmina i Miasto Sianów, Gmina Sławno. Złożona w roku 2010 w ramach konkursu organizowanego przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Lokalna Strategia Rozwoju Obszarów Rybackich, uzyskała pozytywną ocenę, co umożliwiło podpisanie umowy (w dniu 11 listopada 2010) na jej realizację.

Stowarzyszenie DLGR w okresie 2011 – 2015 z sukcesami realizowało swoją LSROR, wdrażając większość określonych w niej zamierzeń. Spośród 7 lokalnych grup rybackich w Województwie Zachodniopomorskim to właśnie DLGR zakontraktowało najwięcej środków w ramach PO RYBY 2007 – 2013 – 34 212 956,01 zł. Zawarto 174 umów (3 miejsce w województwie), wykorzystano 87 % budżetu DLGR. Należy również podkreślić, iż realizując strategię w poprzednim okresie programowania Darłowskiej Lokalnej Grupy Rybackiej udało się osiągnąć większość założonych wskaźników, wpływając pozytywnie na rozwój społeczno – gospodarczy zrzeszonych gmin.

Stowarzyszenie było wielokrotnie kontrolowane przez różnego rodzaju instytucje (NIK, MRiRW, UMWZ), które nigdy nie wykazały poważniejszych nieprawidłowości w funkcjonowaniu grupy. DLGR było również ewaluowane przez MRiRW, poddało się również ewaluacji własnej.

W chwili obecnej Darłowska Lokalna Grupa dysponuje znacznym potencjałem organizacyjnym, ludzkim, materialnym itd., który został zbudowany w poprzednim okresie - realizacji LSROR. Potencjał ten został wzmocniony nowymi rozwiązaniami i doświadczeniami wypracowanymi w roku 2015. Ważnym czynnikiem umożliwiającym prawidłową realizację niniejszej LSR jest tzw. „pamięć organizacji”, którą posiada DLGR. Większość członków stowarzyszenia (członkowie zarządu, pracownicy biura, członkowie komisji rewizyjnej, itd.), która uczestniczyła w realizacji LSROR w ramach PO RYBY 2007 - 2013, nadal czynnie funkcjonuje w ramach grupy i brała udział w tworzeniu niniejszej LSR.

Przykładem tego mogą być pracownicy biura, którzy już od roku 2011 w sposób bezpośredni prowadzili i realizowali „starą” LSROR. Osoby te pomagały wnioskodawcą w sporządzaniu wniosków o dofinansowanie, a beneficjentom wniosków o płatność, ponadto samodzielnie sporządzały różnego rodzaju aplikacje związane z funkcjonowaniem grupy (wnioski o dofinansowanie funkcjonowania DLGR, wnioski dotyczące **projektów współpracy międzyregionalnej i międzynarodowej**, wnioski o płatność). W chwili obecnej są głównymi podmiotami, zajmującymi się dostosowaniem DLGR do nowego programu PO RYBY 2014 – 2020 i związanych z tym zasad, kwestii formalnych itd.

Tak ukształtowany potencjał stowarzyszenia, wykorzystany zostanie dla prawidłowej realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2014-2020.

Stowarzyszenie w II półroczu 2015 r zrealizowało przedsięwzięcie na kwotę 55 823,47 zł „funkcjonowanie DLGR w okresie przejściowym”. Przedsięwzięcie było komplementarne w stosunku do wsparcia przygotowawczego – obejmowało inne elementy funkcjonowania. Finansowane było w całości **ze środków innych niż PROW 2007-2013 i PO RYBY 2007-2013** – finansowane było ze środków pochodzących w całości ze składek członkowskich.

W roku 2015 w trakcie tworzenia założeń do nowej strategii, do Darłowskiej Lokalnej Grupy Rybackiej przystąpiła Gmina Postomino, rozszerzając obszar działania stowarzyszenia.

3.2. Reprezentatywność DLGR.

Stowarzyszenie począwszy od roku 2009 stale powiększa swoją liczebność. W chwili obecnej DLGR liczy 297 członków. 252 to osoby fizyczne, z czego 72 osoby to kobiety. Osoby prawne to 45 podmiotów (7 gmin, 1 powiat i 26 stowarzyszeń i fundacji oraz spółki kapitałowe). Sektor gospodarczy to 83 podmioty. Sektor rybacki reprezentuje 36 członków.

Struktura stowarzyszenia tworzyła się w okresie sześciu lat jego funkcjonowania i w sposób rzeczywisty odzwierciedla reprezentatywność społeczności lokalnej. Skład grupy był kształtowany tak, aby żaden z sektorów nie uzyskał nadreprezentacji. Tworząc niniejszą LSR starano się przedstawić grupy osób, do których, określone w ramach strategii działania, będą przede wszystkim skierowane. DLGR zapewnia swobodny i niedyskryminujący dostęp do członkostwa wszystkim podmiotom funkcjonującym lub zamieszkującym na jej obszarze.

3.3. Opis składu decyzyjnego – Rady DLGR.

Rada jest organem Stowarzyszenia o którym mowa w art. 4 ust.3 pkt.4 ustawy z dnia 20 lutego 2015r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności (Dz. U. z 2015r.poz.378) i do którego należy wybór operacji oraz ustalenie kwoty wsparcia. Rada składa się z 15 członków wybranych przez Walne Zebranie Członków spośród członków DLGR. Zgodnie z Regulaminem Rady, Statutem DLGR, oraz wspomnianą wcześniej ustawą, jej członkowie nie mogą być jednocześnie członkami Zarządu Stowarzyszenia, Komisji Rewizyjnej Stowarzyszenia lub pracownikami stowarzyszenia albo osobami świadczącymi na rzecz stowarzyszenia usługi na podstawie umowy cywilno-prawnej.

Rada DLGR spełnia warunki oraz parytety zawarte m.in. Regulaminie Organizacyjnym Rady DLGR lub Statucie Stowarzyszenia, takie jak:

- ani władze publiczne, ani żadna pojedyncza grupa interesu nie może mieć więcej niż 49 % głosów w Radzie;
- Rada w co najmniej 40 % składa się z podmiotów reprezentującej sektor rybacki;
- w składzie Rady nie może być więcej niż 30% członków Rady reprezentujących sektor publiczny.
- Rada składa się z co najmniej: jednego przedsiębiorcy, jednej kobiety, jednej osoby do 35 roku życia

W związku z powyższym w skład Rady DLGR wchodzi 15 osób w tym:

- 7 osób związanych z sektorem rybackim (46,67 % wszystkich członków Rady);
- 2 osoby-przedstawiciele sektora publicznego (13 % wszystkich członków Rady);
- 7 osób-przedstawiciele sektora gospodarczego (46,67% wszystkich członków Rady);
- 6 osób-przedstawiciele sektora społecznego (40 % wszystkich członków Rady);
- 4 kobiety;
- 2 osoby poniżej 35 roku życia.

Należy podkreślić, iż 7 członków obecnej Rady DLGR (wliczając przedstawiciele osób prawnych), było w poprzednim okresie programowania członkami Komitetu DLGR i w związku z tym posiadają ogromną wiedzę i doświadczenie.

DLGR stworzyło precyzyjne zasady dotyczące realizacji naborów wniosków i wyboru operacji. Sprowadzają się one w skrócie do następujących kroków:

- ogłoszenie o naborze wniosków w ramach realizacji LSR. Ogłoszenie musi być podane do publicznej wiadomości i zawierać wszystkie informacje umożliwiające poprawne złożenie wniosku.
- wnioskodawcy składają wnioski wraz z załącznikami w biurze DLGR w przewidzianym w naborze terminie.
- po zakończeniu terminu składania wniosków, biuro DLGR przekazuje je Radzie, aby ta poddała je ocenie i wybrała (lub nie) do dofinansowania.
- Rada wybiera operacje, podejmuje odpowiednie uchwały (o wyborze operacji do dofinansowania lub nie).
- wnioskodawcy informowani są o wynikach oceny i o możliwości wniesienia protestu.
- DLGR przekazuje złożone w ramach naboru aplikacje do Samorządu Województwa Zachodniopomorskiego.

3.4 Zasady funkcjonowania DLGR

W przyjętych zasadach funkcjonowania Stowarzyszenia Darłowska Lokalna Grupa Rybacka w dorzeczu Wieprzy, Grabowej i Unieści wyróżnić możemy oddzielenie funkcji decyzyjnej w procesie wyboru operacji od funkcji zarządczej. Funkcję zarządczą powierzono trzem następującym organom stowarzyszenia:

- **Walne Zebranie Członków** - jest najwyższym organem władzy DLGR

- **Zarząd DLGR** - kieruje całokształtem działalności DLGR, reprezentuje je na zewnątrz i ponosi odpowiedzialność przed Walnym Zebraniem Członków, składa się z 10 – 12 członków. Dwóch członków Zarządu DLGR jest przedstawicielami środowiska rybackiego (Łukasz Skowroński, Mirosław Omylak).

- **Komisja Rewizyjna** - organ kontroli wewnętrznej, składa się z 3 – 5 członków. Jeden z członków Komisji Rewizyjnej jest przedstawicielem sektora rybackiego (Robert Suwała).

Funkcję decyzyjną w DLGR powierzono **Radzie DLGR**. Do wyłącznej kompetencji Rady należy:

- wybór operacji
- ustalenie kwoty wsparcia.

Zasady, organizację i tryb działania poszczególnych organów określa Statut Stowarzyszenia DLGR oraz poszczególne regulaminy wewnętrzne. Ogólny zakres wspomnianych dokumentów przedstawiono poniżej w tabeli.

Rodzaj dokumentu	Sposób uchwalania	Sposób zmian	Regulowane kwestie
Statut DLGR	Uchwała Walnego Zebrania Członków	Za pomocą uchwały Walnego Zebrania Członków w głosowaniu jawnym, większością 2/3 głosów.	<ul style="list-style-type: none"> - cele i sposoby działania DLGR; członkowie DLGR, ich prawa i obowiązki; - organy DLGR i ich kompetencje - majątek, składki członkowskie i rozwiązanie stowarzyszenia; - wskazanie pod staw prawnych; - wskazanie organu nadzoru; - zasady nabywania członkostwa i jego utraty; - zasady zwoływania posiedzeń i przebiegu WZC.
Regulamin Rady DLGR	Uchwała Walnego Zebrania Członków lub w trybie przewidzianym w §21, ust. 5 Statutu	Za pomocą uchwały Walnego Zebrania Członków w głosowaniu jawnym, zwykłą większością głosów lub w trybie przewidzianym w §21, ust. 5 Statutu	<ul style="list-style-type: none"> - zasady zwoływania i organizacji posiedzeń organu decyzyjnego (sposób informowania członków organu o posiedzeniach, zasady dostarczania dokumentów dotyczących spraw podejmowanych na posiedzeniach; - zasady powoływania i odwoływania członków; - zasady dotyczące zachowania bezstronności i unikania konfliktu interesu wraz z obowiązkiem publikowania protokołów z posiedzeń organu decyzyjnego zawierających informacje o wyłączeniach z procesu decyzyjnego, ze wskazaniem których wniosków wyłączenie dotyczy; - zasady w zakresie określania kworum i systemu głosowania; - regulacje zapewniające zachowanie parytetu w poszczególnych głosowaniach organu decyzyjnego; - zasady podejmowania decyzji w sprawie wyboru (ocena wniosków, sposób podziału wniosków do oceny pomiędzy członków organu, zasady preselekcji operacji, jeśli dotyczy, zasady dokumentowania oceny); - zasady protokołowania posiedzeń organu decyzyjnego; - zasady wynagradzania członków organu decyzyjnego; - opis sposobu udostępniania procedur do wiadomości publicznej; - podział zadań i zakres odpowiedzialności poszczególnych organów DLGR w procesie oceny z uwzględnieniem przepisów prawa; - opis organizacji naborów wniosków; - opis sposobu oceny zgodności operacji z LSR i wyboru operacji do finansowania, w tym postępowania w przypadku, gdy kilka operacji otrzymało jednakową liczbę punktów, a limit dostępnych środków nie pozwala na finansowanie wszystkich operacji; - regulacje zapewniające stosowanie tych samych kryteriów w całym procesie wyboru w ramach danego naboru; - zasady ustalania kwoty wsparcia dla danej operacji z uwzględnieniem przepisów prawa dla poszczególnych programów, z których planowane jest finansowanie LSR; - sposobu postępowania DLGR, w przypadku gdy złożony wniosek o przyznanie pomocy nie będzie odpowiadał wnioskowanej kwocie albo w przypadku gdy biznesplan załączony do tego wniosku nie będzie uzasadniał poniesienia

			wydatków w wysokości uprawniającej do przyznania pomocy tej wysokości; - opis sposobu informowania o wynikach oceny i możliwości wniesienia protestu; - zasady rozpatrywania protestu; - wzory dokumentów (m. in. karta zgodności z lokalnymi kryteriami, karta zgodności z LSR).
Regulamin Zarządu DLGR	Uchwała Walnego Zebrania Członków	Za pomocą uchwały Walnego Zebrania Członków w głosowaniu jawnym, zwykłą większością głosów.	- zasady zwoływania i organizacji posiedzeń; - kompetencje i zadania Zarządu; - zasady dokumentowania posiedzeń; - wynagradzanie Zarządu.
Regulamin pracy Biura DLGR	Uchwała Zarządu DLGR	Za pomocą uchwały Zarządu DLGR w głosowaniu jawnym, zwykłą większością głosów.	- zasady zatrudniania i wynagradzania pracowników; - uprawnienia Dyrektora Biura; - godziny pracy biura; - zasady udostępniania informacji będących w dyspozycji LGD; - uwzględniające zasady bezpieczeństwa informacji i przetwarzania danych osobowych; - zasady świadczenia doradztwa oraz opis metody oceny efektywności świadczonego przez pracowników LGD doradztwa.
Regulamin Komisji Rewizyjnej	Uchwała Walnego Zebrania Członków	Za pomocą uchwały Walnego Zebrania Członków w głosowaniu jawnym, zwykłą większością głosów.	- zasady zwoływania i organizacji posiedzeń; - zasady kontroli nad stowarzyszeniem; - zasady wynagradzania członków; - zasady podejmowania decyzji.

Uwagi zgromadzone w procesie konsultacji społecznych rozdziału I:

Zgłoszono do rozdziału 7 uwag o charakterze redakcyjnym. Wszystkie uwagi zgłoszone były przez członków Zespołu Konsultacyjnego LSR. 5 uwag zostało uwzględnionych.

II PARTYCYPACYJNY CHARAKTER LSR

Prace nad nową LSR rozpoczęły się w drugiej połowie 2014 r. Z inicjatywy Zarządu czynności wprowadzające do opracowania LSR wykonywali pracownicy Biura DLGR, którzy regularnie zdawali sprawozdania z przebiegu prac Zarządowi DLGR. Prace rozpoczęto od dokładnego rozeznania potrzeb lokalnej społeczności (sektora rybackiego, przedsiębiorców z innych branż, organizacji pozarządowych, instytucji publicznych i lokalnych liderów – sołtysów, członków rad soleckich, społeczników). W tym celu pracownicy Biura przeprowadzili szereg wywiadów indywidualnych z kluczowymi interesariuszami, dzięki którym roboczo określono zakres i wysokość zapotrzebowania na środki finansowe w ramach nowej LSR, czyli kluczowe obszary interwencji i kluczowe grupy docelowe. Informacje z wywiadów zostały także wykorzystane do określenia celów LSR, jej budżetu oraz wskaźników realizacji.

Od początku 2015 r. w Biurze DLGR funkcjonował także punkt konsultacyjny dla mieszkańców obszaru i przedstawicieli społeczności rybackiej. Osoby odwiedzające biuro były informowane o bieżących postępach nad PO Rybactwo i Morze oraz LSR na lata 2014-2020, a także zgłaszały swoje pomysły, uwagi i postulaty. W drugiej połowie 2015 r. Zarząd DLGR zarekomendował kolejne działania, zwiększające zaangażowanie mieszkańców w proces opracowania strategii. W każdej gminie członkowskiej powołany został gminny koordynator ds. nowej LSR, którego zadaniem było usprawnienie komunikacji dwustronnej na linii DLGR-mieszkańcy. Od listopada do końca grudnia 2015 r. koordynatorzy gminni prowadzili gminne punkty konsultacyjne, w których mieszkańcy mogli uzyskać aktualne informacje nt. postępu prac oraz zgłosić swoje wnioski i wątpliwości. Wszystkie informacje zgromadzone w gminnych punktach konsultacyjnych były przesyłane do biura DLGR, które przekazywało je swoim pracownikom do analizy, a następnie informację zwrotną przekazywano do poszczególnych mieszkańców (oraz zbiorczo do koordynatorów gminnych).

gmina	imię i nazwisko koordynatora	dni i godziny funkcjonowania urzędowania	lokalizacja punktu konsultacyjnego
Miasto i Gmina Polanów	Monika Krasnosielska-Żak	wtorki i czwartki, godz. 10.00 - 14.00	Urząd Miejski w Polanowie, Polanów, ul. Wolności 4, pokój nr 18
Gmina i Miasto Sianów	Tomasz Tesmer	środy i czwartki, godz. 12.00 - 14.00	Urząd Gminy i Miasta w Sianowie, Sianów, ul. Armii Polskiej 30, pokój nr 14
Gmina Malechowo	Natalia Kaczmarek	wtorki i czwartki, godz. 10.00 - 12.00	Urząd Gminy Malechowo, Malechowo 22A, pokój nr 107
Gmina Postomino	Katarzyna Banasik	wtorki i czwartki, godz. 10.00 - 12.00	Urząd Gminy Postomino, Postomino 30, pokój nr 18
Gmina Darłowo	Ewa Świtalska-Pacholska	poniedziałki, godz. 10.00 - 12.00	Urząd Gminy Darłowo, Darłowo, ul. Dąbrowskiego 4, pokój nr 50
Gmina Sławno	Daria Anna Dawid-Nowacka	wtorki i czwartki, godz. 10.00 - 12.00	Urząd Gminy Sławno, Sławno, ul. Skłodowskiej 9, pokój nr 63
Miasto Darłowo	Sławomir Herman	wtorki i czwartki, godz. 10.00 - 14.00	Urząd Miejski w Darłowie, Darłowo, Pl. Kościuszki 9, pokój nr 19

Dodatkowo wszystkie informacje na temat nowej LSR publikowane były na stronie internetowej DLGR oraz stronach gmin członkowskich. Osoby, które nie mogły wziąć udziału w spotkaniach albo udać się do punktu konsultacyjnego, zyskały możliwość zgłaszania swoich propozycji za pomocą poczty elektronicznej. Forma e-konsultacji ułatwiła znacznie dotarcie do osób pracujących, osób które opiekują się dziećmi, seniorami, czy też osób, które mają problemy z poruszaniem się.

DLGR zdecydowała także, że cennym elementem oddolnego procesu formułowania LSR będzie także badanie ankietowe wśród mieszkańców, pozwalające określić: stopień ich zadowolenia (ogólny oraz w kilkunastu szczegółowych dziedzinach), ocenę zmian w poszczególnych obszarach (pozytywna, negatywna, brak zauważalnych zmian), najpilniejsze obszary i kierunki działań, pożądane przez mieszkańców, grupy, które wymagają szczególnego wsparcia, preferencji w ramach LSR oraz środki i narzędzia komunikacji, z których najczęściej korzystają mieszkańcy. W ramach badania zebrano 831 ankiet. Do przedstawicieli sektora rybackiego skierowano zmodyfikowane ankietę, w których przygotowano specjalny blok pytań, dotyczących sytuacji ekonomicznej sektora rybackiego oraz planowanych kierunków działań w najbliższych latach. Zebrano 35 ankiet sektorowych (rybackich). Wyniki badania (były jednym z podstawowych dokumentów, które zostały wykorzystane w procesie opracowania LSR. Szeroki zakres tematyczny pytań pozwolił na uzyskanie wielu cennych informacji, które zostały wykorzystane w diagnozie, analizie SWOT, celach, wskaźnikach, budżecie, planie działania (wraz z monitoringiem i ewaluacją) oraz planie komunikacji.

Niezwłocznie po zakończeniu badania oraz przygotowaniu pierwszych propozycji kluczowych elementów LSR, DLGR przeprowadziła cykl spotkań konsultacyjnych z mieszkańcami, na których zaprezentowano pierwsze ustalenia i zgromadzono uwagi. Łącznie w spotkaniach udział wzięły 93 osoby, w tym 10 osób z sektora rybackiego. Dodatkowo podczas spotkań zachęcano mieszkańców oraz firmy, instytucje do przedstawienia konkretnych pomysłów na projekty, które miałyby być finansowane ze środków LSR (w formie fiszek projektowych). Dane te posłużyły DLGR do sporządzenia celów, budżetu, matrycy wskaźnikowej i planu działania oraz pozwoliły ocenić realność początkowych założeń.

Miejsce spotkania	Data i godzina spotkania	Liczba uczestników
Urząd Miejski w Polanowie, Polanów, ul. Wolności 4, sala posiedzeń	12.10.2015, godz. 12.00	7
Urząd Gminy i Miasta w Sianowie, Sianów, ul. Armii Polskiej 30, sala posiedzeń	14.10.2015, godz. 12.00	12
Urząd Gminy Malechowo, Malechowo 22A, sala konferencyjna	15.10.2015, godz. 12.00	15
Urząd Gminy Postomino, Postomino 30, sala konferencyjna	16.10.2015, godz. 13.00	20
Urząd Gminy Darłowo, Darłowo, ul. Dąbrowskiego 4, sala konferencyjna	19.10.2015, godz. 11.00	18
Urząd Gminy Sławno, Sławno, ul. Skłodowskiej 9, sala nr 54	19.10.2015, godz. 15.00	11
Urząd Miejski w Darłowie, Darłowo, Pl. Kościuszki 9, sala posiedzeń	22.10.2015, godz. 15.00	10

DLGR od początku kładła nacisk na bieżące informowanie i włączanie w prace nad LSR przedstawicieli społeczności rybackiej. W celu lepszego zdefiniowania ich potrzeb poza wywiadami indywidualnymi przeprowadzono też dwa fokiuse z rybakami, w których udział wzięło 13 osób. Zaprezentowano na nich wszystkie kluczowe założenia nowej LSR, a na podstawie zgromadzonych uwag dokonano korekt w przedsięwzięciach, budżecie i wskaźnikach oraz planie komunikacji. W celu określenia ostatecznego kształtu LSR oraz przeanalizowaniu uwag zgłoszonych na końcowych etapach konsultacji społecznych powołano „zespół konsultacyjny LSR”. Zespół składał się z koordynatorów gminnych, jako przedstawicieli sektora publicznego, przedsiębiorców, rybaków, przedstawicieli sektora społecznego oraz mieszkańców. Ostateczny kształt rozdziałów LSR oraz załączników do LSR konsultowany był w ramach zespołu.

Zespół konsultacyjny LSR:

LP	reprezentowana Gmina	Imię i nazwisko	sektor
1	Miasto Darłowo	Sławomir Herman	publiczny
2	Miasto Darłowo	Marek Szypulski	rybacki , gospodarczy, mieszkaniec
3	Gmina Darłowo	Ewa Świtalska-Pacholska	publiczny
4	Gmina Darłowo	Andrzej Drewienkowski	rybacki , gospodarczy, mieszkaniec
5	Gmina Darłowo	Daniel Krysiński	rybacki , gospodarczy, mieszkaniec
5	Gmina Malechowo	Natalia Kaczmarek	społeczny, mieszkaniec
6	Gmina Malechowo	Urszula Senger	gospodarczy, mieszkaniec
7	Gmina Malechowo	Łukasz Skwroński	rybacki , gospodarczy
8	Gmina Sławno	Anna Daria Dawid Nowacka	publiczny
9	Gmina Sławno	Ryszard Leśniewski	społeczny
10	Gmina Sławno	Justyna Mikońska	społeczny, mieszkaniec
11	Miasta i Gmina Polanów	Monika Krasnosielska- Żak	społeczny, mieszkaniec
12	Miasta i Gmina Polanów	Roman Knop	rybacki , gospodarczy
13	Miasta i Gmina Polanów	Joanna Siwiecka	publiczny
14	Gmina i Miasta Sianów	Tomasz Tesmer	publiczny
15	Gmina i Miasta Sianów	Aleksandra Kowalczyk	publiczny
16	Gmina i Miasta Sianów	Jerzy Klonowski	publiczny
17	Gmina i Miasta Sianów	Jarosław Dadoń	rybacki , gospodarczy, mieszkaniec
18	Gmina Postomino	Krzysztof Bugowski	rybacki , gospodarczy, mieszkaniec
19	Gmina Postomino	Piotr Żuchowski	rybacki , gospodarczy, mieszkaniec
20	Gmina Postomino	Katarzyna Banasik	publiczny

Zorganizowano dwudniowy warsztat podsumowujący pracę nad LSR, w których udział wzięli członkowie zespołu konsultacyjnego, pracownicy biura. Warsztaty miały charakter otwarty. W trakcie warsztatów przeanalizowano też wyniki dotychczasowych ewaluacji z okresu 2007-2013:

- sporządzonej przez Instytut Badań i Analiz Smart Research Grzegorz Ogonowski na zlecenie DLGR
- badania ewaluacyjnego wykonanego na zlecenie MRiRW przez firmę Agrotec.

Wprowadzono korekty zapewniające poprawę efektywności wdrażania LSR, z wykorzystaniem wniosków z obu badań ewaluacyjnych.

Zestawienie metod partycypacyjnych, wykorzystanych na kluczowych etapach opracowania LSR:

Metoda:	Etap opracowania LSR				
	Definiowanie potrzeb i problemów (diagnoza)	Określenie celów i wskaźników, plan działania	Zasady wyboru operacji i ustalania kryteriów wyboru	Monitoring i ewaluacja	Plan komunikacji
Grupa robocza (Zespół konsultacyjny LSR)	X	X	X	X	X
Punkty konsultacyjne	X	X	X	X	X
E-konsultacje	X	X	X	X	X
Wywiady indywidualne	X	X	X		X
Badanie ankietowe	X	X	X		X
Spotkania konsultacyjne	X	X	X	X	X

Fokusy	X	X	X	X	X
Warsztaty konsultacyjne		X	X	X	X
Ewaluacje	X	X	X	X	X

Szeroki udział społeczności lokalnej powinien być zapewniony nie tylko na etapie opracowania LSR, ale także jej realizacji. DLGR planuje powoływanie tematycznych zespołów roboczych, organizowanie spotkań konsultacyjnych (np. w przypadku aktualizacji LSR), stały kontakt z mieszkańcami za pośrednictwem strony internetowej oraz wywiady fokusowe ze społecznością rybacką (organizowane w razie zapotrzebowania). Opinie mieszkańców na temat LSR i pracy DLGR będą także elementem ewaluacji.

W dalszych rozdziałach wskazano zakres zmian wprowadzonych w toku konsultacji społecznych.

Uwagi zgromadzone w procesie konsultacji społecznych rozdziału II:

Zgłoszono do rozdziału: 4 uwagi o charakterze redakcyjnym. Wszystkie uwagi zgłoszone były przez członków Zespołu Konsultacyjnego LSR. Wszystkie uwagi zostały uwzględnionych.

III DIAGNOZA – OPIS OBSZARU LUDNOŚCI

Obszar objęty działaniem Darłowskiej Lokalnej Grupy Rybackiej jest spójny przestrzennie. W skład DLGR wchodzi 7 gmin (w tym jedną gminę miejską, dwie gminy miejsko-wiejskie i cztery gminy wiejskie), obejmujących 1 647 km², zamieszkałych przez 67 795 osoby (wg stanu na 31.12.2013 r.; dane statystyczne wykorzystane w tym rozdziale pochodzą z Banku Danych Lokalnych GUS o ile nie wskazano inaczej).

Gmina	Status gminy	Liczba ludności	Powierzchnia (w km ²)	Gęstość zaludnienia (w osobach na km ²)
Darłowo – miasto	gmina miejska	14.229	20	704
Darłowo – gmina	gmina wiejska	8.030	269	30
Malechowo	gmina wiejska	6.585	227	29
Polanów	gmina miejsko-wiejska	9.080	393	23
Postomino	gmina wiejska	7.079	227	31
Sianów	gmina miejsko-wiejska	13.758	227	61
Sławno	gmina wiejska	9.034	284	32
RAZEM		67.795	1.647	41
ŚREDNIA dla obszaru		9.685	235	-

Obszar charakteryzuje niewielka gęstość zaludnienia (41 osób/km² przy średniej krajowej wynoszącej 126 osób/km²).

W latach 2007-2014 na analizowanym obszarze utrzymywał się trend związany z przyrostem ogólnej liczby ludności. Zjawisko to było szczególnie dynamiczne w latach 2007-2010. Od 2010 do 2014 roku występuje niewielki ubytek liczby mieszkańców (w stosunku do szczytowego okresu w 2010 r. jest to około 450 osób).

Gmina	Liczba mieszkańców gminy wg stanu na 31.12. danego roku								Różnica (2014 - 2007)
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Darłowo - miasto	14.154	14.115	14.021	14.425	14.390	14.308	14.229	14.059	-95
Darłowo - gmina	7.588	7.625	7.677	7.927	7.982	8.026	8.030	8.048	460
Malechowo	6.559	6.605	6.583	6.640	6.631	6.589	6.585	6.506	-53
Polanów	9.226	9.171	9.096	9.203	9.183	9.147	9.080	9.010	-216
Postomino	7.009	7.045	7.024	7.073	7.081	7.068	7.079	7.053	44
Sianów	13.277	13.348	13.440	13.681	13.649	13.665	13.758	13.734	457
Sławno	8.874	8.881	8.885	8.902	8.908	8.975	9.034	8.998	124
RAZEM	66.687	66.790	66.726	67.851	67.824	67.778	67.795	67.408	721

Jest to wynik wysokiego ujemnego salda migracji, które utrzymuje się nieprzerwanie w latach 2007-2013 na terenie DLGR (skumulowane saldo migracji w latach 2007-2013 osiągnęło wartość -16,0 osób na każdy tysiąc mieszkańców). Zjawisko odpływu mieszkańców jest na tyle znaczne, że nie rekompensuje go nawet stosunkowo wysoki dodatni przyrost naturalny na tym obszarze, utrzymujący się w analizowanych latach (skumulowana wartość w latach 2007-2014 wyniosła +12,1 osoby na tysiąc mieszkańców, przy średniej ogólnopolskiej wynoszącej +2,8).

Gmina	Saldo migracji na 1000 osób wg gmin								Skumulowane saldo migracji na 1000 osób
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Darłowo – miasto	-10,1	-5,9	-7,8	-5,0	-3,2	-3,8	-3,4	-8,4	-47,6
Darłowo – gmina	-1,4	4,2	3,4	3,8	5,2	1,0	0,1	1,7	18,0
Malechowo	1,2	1,4	-2,3	1,7	-1,4	-3,9	-4,6	-7,1	-15,0
Polanów	-3,2	-7,2	-5,2	-3,6	-3,5	-5,1	-8,7	-7,4	-43,9

Postomino	3,3	1,1	-4,5	-2	-1,4	-5	-3,7	-5,1	-17,3
Sianów	-0,2	0,2	3,7	-1,6	-2,2	3,4	1,7	-0,8	4,2
Sławno	-1,8	-5,0	0,5	-0,1	-2,5	2,8	0,3	-4,4	-10,2
ŚREDNIA	-1,7	-1,6	-1,7	-1,0	-1,3	-1,5	-2,6	-4,5	-16,0
woj. zachodnio pomorskie	-1,0	-0,8	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-0,6	-1,4	-5,8
POLSKA	-0,5	-0,4	0,0	-0,1	-0,1	-0,2	-0,5	-0,4	-2,2

Na obszarze LSR występuje zbilansowana struktura płciowa (49,77% mężczyzn i 50,23% kobiet), a wartość współczynnika feminizacji wyniosła w 2013 r. na terenie DLGR 101.

Gmina	Liczba mieszkańców wg stanu na 31.12.2013 r.				
	ogółem	mężczyźni		kobiety	
		w osobach	%	w osobach	%
Darłowo – miasto	14.229	6.929	48,70%	7.300	51,30%
Darłowo – gmina	8.030	4.036	50,26%	3.994	49,74%
Malechowo	6.585	3.295	50,04%	3.290	49,96%
Polanów	9.080	4.591	50,56%	4.489	49,44%
Postomino	7.053	3.496	49,57%	3.557	50,43%
Sianów	13.758	6.810	49,50%	6.948	50,50%
Sławno	9.034	4.572	50,61%	4.462	49,39%
RAZEM	67769	33729	49,77%	34040	50,23%
woj. zachodnio pomorskie	1.718.861	836.953	48,69%	881.908	51,31%
POLSKA	38.495.659	18.629.535	48,39%	19.866.124	51,61%

Dane dotyczące struktury wiekowej mieszkańców (w podziale na ekonomiczne grupy wieku) wskazują, że na analizowanym obszarze występuje korzystniejsza sytuacja demograficzna niż w województwie zachodniopomorskim i w kraju. Wskazują na to dane dotyczące udziału osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym w ogóle mieszkańców.

Gmina	Ludność wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem wg stanu na 31.12.2014 r.		
	w wieku przedprodukcyjnym	w wieku produkcyjnym	w wieku poprodukcyjnym
Darłowo - miasto	16,6%	62,8%	20,5%
Darłowo - gmina	20,1%	65,4%	14,5%
Malechowo	20,4%	64,5%	15,1%
Polanów	19,1%	65,5%	15,5%
Postomino	21,3%	64,1%	14,6%
Sianów	19,1%	66,7%	14,2%
Sławno	20,9%	65,6%	13,5%
ŚREDNIA	19,6%	64,9%	15,4%
woj. zachodnio pomorskie	17,5%	63,8%	18,7%
POLSKA	18,0%	63,0%	19,0%

Szczególne istotny jest tutaj odsetek osób młodych, w wieku przedprodukcyjnym. W Polsce wynosi on 18,0%, w województwie zachodniopomorskim 17,5% (według stanu na 31.12.2013 r.). Tymczasem na obszarze LSR odsetek osób młodych wynosi aż 19,6%. Także w przypadku analizy odsetka osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle ludności widzimy utrzymującą się zależność: na całym obszarze DLGR dane są lepsze niż średnia ogólnopolska i wojewódzka.

Ten stan będzie się jednak z roku na rok pogarszał w związku z trendem starzenia się społeczeństwa. Na obszarze DLGR zmniejsza się liczba osób młodych (w wieku przedprodukcyjnym) a zwiększa się liczba seniorów (w wieku poprodukcyjnym).

Prognoza demograficzna na lata 2020-2035	Powiat	
	koszaliński	slawieński
Ludność w wieku przedprodukcyjnym w roku (w osobach)		
2020	12.027	10.400
2030	10.883	9.193
2035	10.400	8.616
RÓŻNICA	-1.627	-1.784
Ludność w wieku produkcyjnym w roku (w osobach)		
2020	43.652	35.729
2030	42.516	33.054
2035	42.369	32.247

RÓŻNICA	-1.283	-3.482
Ludność w wieku poprodukcyjnym w roku (w osobach)		
2020	11.286	10.730
2030	13.951	12.495
2035	14.201	12.449
RÓŻNICA	2.915	1.719

Zmiany demograficzne powodują, że szczególnego znaczenia nabierają dwie grupy mieszkańców: osoby młode (ponieważ w kolejnych latach zmniejszy się znacznie ich ilość) i osoby starsze (ponieważ ich liczba będzie dynamicznie wzrastać).

Ostatnią istotną cechą demograficzną jest poziom wykształcenia mieszkańców. Dane z Narodowego Spisu Powszechnego przeprowadzonego w 2011 r. pokazują, że struktura wykształcenia mieszkańców obszaru DLGR jest słabsza niż średnie wyniki w województwie i w kraju.

Powiat	Ludność w wieku 13 lat i więcej wg poziomu wykształcenia					
	wyższe	średnie i policealne	zasadnicze zawodowe	gimnazjalne	podstawowe ukończone	podstawowe nieukończone i brak wykształcenia
koszaliński	10,98%	25,22%	24,45%	5,97%	24,01%	2,56%
sławiński	10,42%	27,97%	24,00%	6,21%	23,04%	2,26%
woj. zachodnio pomorskie	16,61%	31,27%	20,57%	4,92%	19,07%	1,67%
POLSKA	16,99%	31,56%	21,67%	4,93%	18,31%	1,36%

Niski poziom wykształcenia mieszkańców jest jednym z głównych problemów w kontekście rynku pracy – osoby bez wymaganej wiedzy i kwalifikacji mają szczególne trudności ze znalezieniem pracy (co potwierdzają przytaczane dalej dane PUP).

W przypadku terenu objętego działalnością DLGR w kontekście rynku pracy charakterystycznym elementem jest niski stopień aktywności ekonomicznej ludności (obliczany jako liczba zatrudnionych na 1.000 mieszkańców), wynoszący w 2013 r. na obszarze DLGR mniej niż połowę średniej krajowej.

Gmina	Pracujący na 1000 ludności w latach 2007-2013							Zmiana w latach 2007-2013
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
Darłowo - miasto	132	138	140	118	119	123	140	8
Darłowo - gmina	143	145	130	127	110	131	124	-19
Malechowo	76	77	89	90	94	80	74	-2
Polanów	114	119	122	114	118	115	118	4
Postomino	85	89	80	82	90	92	90	5
Sianów	98	109	107	113	113	109	101	3
Sławno	65	60	55	59	54	53	58	-7
ŚREDNIA	102	105	103	100	100	100	101	-1
woj. zachodnio pomorskie	193	197	190	191	190	188	192	-1
POLSKA	220	226	223	223	224	223	226	6

Jednym z największych problemów obszaru w zakresie rynku pracy jest jednak wysoka stopa bezrobocia wśród mieszkańców, rosnąca w latach 2007-2013.

Gmina	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych	Udział osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym		
		razem	mężczyźni	kobiety
Darłowo – miasto	1.171	12,9%	11,7%	14,2%
Darłowo – gmina	678	12,9%	11,3%	14,9%
Malechowo	504	11,9%	10,8%	13,1%
Polanów	956	16,1%	13,1%	19,7%
Postomino	519	11,4%	10,0%	13,0%
Sianów	1.200	13,0%	11,8%	14,5%
Sławno	874	14,7%	14,1%	15,4%
RAZEM	5.902	-	-	-

Według stanu na koniec 2013 r. na obszarze DLGR 5.902 osoby to osoby bezrobotne (zarejestrowane). Wśród bezrobotnych przeważają kobiety, zjawisko takie występuje we wszystkich analizowanych gminach. Wyraźne różnice w liczbie osób bezrobotnych w zależności od płci są argumentem za objęciem kobiet specjalnym wsparciem w ramach LSR. Statystyki pokazują wyraźnie, że ich sytuacja jest znacznie trudniejsza niż w przypadku mężczyzn.

Charakterystyka grup pozostających poza rynkiem pracy wskazuje na szczególnie duży udział osób o niskich kwalifikacjach zawodowych i wykształceniu, osób do 25 roku życia i powyżej 50 roku życia, kobiet i osób niepełnosprawnych.

Osoby bezrobotne w szczególnej sytuacji na rynku pracy w powiecie sławieńskim wg stanu na 31.12.2014 r.	
Bezrobotni bez wykształcenia średniego	2.718
Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych	1.604
Bezrobotni bez doświadczenia zawodowego	698
Bezrobotni do 25 roku życia	670
Bezrobotni powyżej 50 roku życia	1.294
Samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	523
Bezrobotni niepełnosprawni	260

Na przestrzeni lat 2007-2013 bezrobocie na obszarze LSR wzrosło (z 11,9% w 2007 r. do 13,3% w 2013 r.). Dane te świadczą o nieskuteczności dotychczasowych mechanizmów aktywizacji bezrobotnych i konieczności podjęcia dalszych działań w celu redukcji odsetka osób pozostających bez pracy. Duża liczba osób bezrobotnych jest związana także z niskim poziomem rozwoju przedsiębiorczości na terenie DLGR. Na każdy tysiąc mieszkańców na obszarze DLGR funkcjonuje 95 podmiotów gospodarczych (wskaźnik dla poszczególnych gmin wynosi od 71 do 140). Jest to wynik wyraźnie niższy niż w całym województwie zachodniopomorskim (128 podmiotów) i Polsce (106 podmiotów). Ponadto średnio na obszarze DLGR 76 osób fizycznych na 1000 mieszkańców prowadzi działalność gospodarczą, co znowu daje wynik niższy od średniej wojewódzkiej (95 osób) i krajowej (77 osób). Na terenie DLGR nie mają siedziby, żadne podmioty przedsiębiorczości społecznej. Zgodnie z danymi w rejestrze REGON na obszarze DLGR dominują przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie: handlu hurtowego i detalicznego oraz naprawy pojazdów (1.462 podmioty), budownictwa (946 podmiotów) oraz zakwaterowania i usług gastronomicznych (900 podmiotów). Są to kluczowe branże lokalnej gospodarki.

Gmina	Liczba zarejestrowanych podmiotów w rejestrze REGON w podziale na sekcje PKD 2007																		
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S i T
	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	Górnictwo i wydobywcie	Przetwórstwo przemysłowe	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz etc.	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami, rekultywacja	Budownictwo	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów	Transport i gospodarka magazynowa	Zakwaterowanie i usługi gastronomiczne	Informacja i komunikacja	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	Obsługa rynku nieruchomości	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	Działalność w zakresie usług administracyjnych i działalność wspierająca	Administracja publiczna i obrona narodowa; zabezpieczenia społeczne	Edukacja	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	Pozostała działalność usługowa
Darłowo - miasto	78	1	104	4	4	147	490	82	500	26	30	109	77	32	5	51	107	39	104
Darłowo - gmina	49	0	45	0	4	119	150	29	145	1	11	50	12	20	12	22	16	12	34
Malechowo	56	1	48	2	3	105	123	20	21	2	8	2	14	13	7	14	16	8	28
Polanów	73	1	56	4	4	161	120	21	22	3	10	31	17	15	5	25	35	10	31
Postomino	72	1	36	9	2	72	108	27	132	2	12	9	10	11	18	20	10	16	34
Sianów	74	3	130	5	6	217	319	109	55	14	32	82	70	33	7	26	67	24	90
Sławno	77	1	64	2	3	125	152	51	25	4	14	5	23	10	9	17	19	14	33
RAZEM	479	8	483	26	26	946	1462	339	900	52	117	288	223	134	63	175	270	123	354

Do branż z potencjałem rozwojowym należą przedsiębiorstwa funkcjonujące w ramach sekcji PKD 2007:

F, G, H - dzięki atrakcyjnemu położeniu;

G, I, R – dzięki potencjałowi turystycznemu

Q - w kontekście zwiększającej się liczby osób starszych, wymagających specjalistycznej opieki i usług

Na obszarze DLGR:

- zarejestrowane są 83 łodzie i kutry rybackie.

- działają 23 gospodarstwa rybackie (niektóre z nich posiadają wiele rozrzuconych po obszarze ośrodków hodowlanych oraz wylęgu).

- 15 przetwórci

Wartość połowów i produkcji ryb na obszarze LSR szacowana jest na około 50 mln zł. W sektorze rybackim (z wyłączeniem przetwórstwa) zatrudnionych jest około 350 osób.

Rodzajem działalności gospodarczej, który ma szczególne znaczenie w opinii DLGR są usługi turystyczne i okołoturystyczne. O potencjale przyrodniczym świadczy fakt, że obszary prawnie chronione zajmują 17,1% powierzchni analizowanego obszaru i występuje na nich ponad 300 pomników przyrody. Dodatkowo na obszarze LSR znajduje się 300 zabytków wpisanych do rejestru ochrony zabytków (dane WUOZ w Szczecinie). Przez obszar DLGR przebiegają też następujące szlaki turystyczne: Wiatrakowy (39km), Nadmorski (37km), Cystersów (23km), Rezerwatów (71,5km), Szlak Świętego Jakuba (wybrane odcinki), Szlak Latarni Morskich (wybrane odcinki), Szlak im. Józefa Chruszczyńskiego, Szlak porwanego Księcia, Szlak im. Papieża Jan Pawła II. Elementem wpływającym pozytywnie na atrakcyjność turystyczną obszaru jest jego spójność historyczna i kulturalna.

Turystyka jest jednym z kluczowych potencjałów obszaru DLGR ze względu na bliskość Morza Bałtyckiego, atrakcyjny krajobraz, liczne jeziora i atrakcje turystyczne. Dane dotyczące sektora usług turystycznych wskazują jednak, że potencjał obszaru nie jest w pełni wykorzystywany. Według danych na koniec 2013 r. na obszarze DLGR funkcjonowało 119 obiektów noclegowych, z czego połowa zlokalizowana była w mieście Darłowo.

Gmina	Liczba obiektów noclegowych	Liczba udzielonych noclegów	Wskaźnik Schneidera ¹
Darłowo -miasto	64	293.860	3.207,39
Darłowo - gmina	31	509.007	5.080,07
Malechowo	1	1.932	23,39
Polanów	2	8.194	468,39
Postomino	18	258.485	3800,82
Sianów	3	9.228	176,92
Sławno	0	0	0,00
RAZEM	119	1.080.706	1.772,67

Obszar jest chętnie odwiedzany przez turystów, o czym świadczy zarówno łączna liczba udzielonych noclegów (w 2013 r. ponad milion), jak i wysokie wartości wskaźnika natężenia ruchu turystycznego, przekraczające wyraźnie średnią ogólnopolską (607,78). Co bardzo ważne, dane te obejmują jedynie obiekty zbiorowego zakwaterowania (hotele, motele, pensjonaty etc.).

Poważnym problemem społeczno-gospodarczym obszaru jest niski poziom wynagrodzenia brutto w stosunku do średniej ogólnopolskiej i wojewódzkiej. W latach 2007-2014 poziom wynagrodzenia brutto uległ minimalnej poprawie (wzrost o około 2%).

Powiat	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w relacji do średniej krajowej (Polska = 100)							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
koszaliński	80,1	79,3	78,8	80,5	82,7	83,3	82,5	82,7
sławiński	74,1	76,0	76,1	76,6	77,1	77,6	76,3	76,4
woj. zachodniopomorskie	91,3	91,2	91,1	90,8	90,7	91,3	91,3	91,1

Niskie dochody mieszkańców oraz wysoka stopa bezrobocia powodują poważne problemy społeczne: ubóstwo i wykluczenie społeczne. Z zasiłków i zapomóg w ramach opieki społecznej w 2013 r. korzystało prawie 10.500 osób, a zasiłkami rodzinnymi objęte było prawie 40% dzieci do 17 roku życia. Mimo pewnej poprawy zaobserwowanej w latach 2009-2013 odsetek osób korzystających z pomocy społecznej na obszarze DLGR jest wyższy niż średnia wojewódzka i ogólnopolska. Cechą charakterystyczną obszaru DLGR jest także dynamiczny wzrost wydatków na pomoc społeczną z budżetu poszczególnych gmin. Mimo zmniejszania się liczby osób korzystających z opieki społecznej, rosną wydatki przeznaczane na ten cel.

Gmina	Zasięg korzystania z pomocy społecznej					Zmiana w latach 2009-2013
	2009	2010	2011	2012	2013	
Darłowo - miasto	11,4%	11,3%	10,0%	10,6%	11,1%	-0,3

¹ Wskaźnik intensywności ruchu turystycznego wyrażony jako liczba turystów korzystających z noclegów na 1.000 mieszkańców. Suma wartości zmiennych „korzystający rezydenci (Polacy)” oraz „turyści zagraniczni korzystający” dla obiektów hotelowych i innych obiektów noclegowych łącznie, dzielona przez liczbę mieszkańców gminy (zmienna „faktyczne miejsce zamieszkania wg stanu na 31.12.”).

Darłowo - gmina	28,9%	27,1%	27,3%	27,7%	21,2%	-7,7
Malechowo	20,0%	18,0%	16,3%	17,7%	18,0%	-2,0
Polanów	19,5%	19,2%	18,9%	18,6%	18,1%	-1,4
Postomino	31,0%	28,5%	25,0%	22,8%	19,0%	-12,0
Sianów	9,5%	10,6%	11,3%	12,1%	13,4%	3,9
Sławno	12,9%	12,9%	11,2%	12,6%	13,3%	0,4
ŚREDNIA	19,0%	18,2%	17,1%	17,4%	16,3%	-2,7
woj. zachodniopomorskie	10,8%	10,4%	9,7%	9,7%	9,7%	-1,1
Polska	9,1%	8,7%	8,1%	8,1%	8,3%	-0,8

W walce z problemami społecznymi często włączają się organizacje pozarządowe i lokalni liderzy, którzy prowadzą szereg cennych, oddolnych inicjatyw. Na terenie wszystkich analizowanych gmin występują stowarzyszenia i fundacje, prowadzące szeroki zakres działań społecznych i charytatywnych.

Gmina	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców w latach 2007-2014								Zmiana w latach 2007-2014
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Darłowo - miasto	2	3	3	3	3	3	3	3	1
Darłowo - gmina	3	3	3	3	3	3	3	3	0
Malechowo	2	2	3	3	3	3	3	4	2
Polanów	2	2	2	2	2	2	2	2	0
Postomino	4	4	4	5	5	5	5	5	1
Sianów	2	3	3	3	4	4	4	4	2
Sławno	2	2	3	3	4	4	4	5	3
woj. zachodniopomorskie	2	2	3	3	3	3	3	3	1
POLSKA	2	2	3	3	3	3	3	3	1

Przy uwzględnieniu liczby mieszkańców liczba organizacji pozarządowych na obszarze LSR jest większa niż średnia wojewódzka i ogólnopolska. Główne sfery działalności lokalnego sektora społecznego to: pomoc materialna, sport i rekreacja, organizacja czasu wolnego oraz promocja walorów turystycznych. Trzeci sektor na terenie powiatu wyraźnie się rozwija i integruje: zwiększa się liczba organizacji pozarządowych i lokalnych inicjatyw, a osoby zaangażowane ich działalność współpracują ze sobą na forum DLGR.

Poza danymi statystycznymi dla oceny sytuacji społeczno-gospodarczej obszaru DLGR wykorzystano też wyniki badania ankietowego, przeprowadzonego w 2015 r. na obszarze DLGR. W badaniu zgromadzono 831 ankiet od mieszkańców, w tym 35 ankiet od przedstawicieli społeczności rybackiej.

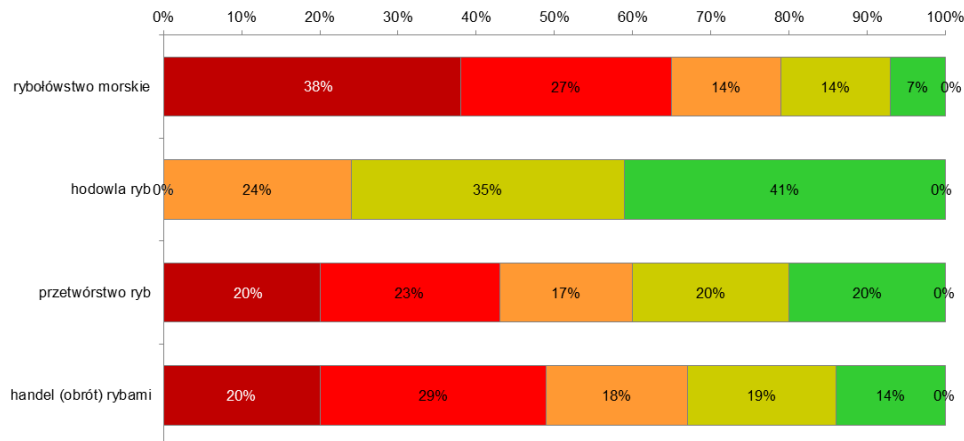
Główne wnioski z badania:

1. Mieszkańcy wykazują wysoki stopień optymizmu – 71% badanych to osoby optymistycznie oceniające jakość życia na analizowanym obszarze. Dynamika zmian w lokalnej społeczności jest także ogólnie oceniana pozytywnie.
2. Główne obszary problemowe na terenie DLGR to rynek pracy, zarobki mieszkańców i ochrona zdrowia - ocena stopnia zadowolenia w poszczególnych kategoriach tematycznych wskazuje na trzy zasadnicze bolączki obszaru: rynek pracy, zarobki mieszkańców i ochronę zdrowia. Stosunkowo dobrze oceniono za to edukację, estetykę miejscowości oraz sport i rekreację. W ocenach wystąpiło znaczne zróżnicowanie w zależności od gminy, na terenie której zamieszkuje respondent (w szczególności w odniesieniu do turystyki).
3. DLGR powinna najpilniej podjąć działania w sferze rynku pracy, ochrony zdrowia i zarobków mieszkańców - analiza poszczególnych obszarów tematycznych wskazuje, że najpilniejsze w oczach mieszkańców są działania w dziedzinie rynku pracy, zarobków mieszkańców i ochrony zdrowia.
4. Główne rodzaje inicjatyw jakich oczekują mieszkańcy to (kolejno): tworzenie nowych miejsc pracy; inwestycje w infrastrukturę drogową; inicjatywy dla dzieci i młodzieży; rozwój ścieżek rowerowych; poprawa estetyki miejsc publicznych; organizacja imprez, festynów; rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowo-kanalizacyjnej; aktywizacja istniejących świetlic wiejskich; organizacja szkoleń, warsztatów; wsparcie lokalnej przedsiębiorczości; budowa i modernizacja placów zabaw.
5. Za grupy, które należy potraktować w LSR priorytetowo wskazywano najczęściej: młodzież, bezrobotnych, dzieci, kobiety, przedsiębiorców i osoby niepełnosprawne. 30% badanych wskazało, że bliskie mu osoby młode planują opuścić obszar DLGR w najbliższych latach.

Ze względu na specyfikę obszaru i specjalistyczny charakter LSR, skoncentrowany na problemach rybactwa, rybołówstwa i akwakultury, istotnym celem badania była także ocena sytuacji lokalnego sektora rybackiego. W badaniu wzięło udział 35 respondentów, reprezentujących społeczność rybacką. Zostali oni poproszeni o ocenę bieżącej i przyszłej kondycji przedsiębiorstw rybackich, które prowadzą lub w których są zatrudnieni.

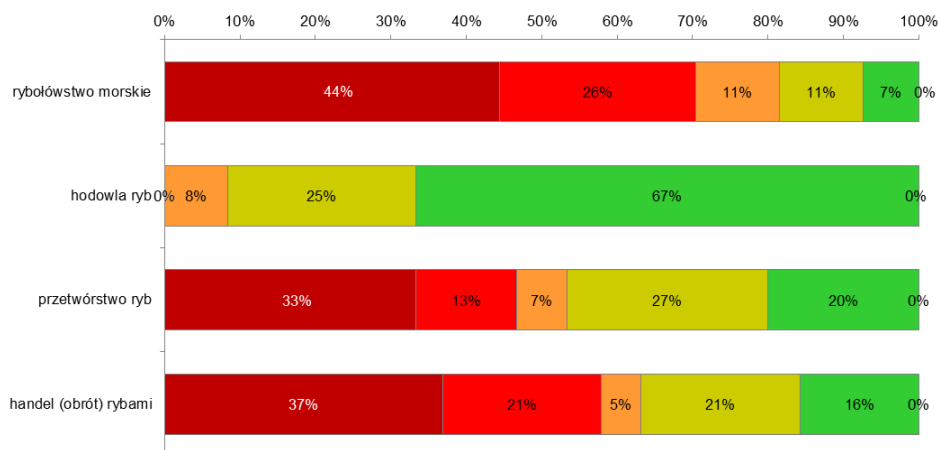
W pierwszej kolejności badani zostali poproszeni o określenie bieżącej kondycji swojego przedsiębiorstwa w skali od 1 (bardzo zła) do 6 (bardzo dobra). Żaden z badanych nie wystawił najwyższej możliwej noty, a analiza odpowiedzi na to pytanie pokazuje szczególnie trudną sytuacją firm zajmujących się rybołówstwem morskim oraz (w mniejszym stopniu) handlem i obrotem rybami. Badani najlepiej ocenili kondycję przedsiębiorstw zajmujących się hodowlą ryb.

Ocena bieżącej kondycji przedsiębiorstw rybackich



Następnie respondenci zostali poproszeni o ocenę przyszłej kondycji finansowej przedsiębiorstw (w 5-letniej perspektywie), przy użyciu tej samej skali co w poprzednim pytaniu. Uzyskane wyniki pokazują, że badani przewidują wyraźną poprawę jedynie w przypadku gospodarstw hodowlanych, a pozostałe typy działalności rybackiej (rybołówstwo morskie, przetwórstwo ryb oraz handel nimi) w opinii respondentów czekają ciężkie czasy.

Ocena przyszłej kondycji przedsiębiorstw rybackich



Mimo pesymistycznych perspektyw, badani w większości planują kontynuować zatrudnienie w sektorze rybackim, choć jedna trzecia badanych rozważa zmianę branży. O przywiązaniu do sektora świadczą też odpowiedzi na kolejne pytanie w kwestionariuszu: Czy przewiduje Pan rozwój działalności rybackiej (dodatkowe inwestycje) w swojej firmie /w firmie w której Pan/i jest zatrudniony/a, w perspektywie 5 najbliższych lat? Zdecydowana większość badanych (63%) planuje podjęcie tego typu działań, a tym samym podjęcie starań o utrzymanie rentowności swoich przedsiębiorstw. Badani zostali także poproszeni o określenie, czy planują rozwijać w ramach swoich przedsiębiorstw działalność pozarybacką. Wyniki wskazują, że jest to główny kierunek planowanych inwestycji. Żaden z respondentów nie wykluczył tutaj definitywnie tego typu przedsięwzięć w najbliższej przyszłości, a aż 41% badanych wskazało odpowiedź „na pewno tak”. Mimo trudnej i pogarszającej się sytuacji ekonomicznej lokalnych przedsiębiorstw rybackich większość badanych planuje kontynuować swoją działalność w tej branży oraz inwestycje, zarówno w zakresie podstawowej działalności rybackiej, jak i innych rodzajów działalności (dominują tutaj działania w sferze turystyki, handlu i gastronomii).

Wnioski z diagnozy obszaru:

Diagnoza obszaru przeprowadzona przez DLGR objęła szereg problemów i zjawisk, spośród których powyżej przedstawiono najważniejsze obszary, w których działania DLGR mogą przynieść poprawę.

1. Główne problemy: odpływ mieszkańców, niski poziom rozwoju przedsiębiorczości i aktywności zawodowej, wysoka stopa bezrobocia (szczególnie wśród kobiet), niskie zarobki mieszkańców, duży odsetek osób korzystających z pomocy społecznej, liczne braki w infrastrukturze publicznej (turystycznej, kulturalnej, sportowej, rekreacyjnej, społecznej, drogowej), niewystarczający poziom aktywności i integracji mieszkańców, niewystarczające wykorzystanie potencjału turystycznego, zła i pogarszająca się kondycja finansowa sektora rybackiego (w szczególności rybaków morskich).

2. Główne potrzeby: wsparcie tworzenia nowych miejsc pracy i zwiększania zarobków mieszkańców, dywersyfikacja dochodów i zatrudnienia w sektorze rybackim, poprawa stanu infrastruktury publicznej (w szczególności drogowej, turystycznej i turystyczno-rekreacyjnej), rozbudowa i poprawa atrakcyjności oferty spędzania czasu wolnego (w szczególności dla dzieci, młodzieży i seniorów), zwiększenie nakładów na promocję obszaru i jego dziedzictwa.

3. Najważniejsze zasoby: bliskość Morza Bałtyckiego, nieskażone środowisko naturalne, atrakcyjny krajobraz, liczne rzeki, jeziora, zabytki i atrakcje, cenne zasoby dziedzictwa historycznego i kulturalnego oraz przyrodniczego, tradycje rybackie.

4. Potencjał obszaru: rozwój funkcji turystycznych i rekreacyjnych, rozwój przedsiębiorczości, zwiększenie stopnia aktywności społecznej, integracja społeczności rybackiej.

W oparciu o przeprowadzoną diagnozę DLGR wybrała następujące kluczowe obszary interwencji:

1. Rozwój przedsiębiorczości i tworzenie nowych miejsc pracy – główna potrzeba wskazana przez mieszkańców obszaru, wynikająca także z danych statystycznych dotyczących skali bezrobocia oraz złej kondycji finansowej sektora rybackiego.

2. Poprawa stanu infrastruktury i ochrona cennych zasobów – najczęstszy typ działań wskazywany przez mieszkańców w badaniu ankietowym, działanie jest niezbędne w kontekście rozwoju funkcji turystycznych obszaru.

3. Aktywizacja mieszkańców – jeden z ważniejszych postulatów wynikający z badania ankietowego, działania podejmowane w tym zakresie pozwolą w pełni osiągnąć zakładane rezultaty w pozostałych dwóch obszarach interwencji. Określono także kluczowe grupy docelowe, szczególnie istotne dla wdrożenia LSR:

1. Przedsiębiorcy – od nich zależy liczba miejsc pracy na obszarze.

2. Instytucje publiczne – gminy, ośrodki kultury, biblioteki to główni „gracze” na obszarze w wielu kluczowych sferach rozwoju i działalności mieszkańców.

3. Organizacje pozarządowe i lokalni aktywiści – pełnią ważną rolę uzupełniającą wobec działań sektora publicznego, obejmują najbardziej aktywnych mieszkańców, działających na rzecz rozwoju obszaru w wielu różnorodnych dziedzinach.

4. Osoby młode (do 40 roku życia) – grupa defaworyzowana, która ma ograniczone możliwości na rynku pracy ze względu na niewystarczające kwalifikacje i doświadczenie, stanowią znaczny odsetek osób bezrobotnych, często opuszczają obszar DLGR, ponadto mieszkańcy w badaniu ankietowym wskazali, że należy szczególne działania skierować do tej grupy.

5. Kobiety zamieszkujące obszar LSR – grupa defaworyzowana, której trudności na rynku pracy i niskie zarobki związane są z koniecznością przerw w zatrudnieniu, związanych z opieką nad dziećmi, stanowią szczególnie liczną grupę osób bezrobotnych, a mieszkańcy uznali w badaniu ankietowym, że należy jej zapewnić szczególne wsparcie.

6. Społeczność rybacka – osoby prowadzące działalność rybacką, zatrudnione w sektorze rybackim i członkowie ich rodzin to grupa szczególnie istotna w działaniach DLGR. Ze względu na branżowy charakter LSR kierowane będzie do nich specjalistyczne wsparcie.

Uwagi zgromadzone w procesie konsultacji społecznych rozdziału III:

Zgłoszono do rozdziału: 23 uwagi, w tym 20 uwag merytorycznych 3 redakcyjne. Wszystkie uwagi zgłoszone były przez mieszkańców, podczas spotkań konsultacyjnych w gminach członkowskich. Uwagi merytoryczne dotyczyły wątpliwości mieszkańców co do poprawności przedstawionych w diagnozie danych statystycznych. Uwzględniono 12 uwag merytorycznych (w tym dwie częściowo) oraz 2 uwagi redakcyjne.

IV ANALIZA SWOT

W oparciu o wyniki diagnozy i propozycje zespołu roboczego przygotowany został wstępny projekt analizy SWOT obszaru, który następnie został poddany konsultacjom społecznym w formie wywiadów, spotkań i warsztatów. Ostateczna wersja analizy, po uwzględnieniu uwag mieszkańców, została zamieszczona poniżej.

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
1. Dogodne położenie nad Morzem Bałtyckim. 2. Stosunkowo duża liczba obszarów chronionych. 3. Duży potencjał turystyczny obszaru. 4. Dobrze rozwinięty sektor usług turystycznych. 5. Wysoki stopień przedsiębiorczości. 6. Brak uciążliwego przemysłu. 7. Wysoki poziom wykorzystania odnawialnych źródeł energii – energetyka wiatrowa.	1. Niski stopień aktywności zawodowej. 2. Wysoka stopa bezrobocia. 3. Niewystarczająco rozwinięty rynek pracy. 4. Znaczny odsetek osób korzystających z pomocy społecznej, zagrożonych wykluczeniem społecznym. 5. Niski poziom wynagrodzenia mieszkańców. 6. Niewystarczające lub nieadekwatne kwalifikacje mieszkańców, w tym w szczególności w zakresie ratownictwa wodnego. 7. Odływ młodzieży z obszaru. 8. Ograniczona oferta spędzania czasu wolnego na obszarze. 9. Zły stan i braki w infrastrukturze użytkowej, w szczególności infrastrukturze na przystaniach rybackich. 10. Zbyt mała i malejąca liczba połączeń komunikacyjnych, w tym komunikacji autobusowej i połączeń kolejowych.

	<ol style="list-style-type: none"> 11. Utrudnione warunki dla rozwoju przedsiębiorstw na obszarze zależnym od rybactwa. 12. Niewystarczający poziom rozpoznawalności obszaru na poziomie ponadregionalnym, w tym brak spójnej oferty i strategii promocyjnej. 13. Zbyt niski poziom aktywności społecznej mieszkańców, w tym ograniczony zasięg działań prowadzonych przez lokalne organizacje pozarządowe. 14. Niska jakość i słaby dostęp do opieki zdrowotnej. 15. Niewystarczająco rozwinięta infrastruktura turystyczna, rekreacyjna i sportowa oraz brak kompleksowej strategii w zakresie jej rozbudowy. 16. Nierównomierny rozwój obszaru. 17. Sezonowość działalności gospodarczej na terenach zależnych od turystyki.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wzrost zainteresowania Polaków turystyką krajową na obszarach wiejskich. 2. Wzrost spożycia ryb i produktów rybnych. 3. Objęcie obszaru LGR planami rozwoju i modernizacji infrastruktury komunikacyjnej. 4. Wzrost zainteresowania aktywnymi formami wypoczynku i zdrowego, ekologicznego trybu życia. 5. Zwiększenie potencjału administracyjnego i finansowego lokalnych organizacji pozarządowych. 6. Pełne wykorzystanie potencjału dla rozwoju turystyki i rekreacji opartej o zasoby wodne. 7. Zwiększenie dostępu do szerokopasmowego Internetu. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Negatywne zmiany warunków klimatycznych i stanu środowiska, w tym naturalna degradacja oraz zmiany spowodowane działalnością człowieka. 2. Odwracanie się piramidy demograficznej - „starzenie się” społeczeństwa. 3. Malejące środki finansowe na realizację ważnych inicjatyw rozwojowych. 4. Odpływ osób młodych do dużych aglomeracji miejskich. 5. Niekorzystne, restrykcyjne przepisy administracyjno-prawne utrudniające rozwój gospodarstw rybackich. 6. Niestabilność makroekonomiczna. 7. Niewystarczający poziom współpracy z sektorem rybackim oraz wsparcia rozwoju rybactwa i rybołówstwa na poziomie ogólnopolskim. 8. Ograniczenia związane z rozwojem energetyki wiatrowej na obszarze. 9. Niekorzystne warunki prowadzenia działalności agroturystycznej na poziomie przepisów krajowych. 10. Zmniejszająca się ilość ryb ze względu na prowadzenie połowów paszowych. 11. Budowa drogi S6 jako inwestycja zagrażająca przedsiębiorstwom lokalnym. 12. Ograniczenia dla rozwoju sektora rybackiego związane z lokalizacją poligonu na obszarze LGR.

Uwagi zgromadzone w procesie konsultacji społecznych rozdziału IV:

Zgłoszono do rozdziału: 50 uwag, wszystkie uwagi merytoryczne. Wszystkie uwagi zgłoszone były przez mieszkańców, podczas spotkań konsultacyjnych w gminach członkowskich. Uwzględniono 32 uwagi. Uwagi w sposób znaczący wpłynęły na ostateczny kształt szans i zagrożeń oraz silnych i słabych stron. Charakterystyczne dla procesu konsultowania analizy SWOT były propozycje dodania zapisów, które odnoszą się jedynie do wąskiego obszaru i nie mają wpływu na obraz całego obszaru LSR (często był to obszar na którym zamieszkuje osoba zgłaszająca poprawki).

V CELE I WSKAŹNIKI

Cele LSR zostały określone poprzez porównanie zakresu operacji możliwych do sfinansowania w ramach RLKS PO RiM i potrzeb lokalnej społeczności, określonych w diagnozie i analizie SWOT. Pod uwagę zostały też wzięte realne możliwości poszczególnych typów beneficjentów w zakresie pozyskiwania środków finansowych w ramach LSR (na podstawie doświadczeń z wdrażaniem LSROR 2007-2013, w tym badań ewaluacyjnych). Po licznych zmianach i poprawkach w wyniku konsultacji społecznych do realizacji w ramach LSR przyjęto ostatecznie 3 cele ogólne, 5 celów szczegółowych i 8 przedsięwzięć, finansowanych w całości ze środków Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze.

Cel ogólny 1. Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości na obszarze LSR do 2022r.

Cel szczegółowy 1.1. Podnoszenie wartości produktów rybactwa oraz dywersyfikacja dochodów lub zatrudnienia na obszarze LSR do 2022 roku.

Przedsięwzięcia: 1.1.1 Podnoszenie wartości produktów rybactwa poprzez tworzenie lub rozwijanie łańcucha dostaw produktów sektora rybołówstwa, rybactwa śródlądowego i akwakultury na obszarze LSR do 2022 roku.

1.1.2 Wspieranie przedsiębiorczości lub innowacji młodych ludzi w łańcuchu dostaw produktów sektora rybołówstwa, rybactwa śródlądowego i akwakultury na obszarze LSR do 2022 roku.

1.1.3 Różnicowanie działalności lub dywersyfikacja zatrudnienia osób mających pracę związaną z sektorem rybactwa w drodze tworzenia lub utrzymania miejsc pracy, nie związanych z podstawową działalnością rybacką na obszarze LSR do 2022 roku.

1.1.4 Podejmowanie lub rozwój działalności gospodarczej wykorzystującej wodny potencjał obszaru rybackiego na obszarze LSR do 2022 roku.

Cel ogólny 2. Poprawa atrakcyjności obszaru LSR do 2022 r.

Cele szczegółowe: 2.1. Rozbudowa i poprawa standardu infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej na obszarze LSR do 2022 roku.

2.2 Propagowanie rybackiego dziedzictwa kulturowego na obszarze LSR do 2022 roku.

Przedsięwzięcia: 2.1.1. Tworzenie, rozwój, wyposażenie infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej, przeznaczonej na użytek publiczny historycznie lub terytorialnie związanych z działalnością rybacką na obszarze LSR do 2022 roku.

2.2.1 Promowanie, zachowanie lub upowszechnianie rybackiego dziedzictwa kulturowego na obszarze LSR do 2022 roku.

Cel ogólny 3. Wsparcie aktywności mieszkańców obszaru LSR do 2022 r.

Cele szczegółowe: 3.1. Powierzenie społecznościom rybackim ważniejszej roli w rozwoju lokalnym i zarządzaniu lokalnymi zasobami rybołówstwa obszaru LSR do 2022 r.

3.2. Wsparcie aktywności społeczności rybackiej do 2022 r.

Przedsięwzięcia: 3.1.1 Pomoc na realizację operacji polegającej na powierzeniu społecznościom rybackim ważniejszej roli w rozwoju lokalnym i zarządzaniu lokalnymi zasobami rybołówstwa i działalnością morską obejmuje wspieranie dialogu społecznego i udziału lokalnych społeczności w badaniu i zarządzaniu zasobami rybołówstwa na obszarze LSR do 2022 roku.

3.2.1 Funkcjonowanie DLGR do 2022 r.

Powyższe cele i zakresy pomocy są zgodne z celami instrumentu RLKS w ramach Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze. Cele i przedsięwzięcia są także adekwatne do zapisów w diagnozie i analizie SWOT oraz kluczowych obszarów interwencji i kluczowych grup docelowych, wskazanych w diagnozie. Tabela opisująca związki między diagnozą, SWOT i celami, przedsięwzięciami (patrz: matryca logiczna):

Zapis, wniosek z diagnozy	Zapis analizy SWOT	Cel szczegółowy	Cel ogólny
<ul style="list-style-type: none"> - niski wskaźnik aktywności zawodowej, - niskie zarobki mieszkańców, - wysoka stopa bezrobocia, - duży potencjał turystyczny obszaru, - badanie ankietowe: konieczność tworzenia miejsc pracy i poprawy zarobków mieszkańców, - badanie ankietowe: zła kondycja finansowa sektora rybackiego. 	<ul style="list-style-type: none"> - Duży potencjał turystyczny obszaru. - Niski stopień aktywności zawodowej. - Wysoka stopa bezrobocia. - Niewystarczająco rozwinięty rynek pracy. - Utrudnione warunki dla rozwoju przedsiębiorstw na obszarze zależnym od rybactwa. - Sezonowość działalności gospodarczej na terenach zależnych od turystyki. - Pełne wykorzystanie potencjału dla rozwoju turystyki i rekreacji opartej o zasoby wodne. - Malejące środki finansowe na realizację ważnych inicjatyw rozwojowych. - Niekorzystne, restrykcyjne przepisy administracyjno-prawne utrudniające rozwój gospodarstw rybackich. - Niestabilność makroekonomiczna. - Zmniejszająca się ilość ryb ze względu na prowadzenie połowów paszowych. - Ograniczenia dla rozwoju sektora rybackiego związane z lokalizacją poligonu na obszarze LGR. 	1.1. Podnoszenie wartości produktów rybactwa oraz dywersyfikacja dochodów lub zatrudnienia na obszarze LSR do 2022 roku	1. Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości na obszarze LSR do 2022 r.
<ul style="list-style-type: none"> - badanie ankietowe: konieczność inwestycji infrastrukturalnych, - duży potencjał turystyczny obszaru. 	<ul style="list-style-type: none"> - Dogodne położenie nad Morzem Bałtyckim. - Duży potencjał turystyczny obszaru. - Ograniczona oferta spędzania czasu wolnego na obszarze. - Zły stan i braki w infrastrukturze użytkowej, 	2.1. Rozbudowa i poprawa standardu infrastruktury turystycznej i	2. Poprawa atrakcyjności obszaru LSR do 2022 r

	<p>w szczególności infrastrukturze na przystaniach rybackich.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Niewystarczająco rozwinięta infrastruktura turystyczna, rekreacyjna i sportowa oraz brak kompleksowej strategii w zakresie jej rozbudowy. - Nierównomierny rozwój obszaru. - Wzrost zainteresowania Polaków turystyką krajową na obszarach wiejskich. - Wzrost zainteresowania aktywnymi formami wypoczynku i zdrowego, ekologicznego trybu życia - Pełne wykorzystanie potencjału dla rozwoju turystyki i rekreacji opartej o zasoby wodne. - Malejące środki finansowe na realizację ważnych inicjatyw rozwojowych. 	<p>rekreacyjnej na obszarze LSR do 2022 roku</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - wielowiekowe tradycje rybackie obszaru, - liczna społeczność rybacka, - liczne zabytki, - duży potencjał turystyczny obszaru, - badanie ankietowe: zróżnicowane oceny turystyki, konieczność zwiększenia skali działań promocyjnych. 	<ul style="list-style-type: none"> - Duży potencjał turystyczny obszaru. - Niewystarczający poziom rozpoznawalności obszaru na poziomie ponadregionalnym, w tym brak spójnej oferty i strategii promocyjnej. - Zbyt niski poziom aktywności społecznej mieszkańców, w tym ograniczony zasięg działań prowadzonych przez lokalne organizacje pozarządowe. - Sezonowość działalności gospodarczej na terenach zależnych od turystyki. - Wzrost zainteresowania Polaków turystyką krajową na obszarach wiejskich. - Pełne wykorzystanie potencjału dla rozwoju turystyki i rekreacji opartej o zasoby wodne. - Malejące środki finansowe na realizację ważnych inicjatyw rozwojowych. 	<p>2.2 Propagowanie rybackiego dziedzictwa kulturowego na obszarze LSR do 2022 roku</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - aktywność społeczna mieszkańców, - badanie ankietowe: konieczność zwiększenia liczby inicjatyw w zakresie aktywizacji społecznej, inicjatyw dla dzieci i młodzieży, zwiększenie oferty spędzania czasu wolnego. 	<ul style="list-style-type: none"> - Odpływ młodzieży z obszaru. - Ograniczona oferta spędzania czasu wolnego na obszarze. - Zbyt niski poziom aktywności społecznej mieszkańców, w tym ograniczony zasięg działań prowadzonych przez lokalne organizacje pozarządowe. - Zwiększenie potencjału administracyjnego i finansowego lokalnych organizacji pozarządowych. - Malejące środki finansowe na realizację ważnych inicjatyw rozwojowych. - Odpływ osób młodych do dużych aglomeracji miejskich. - Niewystarczający poziom współpracy z sektorem rybackim oraz wsparcia rozwoju rybactwa i rybołówstwa na poziomie ogólnopolskim. 	<p>3.1. Powierzenie społecznościom rybackim ważniejszej roli w rozwoju lokalnym i zarządzaniu lokalnymi zasobami rybołówstwa obszaru LSR do 2022 r.</p> <p>3.2. Wsparcie aktywności społeczności rybackiej do 2022 r.</p>	<p>3. Wsparcie aktywności mieszkańców obszaru LSR do 2022 r.</p>

W związku z brakiem rozporządzenia, regulującego zasady udzielania pomocy w ramach instrumentu RLKS w PO RiM nie ma możliwości doprecyzowania w LSR zakresu poszczególnych przedsięwzięć (katalog beneficjentów, kosztów kwalifikowalnych, wysokość i intensywność pomocy zostaną określone w przepisach rozporządzenia). Wszystkie przedsięwzięcia będą realizowane trybem konkursowym (z wyjątkiem kosztów Funkcjonowania DLGR).

W LSR zaplanowano realizację 3 wskaźników oddziaływania (przypisanych do celów ogólnych), 10 wskaźników rezultatu (przypisanych do odpowiednich celów szczegółowych) i 17 wskaźników produktu (przypisanych do poszczególnych przedsięwzięć). W LSR umieszczono też wszystkie obowiązkowe wskaźniki wynikające z przepisów programowych. Przyjęte wskaźniki są przejrzyste i mierzalne (wskazano wartość bazową, wartość docelową, terminy ich osiągnięcia oraz opisano źródła danych). Wszystkie wskaźniki są adekwatne do odpowiednich celów i przedsięwzięć, są bezpośrednio związane z zakresem udzielanego wsparcia i pozwalają na mierzenie efektów poszczególnych operacji. Szczegółowy sposób i częstotliwość dokonywania pomiarów zostały określone w zasadach monitorowania i ewaluacji. Przyjęte wskaźniki produktu mierzą bezpośrednie efekty zrealizowanych operacji, a wskaźniki rezultatu – zmiany wywołane przez operacje wśród mieszkańców. Wartość wyjściowa tych wskaźników wynosi zero, ponieważ nie realizowano do tej pory żadnych operacji w ramach środków LSR na lata 2014-2020. Przyjęte wskaźniki oddziaływania zostały oparte o dane pochodzące ze źródeł statystyki publicznej (Bank Danych Lokalnych GUS). Wartość wyjściowa tych wskaźników została określona na podstawie danych BDL GUS, według stanu na 31.12.2013/4 r.

Poniżej opisano stosowane w LSR wskaźniki, uzasadniając ich adekwatność do poszczególnych celów i przedsięwzięć wraz ze szczegółowym opisem wyliczania wartości poszczególnych wskaźników (z wyłączeniem wskaźników obowiązkowych).

Ze względu na brak szczegółowych przepisów, określających formy i zasady pomocy, większość przyjętych wskaźników produktu odnosi się do planowanej liczby wspartych operacji w poszczególnych zakresach tematycznych. Wyjątkiem są przedsięwzięcia 2.1.1 i 3.2.1, w ramach których monitorowane będą namacalne efekty operacji.

Podobnie, większość wskaźników rezultatu określa planowaną liczbę odbiorców poszczególnych operacji (liczonych na podstawie list obecności, sprawozdań itp.). Wyjątek stanowią wskaźniki rezultatu przypisane do celów szczegółowych 1.1, 2.1 i 3.2. W przypadku celu 1.1 miernikiem rezultatu będzie liczba stworzonych i utrzymanych miejsc pracy oraz liczba utworzonych działalności gospodarczych (wskaźniki obowiązkowe).

W celu szczegółowym 2.1 monitorowana będzie liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej. Ze względu na ogólnodostępny charakter obiektów (wymóg Programu) jako osoby korzystające uwzględniani są wszyscy mieszkańcy miejscowości, w których zlokalizowane zostały stworzone, rozwinięte lub wyposażone obiekty. Przyjęto, że liczba mieszkańców będzie liczona według stanu na 31.12.2013 r. (dane BDL GUS, zmienna: ludność: faktyczne miejsce zamieszkania, ogółem wg stanu na 31.12.2013 r.).

W zakresie celu szczegółowego 3.2 monitorowaniu podlegać też będzie liczba utworzonych miejsc pracy (ogółem) w biurze DLGR w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne.

W celu ogólnym 1 wskaźnikiem oddziaływania jest liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 1000 ludności i jest to adekwatne do planowanego zakresu wsparcia. Zwiększenie ilości funkcjonujących firm jest jedną z podstawowych przesłanek rozwoju przedsiębiorczości. W celu ogólnym 2 za wskaźnik oddziaływania, mierzący stopień osiągnięcia celu ogólnego, przyjęto zmniejszenie salda migracji na 1000 mieszkańców. W wyniku przeprowadzonych operacji powinna bowiem wzrosnąć atrakcyjność i konkurencyjność regionu, a w związku z tym zmniejszeniu powinna ulec liczba osób wyprowadzających się z obszaru LSR. W celu ogólnym 3 wskaźnikiem oddziaływania będzie zaś wzrost liczby organizacji pozarządowych na 10 tysięcy mieszkańców (dane BDL GUS), gdyż podejmowane w ramach celu 3 inicjatywy służą wzrostowi aktywności społecznej, co powinno się przełożyć na zwiększenie liczby organizacji pozarządowych działających na terenie DLGR.

Poniżej w ujęciu tabelarycznym przedstawiono typ i charakter wskaźników oraz ich powiązania. Przy ich formułowaniu kierowano się zasadą, aby wskaźniki mające największy wpływ na realizację LSR były mierzalne na bazie źródeł statystyki publicznej. Podejście takie umożliwi badanie stopnia realizacji LSR na bazie ogólnie dostępnych, znormalizowanych danych. Należy również podkreślić, że realizacja takich wskaźników jak: „Liczba utrzymanych miejsc pracy” lub „Liczba utworzonych działalności gospodarczych” wpływają na realizację Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego.

1.0		CEL OGÓLNY 1		Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości na obszarze LSR do 2022 r					
1.1		CEL SZCZEGÓŁOWY 1.1		Podnoszenie wartości produktów rybactwa oraz dywersyfikacja dochodów lub zatrudnienia na obszarze LSR do 2022 roku					
		Wskaźniki oddziaływania dla celu ogólnego		Jednostka miary	stan początkowy 2013 rok	plan 2022 rok	Źródło danych/sposób pomiaru		
W1.0	Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 1000 ludności			sztuka	95	97	Bank Danych Lokalnych GUS, zmienna: podmioty gospodarki narodowej – wskaźniki: podmioty wpisane do rejestru REGON na 1000 ludności. Dane z poszczególnych gmin członkowskich są sumowane, a następnie wyciągana jest średnia arytmetyczna. Dane prezentowane są w zaokrągleniu do pełnych sztuk.		
		Wskaźniki rezultatu dla celów szczegółowych		Jednostka miary	stan początkowy 2014 rok	plan 2023 rok	Źródło danych/sposób pomiaru		
w1.1	Liczba utworzonych miejsc pracy (ogółem) w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne			sztuka	0	27	Ankiety monitorujące od beneficjentów pomocy, sprawozdania, dane UM/ARiMR.		
	Liczba utrzymanych miejsc pracy (ogółem) w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne			sztuka	0	10	Ankiety monitorujące od beneficjentów pomocy, sprawozdania, dane UM/ARiMR.		
	Liczba utworzonych działalności gospodarczych			sztuka	0	2	Ankiety monitorujące od beneficjentów pomocy, sprawozdania, dane UM/ARiMR.		
Przedsięwzięcia		Grupy docelowe	Sposób realizacji (konkurs, projekt grantowy, operacja własna, projekt współpracy, aktywizacja itp.)	Wskaźniki produktu				Źródło danych/sposób pomiaru	
				nazwa	Jednostka miary	wartość			
						początkowa 2014 rok	końcowa 2023 rok		
1.1.1	Podnoszenie wartości produktów rybactwa poprzez tworzenie lub		Przedsiębiorcy, społeczność	konkurs	Liczba operacji w zakresie	sztuka	0	7	Ankiety monitorujące od beneficjentów pomocy, sprawozdania, dane UM/ARiMR

	rozwijanie łańcucha dostaw produktów sektora rybołówstwa, rybactwa śródlądowego i akwakultury na obszarze LSR do 2022 roku	rybacka		podnoszenia wartości produktów rybactwa				
1.1.2	Wspieranie przedsiębiorczości lub innowacji młodych ludzi w łańcuchu dostaw produktów sektora rybołówstwa, rybactwa śródlądowego i akwakultury na obszarze LSR do 2022 roku	Przedsiębiorcy, społeczność rybacka, osoby młode	konkurs	Liczba operacji w zakresie łańcucha dostaw, realizowanych przez osoby młode	sztuka	0	2	Ankiety monitorujące od beneficjentów pomocy, sprawozdania, dane UM/ARiMR
1.1.3	Różnicowanie działalności lub dywersyfikacja zatrudnienia osób mających pracę związaną z sektorem rybactwa w drodze tworzenia lub utrzymania miejsc pracy, nie związanych z podstawową działalnością rybacką na obszarze LSR do 2022 roku	Przedsiębiorcy, społeczność rybacka	konkurs	Liczba operacji w zakresie tworzenia lub utrzymania miejsc pracy, nie związanych z podstawową działalnością rybacką	sztuka	0	13	Ankiety monitorujące od beneficjentów pomocy, sprawozdania, dane UM/ARiMR
1.1.4	Podjęmowanie lub rozwój działalności gospodarczej wykorzystującej wodny potencjał obszaru rybackiego na obszarze LSR do 2022 roku	Przedsiębiorcy, społeczność rybacka	konkurs	Liczba operacji w zakresie działalności gospodarczej wykorzystującej wodny potencjał obszaru	sztuka	0	15	Ankiety monitorujące od beneficjentów pomocy, sprawozdania, dane UM/ARiMR
SUMA								

2.0		CEL OGÓLNY 2	Poprawa atrakcyjności obszaru LSR do 2022 r.				
2.1		CEL SZCZEGÓŁOWY 2.1	2.1. Rozbudowa i poprawa standardu infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej na obszarze LSR do 2022 roku				
2.2		CEL SZCZEGÓŁOWY 2.2	2.2 Propagowanie rybackiego dziedzictwa kulturowego na obszarze LSR do 2022 roku				
		Wskaźniki oddziaływania dla celu ogólnego	Jednostka miary	stan początkowy 2014 rok	plan 2022 rok	Źródło danych/sposób pomiaru	
W2.0	Saldo migracji na 1000 osób (ogółem)		sztuka	- 4,5	-4,0	Bank Danych Lokalnych GUS, zmienna: ludność: saldo migracji na 1000 osób (ogółem). Dane z poszczególnych gmin członkowskich są sumowane, a następnie wyciągana jest średnia arytmetyczna. Dane prezentowane są w zaokrągleniu do jednego miejsca po przecinku.	
		Wskaźniki rezultatu dla celów szczegółowych	Jednostka miary	stan początkowy 2013 rok	plan 2023 rok	Źródło danych/sposób pomiaru	
W2.1	Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej		osoba	0	15.000	Ankiety monitorujące od beneficjentów pomocy, sprawozdania, dane UM/ARiMR (w zakresie lokalizacji obiektów) oraz dane BDL GUS (zmienna: ludność: faktyczne miejsce zamieszkania, ogółem wg stanu na 31.12.2013 r.). Ze względu na ogólnodostępny charakter obiektów (wymóg Programu) jako osoby korzystające uwzględniani są wszyscy mieszkańcy miejscowości, w których zlokalizowane zostały stworzone, rozwinięte lub wyposażone obiekty. Dla uproszczenia obliczeń i zapewnienia dostępności danych przyjęto, że liczba mieszkańców będzie liczona według stanu na 31.12.2013 r. W przypadku kilku inwestycji w tej samej miejscowości, jej mieszkańcy są wliczani do wskaźnika rezultatu tylko raz.	
W2.2	Liczba odbiorców operacji w zakresie rybackiego dziedzictwa kulturowego		osoba	0	38.750	Ankiety monitorujące od beneficjentów pomocy, sprawozdania, dane UM/ARiMR	
		Sposób realizacji (konkurs, projekt grantowy, operacja własna, projekt współpracy, aktywizacja)	Wskaźniki produktu				Źródło danych/sposób pomiaru
			nazwa	Jednostka miary	wartość		
Przedsięwzięcia					Grupy docelowe	początkowa 2014 rok	

		a itp.)							
2.1.1	Tworzenie, rozwój, wyposażenie infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej, przeznaczonej na użytek publiczny historycznie lub terytorialnie związanych z działalnością rybacką na obszarze LSR do 2022 roku	mieszkańcy obszaru, instytucje publiczne, organizacje pozarządowe	konkurs	Liczba stworzonych, rozwiniętych lub wyposażonych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	sztuka	0	19	Ankiety monitorujące od beneficjentów pomocy, sprawozdania, dane UM/ARiMR	
2.2.1	Promowanie, zachowanie lub upowszechnianie rybackiego dziedzictwa kulturowego na obszarze LSR do 2022 roku	mieszkańcy obszaru, instytucje publiczne, organizacje pozarządowe, turyści	konkurs, projekty współpracy	Liczba operacji w zakresie rybackiego dziedzictwa kulturowego	sztuka	0	7	Ankiety monitorujące od beneficjentów pomocy, sprawozdania, dane UM/ARiMR	
				Liczba zrealizowanych projektów współpracy regionalnej	sztuka	0	1	Dane własne DLGR.	
				Liczba zrealizowanych projektów współpracy międzynarodowej	sztuka	0	1	Dane własne DLGR.	
SUMA									

3.0		CEL OGÓLNY 3	Wsparcie aktywności mieszkańców obszaru LSR do 2022 r				
3.1		CEL SZCZEGÓŁOWY 3.1	Powierzenie społecznościom rybackim ważniejszej roli w rozwoju lokalnym i zarządzaniu lokalnymi zasobami rybołówstwa obszaru LSR do 2022 r.				
3.2		CEL SZCZEGÓŁOWY 3.2	Wsparcie aktywności społeczności rybackiej do 2022 r.				
		<i>Wskaźniki oddziaływania dla celu ogólnego</i>	<i>Jednostka miary</i>	stan początkowy 2013 rok	plan 2022 rok	<i>Źródło danych/sposób pomiaru</i>	
W3.0	Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. mieszkańców		sztuk	36	37	Bank Danych Lokalnych GUS, zmienna: podmioty gospodarski narodowej – wskaźniki, fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców. Dane z poszczególnych gmin członkowskich są sumowane, a następnie wyciągana jest średnia arytmetyczna. Dane prezentowane są w zaokrągleniu do pełnych sztuk.	
		<i>Wskaźniki rezultatu dla celów szczegółowych</i>	<i>Jednostka miary</i>	stan początkowy 2013 rok	plan 2023 rok	<i>Źródło danych/sposób pomiaru</i>	
W3.1	Liczba odbiorców operacji z zakresu powierzenia społecznościom rybackim ważniejszej roli w rozwoju lokalnym		osoba	0	75	Ankiety monitorujące od beneficjentów pomocy, sprawozdania, dane UM/ARiMR, dane własne DLGR.	
W3.2	Liczba uczestników szkoleń, spotkań, wydarzeń edukacyjnych, aktywizacyjnych i integracyjnych		osoba	0	12.000	Dane własne DLGR.	
	Liczba utworzonych miejsc pracy (ogółem) w biurze DLGR w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne		sztuka	0	2	Dane własne DLGR.	
	Liczba odbiorców wydanych, opracowanych publikacji i materiałów informacyjno-promocyjnych		osoba	0	3.000	Dane własne DLGR.	
	Liczba uczestników wydarzeń promocyjnych, na których promowano działalność DLGR i obszar LSR		osoba	0	100.000	Dane własne DLGR.	
Przedsięwzięcia		Grupy docelowe	Sposób realizacji (konkurs, projekt grantowy, operacja własna, projekt współpracy, aktywizacja itp.)	Wskaźniki produktu		Źródło danych/sposób pomiaru	
				wartość			
			nazwa	Jednostka miary	początkowa 2014 rok	końcowa 2023 rok	

3.1.1	Pomoc na realizację operacji polegającej na powierzeniu społecznościom rybackim ważniejszej roli w rozwoju lokalnym i zarządzaniu lokalnymi zasobami rybołówstwa i działalnością morską obejmuje wspieranie dialogu społecznego i udziału lokalnych społeczności w badaniu i zarządzaniu zasobami rybołówstwa na obszarze LSR do 2022 roku	mieszkańcy obszaru, społeczność rybacka	konkurs, projekt współpracy	Liczba operacji z zakresu powierzenia społecznościom rybackim ważniejszej roli w rozwoju lokalnym	sztuka	0	1	Ankiety monitorujące od beneficjentów pomocy, sprawozdania, dane UM/ARiMR
				Liczba zrealizowanych projektów współpracy kierowanych do przedstawicieli sektora rybackiego	sztuka	0	1	Dane własne DLGR.
3.2.1	Funkcjonowanie DLGR do 2022 r.	DLGR, mieszkańcy obszaru, organizacje pozarządowe i lokalni liderzy, grupy defaworyzowane	koszty bieżące, aktywizacja	Liczba przeprowadzonych szkoleń, spotkań, wydarzeń edukacyjnych, aktywizacyjnych i integracyjnych	sztuka	0	88	Dane własne DLGR.
				Liczba osób/podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa	osoby/ podmioty	0	100	Dane własne DLGR.
				Liczba wydanych, opracowanych publikacji i materiałów informacyjno-promocyjnych	sztuka	0	3	Dane własne DLGR.
				Liczba wydarzeń promocyjnych, na których promowano działalność DLGR i obszar LSR	sztuka	0	20	Dane własne DLGR.

			Liczba stron internetowych DLGR	sztuka	0	1	Dane własne DLGR.
			Liczba opracowanych LSR	sztuka	0	1	Dane własne DLGR.
			Liczba projektów polegających na udzieleniu wsparcia przygotowawczego	sztuka	0	0	Dane własne DLGR.
SUMA							

Matryca logiczna LSR

Zidentyfikowane problemy/wyzwania społeczno-ekonomiczne	Cel ogólny	Cele szczegółowe	Planowane przedsięwzięcia	Produkty	Rezultaty	Oddziaływanie	Czynniki zewnętrzne mające wpływ na realizację działań i osiągnięcie wskaźników
- niewystarczająca rozwinięta przedsiębiorczość, - mała liczba atrakcyjnych ofert pracy, - bardzo zła ocena rynku pracy i zarobków wśród mieszkańców, - zła kondycja finansowa sektora rybackiego, - niewykorzystany	Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości na obszarze LSR do 2022r	1.1 Podnoszenie wartości produktów rybactwa oraz dywersyfikacja dochodów lub zatrudnienia na obszarze LSR do 2022 roku	Podnoszenie wartości produktów rybactwa poprzez tworzenie lub rozwijanie łańcucha dostaw produktów sektora rybołówstwa, rybactwa śródlądowego i akwakultury na obszarze LSR do 2022 roku	Liczba operacji w zakresie podnoszenia wartości produktów rybactwa	Liczba utworzonych miejsc pracy (ogółem) w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne Liczba utrzymanych miejsc pracy (ogółem) w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne Liczba utworzonych działalności gospodarczych	Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 1000 ludności	- brak środków finansowych wśród osób z sektora rybackiego na realizację inwestycji, - ryzyko niewystarczającego zainteresowania naborami DLGR, - trudności i wysokie koszty przy zakładaniu, rozwijaniu i prowadzeniu działalności
			Wspieranie przedsiębiorczości lub innowacji młodych ludzi w łańcuchu dostaw produktów sektora rybołówstwa, rybactwa śródlądowego i akwakultury na obszarze LSR do 2022 roku	Liczba operacji w zakresie łańcucha dostaw, realizowanych przez osoby młode			
			Różnicowanie działalności lub dywersyfikacja zatrudnienia osób mających pracę związaną z	Liczba operacji w zakresie tworzenia lub utrzymania miejsc			

<p>potencjał turystyczny, - ucieczka młodych za pracą,</p>			<p>sektorem rybactwa w drodze tworzenia lub utrzymania miejsc pracy, nie związanych z podstawową działalnością rybacką na obszarze LSR do 2022 roku</p>	<p>pracy, nie związanych z podstawową działalnością rybacką</p>			<p>gospodarczej, - ryzyko kolejnego kryzysu gospodarczego, - spadająca dochodowość sektora rybackiego, ograniczanie połowów itp.</p>
<p>- niezadowalający stan infrastruktury, - niewystarczające zaplecze do rozwoju turystyki i rekreacji na obszarze, - liczne potrzeby w tym zakresie zgłaszane przez mieszkańców i przedstawicieli gmin,</p>	<p>Poprawa atrakcyjności obszaru LSR do 2022 r.</p>	<p>2.1. Rozbudowa i poprawa standardu infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej na obszarze LSR do 2022 roku</p>	<p>Tworzenie, rozwój, wyposażenie infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej, przeznaczonych na użytek publiczny historycznie lub terytorialnie związanych z działalnością rybacką na obszarze LSR do 2022 roku</p>	<p>Liczba stworzonych, rozwiniętych lub wyposażonych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej</p>	<p>Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej</p> <p>Liczba odbiorców operacji w zakresie rybackiego dziedzictwa kulturowego</p>	<p>Saldo migracji na 1000 osób (ogółem)</p>	<p>- duże zainteresowanie sektora publicznego i mieszkańców realizacją tego typu projektów, - niewystarczające środki w budżetach JST na realizację wszystkich inicjatyw,</p>
		<p>2.2. Propagowanie rybackiego dziedzictwa kulturowego na obszarze LSR do 2022 roku</p>	<p>Promowanie, zachowanie lub upowszechnianie rybackiego dziedzictwa kulturowego na obszarze LSR do 2022 roku</p>	<p>Liczba operacji w zakresie rybackiego dziedzictwa kulturowego</p>			<p>- możliwość stworzenia produktów turystycznych w oparciu o dziedzictwo rybackie,</p>
				<p>Liczba zrealizowanych projektów współpracy regionalnej</p>			<p>- potencjalne trudności ze znalezieniu partnerów do projektu współpracy,</p>
<p>- niewystarczająca</p>	<p>Wsparci</p>	<p>3.1</p>	<p>Pomoc na realizację operacji polegającej na powierzeniu</p>	<p>Liczba operacji z zakresu powierzenia</p>	<p>Liczba odbiorców</p>	<p>Liczba</p>	<p>- trudności w</p>

<p>współpraca i integracja między mieszkańcami i instytucjami (także w odniesieniu do społeczności rybackiej),</p> <ul style="list-style-type: none"> - konieczność wsparcia animacyjnego lokalnej społeczności (także: rybackiej), - niewystarczająca promocja turystyczna (brak środków finansowych na działania promocyjne), - niewystarczające kwalifikacje mieszkańców, potrzeba doszkolenia. 	<p>e aktywności mieszkańców obszaru LSR do 2022 r</p>	<p>Powierzenie społeczności rybackim ważniejszej roli w rozwoju lokalnym i zarządzaniu lokalnymi zasobami rybołówstwa i działalnością morską obejmującą wspieranie dialogu społecznego i udziału lokalnych społeczności w badaniu i zarządzaniu zasobami rybołówstwa na obszarze LSR do 2022 roku</p>	<p>społecznościom rybackim ważniejszej roli w rozwoju lokalnym i zarządzaniu lokalnymi zasobami rybołówstwa i działalnością morską do 2022 r</p>	<p>operacji z zakresu powierzenia społeczności rybackim ważniejszej roli w rozwoju lokalnym</p>	<p>fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. mieszkańców</p>	<p>znalezieniu uczestników projektu,</p> <ul style="list-style-type: none"> - konieczność przełamania stereotypów i lokalnych animozji, - potencjalne problemy ze znalezieniem partnerów do projektu współpracy, 		
							<p>3.2 Wsparcie aktywności społeczności rybackiej do 2022 r.</p>	<p>Funkcjonowanie DLGR do 2022 r.</p>
		<p>Liczba osób/podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa</p>	<p>Liczba odbiorców wydanych, opracowanych publikacji i materiałów promocyjnych</p>					
		<p>Liczba wydanych, opracowanych publikacji i materiałów informacyjno-promocyjnych</p>	<p>Liczba uczestników wydarzeń promocyjnych, na których promowano działalność DLGR i obszar LSR</p>					
		<p>Liczba stron</p>	<p>Liczba wydarzeń promocyjnych, na których promowano działalność DLGR i obszar LSR</p>					

				internetowych DLGR	obszar LSR		
				Liczba opracowanych LSR			
				Liczba projektów polegających na udzieleniu wsparcia przygotowawczego			

Uwagi zgromadzone w procesie konsultacji społecznych rozdziału V:

Zgłoszono do rozdziału: 13 uwag, w tym 11 uwag merytorycznych, 2 redakcyjne. Wszystkie uwagi zgłoszone były przez mieszkańców, podczas spotkań konsultacyjnych w gminach członkowskich. Uwzględniono 9 uwag merytorycznych oraz 2 uwagi redakcyjne.

VI SPOSÓB WYBORU I OCENY OPERACJI ORAZ SPOSÓB USTANAWIANIA KRYTERIÓW WYBORU

Kluczowym elementem funkcjonowania DLGR jako LGD jest realizacji celów Stowarzyszenia zawartych w niniejszej LSR. Zgodnie z ideą programu i zapisami szczegółowymi przedstawionymi w aktach prawnych dotyczących RLKS oraz PO „Rybnactwo i Morze” proces ten realizowany jest głównie poprzez wybór tzw. „operacji” (rozumianych zgodnie z art. 2 pkt 9 rozporządzenia 1303/2013) przez podmioty inne niż samo Stowarzyszenie DLGR, tzn. przez wnioskodawców/potencjalnych beneficjentów oraz ewentualnie przez DLGR w ramach tzw. „operacji własnych”.

Fundamentalną ideą, z punktu widzenia DLGR było stworzenie takiego systemu wyboru operacji składanych w ramach wniosków o dofinansowanie przez wnioskodawców, który byłby:

- 1) Czytelny i przejrzysty dla wszystkich potencjalnych wnioskodawców;
- 2) Skuteczny, spójny wewnętrznie i formalnie;
- 3) Niedyskryminujący i maksymalnie obiektywny;
- 4) Wynikający z założeń i dopasowany do działań ustalonych w innych rozdziałach niniejszej LSR;
- 5) Systemem selekcji, który w sposób jednoznaczny maksymalizowałby wybór operacji wpływających na realizację celów LSR stworzonej przez DLGR.

System, który powstał (zbiór zasad, dokumentów, rozwiązań formalno – instytucjonalnych) dotyczący sposobu wyboru i oceny operacji, złożonych do dofinansowania w ramach LSR realizowanej przez DLGR, poprzedzony był procesem polegającym na głębokiej analizie danych, których podsumowanie zawarte zostało w rozdziałach dotyczących diagnozy, opisu obszaru oraz ludności, analizy SWOT i przede wszystkim w rozdziale dotyczącym celów i wskaźników. System wyboru operacji stworzony przez DLGR jest również wypadkową ustaleń poczynionych podczas szerokiego spektrum konsultacji społecznych prowadzonych przez stowarzyszenie, w trakcie powstawania strategii. W związku z faktem, iż niniejsza LSR realizowana jest w całości ze środków Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR) ważną grupą społeczną, z którą były konsultowane rozwiązania dotyczące wyboru operacji były środowiska armatorów i rybaków morskich, przetwórców ryb oraz hodowców ryb łososiowatych, działających na obszarze DLGR. Szereg spotkań/warsztatów oraz uwag, które służyły do biura DLGR pocztą oraz pocztą elektroniczną, pozwoliły, w oparciu o prowadzenie dotyczące RLKS oraz EFMR, zespołowi konsultacyjnemu LSR, stworzyć system rozwiązań formalno – instytucjonalnych umożliwiający wybór operacji, zgodnie z w/w zasadami i z obowiązującym prawem.

W związku z faktem, iż DLGR nie zamierza wdrażać operacji grantowych, niniejszy rozdział obejmuje przegląd procedur i zasad regulujących kwestie wyboru i oceny operacji realizowanych przez podmioty inne niż DLGR oraz ewentualnie operacji własnych. Podczas ewentualnej realizacji przez DLGR operacji własnych stosowane będą te same procedury, co przy wyborze operacji realizowanych przez „zewnętrznych” wnioskodawców.

Ogólna charakterystyka zasad wyboru (procedur) przyjętych przez DLGR wraz z przedstawieniem sposobu ich powstawania ich celami i założeniami.

W celu stworzenia sprawnego i czytelnego dla wnioskodawców/potencjalnych beneficjentów systemu przyznawania wsparcia w ramach środków przyznanych DLGR na realizację LSR, opracowano następujący zestaw procedur:

- 1) Procedura ogłaszania naborów o dofinansowanie oraz przyjmowania wniosków o dofinansowanie operacji w ramach wdrażania LSR.
- 2) Procedura wyboru operacji:
 - a) ocena wstępna (zgodność z zakresem tematycznym naboru)
 - b) ocena zgodności operacji z LSR,
 - c) ocena operacji na podstawie lokalnych kryteriów wyboru,
- 3) Procedura wyłączenia członka Rady od udziału w wyborze operacji w razie zaistnienia okoliczności podważających bezstronność w procesie oceny.
- 4) Procedura odwoławcza od decyzji Rady (protest).

Procedura ogłaszania naborów przyjmowania wniosków o dofinansowanie operacji w ramach wdrażania LSR.

Szczegóły dotyczące w/w procedury szczegółowo zostały opisane w Regulaminie Rady DLGR w załączniku nr 4. Została ona stworzona tak, aby być spójna z zapisami Ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności. W tworzeniu procedury, kierowano się docelową jej prostotą oraz doświadczeniami Grupy z wdrażania LSR w poprzednim okresie programowania Unii Europejskiej. W szczególności zawiera się ona w następujących krokach:

- 1) Zarząd DLGR podejmuje uchwałę o wszczęciu procedury ogłoszenia naboru wniosków w ramach realizacji LSR. Termin ogłoszenia naboru wniosków ustalany jest w porozumieniu z Zarządem Województwa Zachodniopomorskiego;
- 2) Biuro DLGR przygotowuje ogłoszenie naboru wniosku wraz ze wszystkimi niezbędnymi załącznikami i dokumentami. W treści ogłoszenia znajdują się przede wszystkim takie informacje jak:
 - wskazanie: terminu i miejsca składania tych wniosków, formy wsparcia, zakresu tematycznego operacji,
 - obowiązujące w ramach naboru: warunki udzielenia wsparcia, kryteria wyboru operacji wraz ze wskazaniem minimalnej liczby punktów, której uzyskanie jest warunkiem wyboru operacji;
 - informację o wymaganych dokumentach, potwierdzających spełnienie warunków udzielenia wsparcia oraz kryteriów wyboru operacji;
 - wskazanie wysokości limitu środków w ramach ogłaszanego naboru;

- informację o miejscu udostępnienia LSR, formularza wniosku o udzielenie wsparcia oraz formularza umowy o udzielenie wsparcia.
 - itd.
- 3) DLGR ogłasza nabór wniosków: DLGR, urzędów gmin wchodzących w skład DLGR,
- tablicach ogłoszeń: DLGR, urzędów gmin wchodzących w skład DLGR,
 - w prasie - przynajmniej jedno ogłoszenie prasowe w czasopiśmie o zasięgu całego obszaru gmin wchodzących w skład DLGR.
 - cała dokumentacja konkursowa do pobrania jest w Biurze DLGR, oraz na stronie internetowej DLGR.
 - termin składania wniosków nie krótszy **niż 30 dni** i nie dłuższy **niż 60 dni**
 - biuro DLGR realizuje szkolenia dla potencjalnych beneficjentów i doradztwo dla zainteresowanych;
- 4) Przyjmowanie wniosków:
- wnioskodawca osobiście lub poprzez osobę posiadającą odpowiednie do tego pełnomocnictwa.
 - w formie papierowej; oryginał z podaniem spisu treści i liczby załączników, kopia wniosku z załącznikami.
 - pracownik biura wydaje potwierdzenie przyjęcia wniosku wraz z załącznikami,
 - na pierwszej stronie wniosku pracownik Biura przystawia pieczętkę Stowarzyszenia, wpisuje datę oraz numer wniosku (znak sprawy) oraz liczbę załączników,
 - oficjalne zamknięcie listy następuje w dniu zakończenia terminu składania wniosków: podkreślenie listy i podpisanie przez upoważnione osoby, przeliczenie wniosków, sprawdzenie rejestru przyjmowania wniosków
 - Biuro DLGR zestawia złożone wnioski w zbiorczą listę wniosków o dofinansowanie operacji dla danego działania osi 4.
 - listę złożonych wniosków o dofinansowanie w ramach danego naboru umieszczone zostanie na stronie internetowej i tablicy ogłoszeń Stowarzyszenia DLGR;

Procedura wyboru operacji.

Organem dokonującym wyboru operacji, które mają być realizowane w ramach LSR DLGR jest wyłącznie Rada DLGR. Szczegółową organizację wewnętrzną i tryb pracy Rady określa przede wszystkim Regulamin Organizacyjny Rady oraz częściowo Statut Stowarzyszenia DLGR. Zapisy Regulaminu Rady w sposób precyzyjny określają skład Rady, kładąc nacisk na zminimalizowanie uczestnictwa w Radzie osób związanych z sektorem publicznym (poniżej 30%), odpowiednią reprezentacją sektora rybackiego (powyżej 40 %) przy założeniu żadna pojedyncza grupa interesu, nie może mieć więcej niż 49% praw głosu. Przede wszystkim jednak omawiany Regulamin precyzuje, oraz szczegółowo formułuje proces oceny złożonych w ramach naborów wniosków o dofinansowanie operacji przez organ Stowarzyszenia - Radę DLGR. W trakcie kształtowania się zapisów Regulaminu, Stowarzyszenie kierowało się wytyczną, aby przyjęte w nim procedury były niedyskryminujące, przejrzyste, precyzyjne, przewidywały możliwość wystąpienia sytuacji nietypowych. Również w przypadku tego dokumentu, podczas jego formułowania zwrócono uwagę, aby jego zapisy absolutnie nie naruszały zasad dotyczących RLKS. Należy podkreślić, że Stowarzyszenie DLGR posiada duże doświadczenie w zakresie oceny wniosków w ramach osi 4. PO RYBY 2007 – 2013. Tworząc obecny Regulamin skorzystało ze swojego bogatego doświadczenia praktycznego.

- 1) Rada DLGR dokonuje wyboru operacji, w ciągu 45 dni (licząc od dnia następującego po ostatnim dniu terminu składania wniosków), na posiedzeniach Rady zwołanych zgodnie z zapisami statutu i Regulaminem Rady.
- 2) Wybór operacji, które mają być realizowane w ramach DLGR dokonywany jest przez Radę na podstawie jawnych i obiektywnych kryteriów zawartych w LSR.
- 3) Decyzja w sprawie wyboru operacji do finansowania lub nie finansowania jest podejmowana w formie uchwały Rady.
- 4) W Regulaminie Rady przewidziano szereg „zabezpieczeń” w celu umożliwienia bezstronnego i obiektywnego przeprowadzenia procesu oceny wniosków:
 - Każdy członek Rady przed przystąpieniem do oceny operacji podpisuje Deklarację bezstronności oraz zachowania w tajemnicy i zaufaniu informacji objętych wnioskiem, będącą załącznikiem 1 do Regulaminu Organizacyjnego Rady.
 - W przypadku oceny operacji złożonej przez jednostkę lub podmiot, którego właścicielem, współwłaścicielem, pracownikiem, współmałżonkiem lub krewnym do drugiego stopnia pokrewieństwa jest członek Rady, ten członek Rady podlega wyłączeniu z oceny operacji i głosowania nad daną operacją. Szczegółowy opis sytuacji w których członek Rady zostaje opisuje załącznik nr 2 do Regulaminu - „Oświadczenie”. Oświadczenie podpisywane jest przed oceną każdego wniosku.
 - Ponadto przewidziana jest możliwość wyłączenia z oceny wniosku członka Rady np. na jego własne żądanie, lub wnioskodawcy, nawet w przypadku uprawdopodobnienia wystąpienia sytuacji w opisaney w załączniku nr 2.
 - Członek Rady, który wyłączył się z wyboru danej operacji z uwagi na ryzyko zaistnienia konfliktu interesu nie może brać udziału w całym procesie jej wyboru;
 - Przewodniczący prowadzi Rejestr Interesów Członków Rady - rejestr wszelkiego ryzyka zaistnienia konfliktu interesu Członków Rady oraz umożliwiający identyfikację charakteru powiązań między nimi a operacjami i Wnioskodawcami;

- 5) Dla „wzmocnienia” prawidłowości (w tym prawidłowości dokumentacji, zgodności formalnej) i sprawności przebiegu oceny wniosków Regulamin wprowadza:
- dodatkowego uczestników (komisji) – obserwatorów przebiegu procesu oceny wniosków przez Radę. Jest to członek Zarządu i członek Komisji Rewizyjnej (których zadaniem jest czuwanie nad prawidłowym przebiegiem procesu oceny i wyboru operacji – muszą być to osoby o podobnych kompetencjach i wiedzy z zakresu wyboru operacji jak członkowie Rady).
 - Komisję skrutacyjną. Do jej kompetencji należy obliczanie wyników głosowań, kontrolę quorum oraz wykonywanie innych czynności o podobnym charakterze.
- 6) Głosowanie przez wypełnianie kart do oceny merytorycznej każdej operacji obejmuje:
- 7) - ocena wstępna (zgodność z tematyką naboru),
- głosowanie w sprawie zgodności operacji z LSR,
- głosowanie w sprawie oceny operacji według kryteriów lokalnych, przyjętych przez LSR, w zależności od konkursu, do którego została zgłoszona operacja.
- 8) W głosowaniu odbywającym się przez wypełnienie kart do oceny operacji, członkowie Rady oddają głos za pomocą kart oceny operacji, stanowiących załączniki do Regulaminu Organizacyjnego Rady nr 4 w sprawie zatwierdzenia wzorów dokumentów stosowanych w procedurze oceny zgodności operacji z LSR i wyboru operacji stanowiącej załącznik do niniejszej strategii. Każda strona karty oceny operacji musi być opieczetowana pieczęcią DLGR i podpisana przez Przewodniczącego Rady.
- 9) Wynik głosowania w sprawie uznania operacji za zgodną z LSR jest pozytywny, jeśli zwykła większość głosów została oddana na opeję, że operacja jest zgodna z LSR. Operację, które uznane zostały za niezgodne z LSR są operacjami niewybranymi do dofinansowania.
- 10) Oddanie głosu w sprawie oceny operacji według lokalnych kryteriów DLGR polega na wypełnieniu tabeli zawartej na „Karcie oceny operacji według lokalnych kryteriów DLGR”, która jest odpowiednia do typu ocenianej operacji. Karty te stanowią załączniki do Regulaminu Rady 5 i dalej. W karty te wpisane są lokalne kryteria z przypisanymi do nich punktami.
- 11) Wynik głosowania w sprawie oceny operacji według lokalnych kryteriów DLGR dokonuje się w taki sposób, że sumuje się oceny punktowe wyrażone na kartach stanowiących głosy oddane ważnie w pozycji „RAZEM” i dzieli przez liczbę ważnie oddanych głosów. Sprawdza się czy operacja uzyskała minimalną liczbę punktów przewidzianą w danej karcie oceny operacji według lokalnych kryteriów DLGR. W przypadku gdy operacja nie uzyskała minimalnej liczby punktów w ramach oceny według lokalnych kryteriów DLGR – uznaje się ją za nie wybraną do dofinansowania.
- 12) Na podstawie wyników głosowania w sprawie oceny zgodności operacji z LSR, oceny operacji według lokalnych kryteriów DLGR sporządza się listę operacji:
- Niewybranych do dofinansowania: niezgodnych z LSR oraz operacji, które nie przekroczyły minimalnej liczby punktów;
 - wybranych do dofinansowania ze wskazaniem, czy operacja mieści się, czy nie mieści się w limicie środków.
- 13) Przewidziano również sytuację, kiedy dwa lub więcej wniosków otrzymuje taką samą liczbę punktów, szczegółowo zostało to opisane w Regulaminie przy czym pierwszym kryterium, które jest wtedy brane pod uwagę jest wysokość wkładu własnego.
- 14) Podczas przebiegu oceny wniosków analizowane są rozbieżność pomiędzy ocenami poszczególnych członków Rady,
- 15) W stosunku do każdej operacji indywidualnie będącej przedmiotem posiedzenia Rady podejmowana jest przez Radę decyzja w formie uchwały bądź nie wybraniu do dofinansowania,
- 16) Ponadto Rada sporządza uchwały w formie list zawierające kolejno:
- Listę wniosków o przyznanie pomocy wybranych do dofinansowania w ramach LSR;
 - Listę wniosków o przyznanie pomocy niewybranych do dofinansowania w ramach LSR;
- 17) Uchwały podjęte przez Radę, niezwłocznie od ich uchwalenia, przekazuje Zarządowi za pośrednictwem Biura DLGR oraz podaje je do publicznej wiadomości poprzez zamieszczenie na stronie internetowej DLGR oraz na tablicy informacyjnej Stowarzyszenia (dotyczy to tylko uchwał będących listami wniosków wybranych i niewybranych do dofinansowania).
- 18) Na podstawie przekazanych przez Radę uchwał z wyboru operacji biuro DLGR tworzy pisemną informację, którą przekazuje podmiotowi ubiegającemu się o wsparcie. Pismo to musi zawierać w sobie informację o wyniku oceny wstępnej, zgodności jego operacji z LSR lub wyniku wyboru, w tym oceny w zakresie spełniania przez jego operację kryteriów wyboru wraz z uzasadnieniem oceny i podaniem liczby punktów otrzymanych przez operację, a w przypadku pozytywnego wyniku czy operacja mieści się w limicie środków wskazanym w ogłoszeniu o naborze tych wniosków. W przypadku gdy operacja nie została wybrana do dofinansowania lub nie mieści się w limicie środków wskazanych w ogłoszeniu o naborze tych wniosków pismo zawiera pouczenie o możliwości wniesienia protestu.

- 19) W trakcie posiedzenia Rady sporządzany jest protokół. Protokoły i dokumentacja z posiedzeń Rady jest gromadzona i przechowywana w Biurze DLGR. Dokumentacja ma charakter jawny i jest udostępniana do wglądu wszystkim zainteresowanym. Protokół publikowany jest na stronie internetowej stowarzyszenia DLGR.
- 20) DLGR w ciągu 3 dni od dnia zakończenia oceny wniosków przez Radę zamieszcza na swojej stronie internetowej oraz tablicy ogłoszeń Stowarzyszenia listę operacji niezgodnych z LSR, zgodnych z LSR ale które nie uzyskały minimalnej liczby punktów oraz listę operacji wybranych, ze wskazaniem, które z operacji mieszczą się w limicie środków wskazanym w ogłoszeniu o naborze wniosków o udzielenie wsparcia.
- 21) W terminie 7 dni od dnia dokonania wyboru operacji złożonych w ramach danego naboru, Zarząd DLGR przekazuje zarządowi województwa wnioski o udzielenie wsparcia, dotyczące operacji wybranych przez Radę wraz z dokumentami potwierdzającymi dokonanie wyboru operacji.
- 22) Wnioskodawca może wnieść protest od uzyskanej oceny, za pośrednictwem DLGR, rozpatrywany one będzie przez Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego.

Ocena wstępna (ocena zgodności z zakresem tematycznym naboru).

Jeśli operacje nie przejdzie pozytywnie zgodności z zakresem tematycznym naboru pozostaje niewybrana do dofinansowania i nie podlega dalszej ocenie.

Ocena zgodności operacji z Lokalną Strategią Rozwoju.

Procedura oceny zgodności operacji z LSR polega na dokonaniu oceny zgodności celów i zakresu operacji z celami ogólnymi, szczegółowymi. Ocena zgodności z LSR jest dokonywana indywidualnie przez członków Rady poprzez wypełnienie imiennej karty oceny zgodności.

- 1) Uznanie operacji za zgodną z LSR skutkuje przekazaniem operacji do dalszej oceny według lokalnych kryteriów wyboru. Operacja, która nie zostanie uznana za zgodną z LSR nie podlega dalszej ocenie.
- 2) Operacja zostanie uznana za zgodną z LSR, jeżeli:

- jest zgodna z programem
- jest zgodna z co najmniej jednym celem ogólnym i jest zgodna z co najmniej jednym celem szczegółowym w ramach celu ogólnego;

Do dalszej oceny na podstawie lokalnych kryteriów wyboru zostaną przekazane operacje uznane przez Radę za zgodne z LSR - bezwzględną większością głosów, zgodnie z Regulaminem Rady.

Ocena operacji na podstawie lokalnych kryteriów wyboru.

Procedura oceny operacji na podstawie lokalnych kryteriów wyboru polega na dokonaniu oceny operacji zakwalifikowanych wcześniej, jako zgodnych z LSR, na podstawie lokalnych kryteriów wyboru operacji. Zasadniczym celem tej procedury jest wybór operacji, które w największym stopniu mogą realizować założenia LSR. Ocena dokonywana jest indywidualnie przez członków Rady na imiennych kartach oceny operacji według lokalnych kryteriów wyboru. Miejsce operacji na liście rankingowej określa średnia arytmetyczna wszystkich indywidualnych ocen. Członek Rady ma obowiązek uzasadnić liczbę przyznanych przez siebie punktów, przy każdym lokalnym kryterium w miejscu do tego przeznaczonym na karcie oceny zgodności operacji z lokalnymi kryteriami.

Kryteria oceny operacji.

Stowarzyszenie DLGR, jako instytucja pośrednicząca w finansowaniu rozwoju lokalnego zdecydowała o przyjęciu odpowiedniego zestawu kryteriów. Ze względu na zróżnicowany charakter operacji, które będą rozpatrywane i oceniane przez Radę, zastosowano odmienny zestawów kryteriów do różnych operacji. W trakcie dyskusji nad kształtem kryteriów brano pod uwagę, aby były one jednoznaczne oraz mierzalne, niebudzące wątpliwości interpretacyjnych. Podczas realizowanych spotkań konsultacyjnych dotyczących doboru kryteriów wyboru operacji w kontekście priorytetu 4 „zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej” objętego PO Rybactwo i Morze starano się eliminować narzędzia wyboru mocno nie jednoznaczne, nie sformalizowane oraz trudno policzalne. Dyskusja dotycząca kryteriów realizowana była na bazie przedstawianej diagnozy, analizy SWOT, zidentyfikowanych grup defaworyzowanych oraz przede wszystkim, wypracowanych już celów ogólnych, celów szczegółowych oraz skorelowanych z nimi wskaźników rezultatu i wskaźników produktu. W tym przypadku również starano się wypracować kryteria które maksymalnie skupiają ocenę na wynikach diagnozy analizy SWOT oraz zidentyfikowanych grup defaworyzowanych, przede wszystkim jednak, które umożliwią realizację celów poprzez realizację wskaźników zawartych w LSR (eliminowane były wszystkie kryteria, które nawet pośrednio nie umożliwiały ich realizację).

Do ustalenia kryteriów lokalnych przyjętych przez DLGR dla poszczególnych operacji zastosowano metodę bonitacji punktowej. Polegała ona na dokonaniu oceny poprzez przypisanie każdej z kategorii wartości punktowych. Poprzez zastosowanie metody bonitacji punktowej uszeregowano wyodrębnione kryteria lokalne według stopnia ich atrakcyjności wynikającej z głębokiej analizy postrzeganej z perspektywy członków DLGR. Dzięki przyjętym założeniom uzyskano syntetyczne wskaźniki atrakcyjności dla każdej planowanej operacji w kontekście realizacji przez nią wskaźników produktu rezultatu, a przez to pośrednio celów szczegółowych i ogólnych.

Należy przyznać jednak, że w efekcie konsultacji DLGR wprowadził kilka kryteriów, które są oczywiście weryfikowalne, ale oceniane indywidualnie na bazie własnych doświadczeń i wiedzy członka Rady mogą stworzyć stanowiska nie w

100% tożsame. Zostały jednak one na tyle sformułowane, że odstępstwa między indywidualnymi ocenami w ramach kryterium nie mogą być duże.

Poniżej przedstawiono niektóre charakterystyczne lokalne kryteria oceny operacji oraz uzasadnienie ich zastosowania do oceny zgodności operacji z lokalnymi kryteriami. Szczegółowy opis kryteriów przedstawiony został w załącznikach do Regulaminu Organizacyjnego Rady

Realizacja operacji spowoduje utworzenie nowych miejsc pracy	0-3	3 pkt – 3 i więcej miejsc pracy 2 pkt – 2 miejsca pracy 1 pkt – 1 miejsce pracy
--	-----	---

Premiowana będzie efektywność wydatkowania wnioskowanych środków mierzona liczbą utworzonych, w wyniku realizacji operacji, miejsc pracy. Zastosowane kryterium bezpośrednio wynika z diagnozy - opis obszaru i ludności LSR, takich jak zmniejszenie bezrobocia poprzez rozwój mikro i małej, średniej przedsiębiorczości i wskaźników rezultatu - Liczba stworzonych nowych miejsc pracy (w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne) do 2022 r.

Realizacja operacji spowoduje utworzenie nowych miejsc pracy dla kobiet	0-1	1 pkt – tak 0 pkt – nie
---	-----	----------------------------

Punkty w ramach tego kryterium przyznawane będą w przypadku, gdy wnioskodawca w wyniku realizacji operacji zatrudni nową osobę (osoby) i tą osobą (osobami) będzie kobieta. Kryterium to jest związane ze diagnozą stanu obszaru zawartą w LSR. W chwili obecnej na terenie przyszłej realizacji LSR przez Stowarzyszenie DLGR, grupą dotkniętą bezrobociem są właśnie kobiety. Bezrobocie wśród kobiet na terenie działania DLGR jest trwałe i strukturalne. Stąd kobiety zamieszkujące obszar DLGR uznane zostały za **grupę defaworyzowaną**. Kryterium to jest bezpośrednim wsparciem dla tej grupy.

Realizacja operacji spowoduje utworzenie nowych miejsc pracy dla osób poniżej 40 roku życia	0-1	1 pkt – tak 0 pkt – nie
---	-----	----------------------------

Punkty w ramach tego kryterium przyznawane będą w przypadku, gdy wnioskodawca w wyniku realizacji operacji zatrudni nową osobę (osoby) i tą osobą (osobami) będzie osoba poniżej 40 roku. Kryterium to jest związane ze diagnozą stanu obszaru zawartą w LSR oraz analizą SWOT, w której stwierdza się w słabych stronach o odpływie młodzieży z obszaru DLGR, a w zagrożeniach odpływ osób młodych do dużych aglomeracji miejskich. Stąd osoby młode do 40 roku życia uznane zostały za **grupę defaworyzowaną**. Kryterium to jest bezpośrednim wsparciem dla tej grupy.

Wnioskodawca posiada udokumentowane doświadczenie w sektorze rybackim	0-3	3 pkt. - ≥ 5 lat 2 pkt. - ≥ 2 lata i < 5 lat 1 pkt. - < 2 lata 0pkt. - nie ma doświadczenia
---	-----	--

Kryterium to premiuje wnioskodawców z doświadczeniem w szeroko rozumianym (a więc osoby które w chwili złożenia wniosku są pracownikami sektora rybackiego jak i osoby które w przeszłości pracowały w sektorze rybackim) sektorze rybackim. Obszarze realizacji LSR przez Stowarzyszenie DLGR, historycznie związany jest sektorem rybackim. Wielu jego mieszkańców pracuje, albo pracowało bezpośrednio w połowach ryb, hodowli ryb, ale również w przetwórstwie ryb, w sprzedaży produktów rybnych. W chwili obecnej omawiany sektor gospodarczy zanika. Osoby związane z sektorem rybackim (lub które były z nim związane) w chwili obecnej często mają kłopoty z zatrudnieniem lub bieżącym utrzymaniem. Kryterium to ma pomóc w dostępie do środków takim podmiotom. Osoby związane z sektorem rybackim są **szczególnie traktowaną grupą docelową**. Punkty zostaną przyznane osobą, które najpóźniej do dnia zakończenia naboru przedstawiły dokumenty potwierdzające posiadane przez wnioskodawcę doświadczenie w sektorze rybackim. Nie załączenie przez Wnioskodawcę odpowiednich dokumentów potwierdzających swoje doświadczenie w sektorze skutkowało będzie nie przyznaniem punktów. Kryterium stosowane do operacji związanych z rozwojem (lub zakładaniem w działaniu) działalności gospodarczej.

Operacja ma charakter innowacyjny	0-1	1 pkt – tak 0 pkt – nie
-----------------------------------	-----	----------------------------

Innowacyjność może być cechą każdej operacji bez względu na obszar wsparcia. Oceniane będzie nowatorstwo zamierzonego działania (operacji) na obszarze jego oddziaływania w odniesieniu do innowacji organizacyjnej, produktowej, procesowej lub marketingowej. Punktowanie projektów innowacyjnych oznacza docenienie pomysłowości wnioskodawców. Wnioskodawca chcąc liczyć na uzyskanie punktów w tym kryterium będzie musiał wykazać innowacyjność projektu. Szczegółowy opis kryterium zawarty został w karcie oceny zgodności z lokalnymi kryteriami stanowiącej załącznik do Regulaminu Rady.

Elementy techniczne operacji lub jej charakter wykazują cechy i standardy proekologiczne;	0-1	1 pkt – tak 0 pkt – nie
---	-----	----------------------------

Powyższe kryterium ma premiować realizację operacji szeroko rozumianych jako proekologiczne. Kryterium jest typowo jakościowe, możliwe do weryfikacji na podstawie treści wniosku, wiedzy i doświadczenia Członków Rady Wyboru Projektów, pozwala na przyznanie dodatkowych punktów. Opis kryterium szerzej został przedstawiony w karcie.

Wysokość wnioskowanego dofinansowania	0-2	2 pkt. - ≤ 80 tys.
		1 pkt. - > 80 tys. i ≤ 140 tys.
		0 pkt. - > 140 tys.

Oceniana będzie kwota wnioskowanej pomocy - preferowane będą kwoty niższe. Wpływ kryterium przełoży się na zwiększenie liczby operacji i tym samym poszerzenie grona beneficjentów programu. Kryterium jest ilościowe, wpływa na zwiększenie ilości realizowanych operacji, jest mierzalne i możliwe do weryfikacji na podstawie treści wniosku.

Udział wkładu własnego w kosztach kwalifikowalnych operacji	0-2	2 pkt. - ≥ 60 %
		1 pkt. - $\geq 55\%$ i < 60 %
		0 pkt. - $< 55\%$

Oceniany będzie poziom wkładu własnego – preferowane będą projekty o większym od minimalnego wkładzie własnym. Zachęta do ograniczania poziomu dofinansowania przełoży się na większą liczbę ogólną zrealizowanych projektów. Kryterium jest ilościowe, wpływa na zwiększenie ilości realizowanych operacji, jest mierzalne i możliwe do weryfikacji na podstawie treści wniosku. Punkty przyznaje się na podstawie udziału procentowego wkładu własnego beneficjenta w całkowitych kosztach kwalifikowanych operacji

Wnioskodawca złożył oświadczenie o odprowadzaniu podatków (PIT/CIT/podatku rolnym) na obszarze objętym LSR	0-1	1 pkt – tak 0 pkt – nie
--	-----	----------------------------

Wspierani będą Wnioskodawcy, którzy swoje podatki (lub inne świadczenia pieniężne) płacą na obszarze gmin na których realizowana jest LSR. Kryterium zakłada, że premiuje się wnioskodawców, którzy swoją działalnością gospodarczą wspierają finansowo (poprzez daninę w postaci podatków) działalność samorządów wchodzących w skład DLGR. Zebrane podatki są wykorzystywane na potrzeby realizacji zadań publicznych. Kryterium jest możliwe do weryfikacji na podstawie dokumentów złożonych w ramach aplikacji (WoD i załączników).

Wnioskodawcą jest osoba fizyczna, która w dniu złożenia wniosku nie miała więcej niż:	0-2	2 pkt. - ≤ 30 lat
		1 pkt. - $> 30 \leq 40$ lat
		0 pkt. - > 40 lat

Kryterium wspiera Wnioskodawców, osoby fizyczne, osoby młode. Kryterium w sposób jednoznaczny powiązane jest z wynikami analizy SWOT oraz diagnozy - opisu obszaru i ludności LSR, które wskazują na o odpływ młodzieży z obszaru DLGR, niekorzystną strukturę demograficzną obszaru, wspiera wykazaną grupę defaworyzowaną.

W trakcie przygotowania projektu uwzględniono wnioski/uwagi zgłoszone przez mieszkańców w procesie konsultacji społecznych.	0-1	1 pkt. – tak 0 pkt. – nie
---	-----	------------------------------

Zakłada się, iż operacja/operacje, które podmiot publiczny zamierza zrealizować w ramach realizacji LSR, będą również (jak cała LSR) konsultowane metodami partycypacyjnymi z lokalną społecznością przed złożeniem jej w ramach ogłoszonego konkursu. Kryterium premiowało będzie podmioty publiczne, których projekty są wynikiem konsultacji ze społeczeństwem i są odpowiedzią na faktyczne jego potrzeby.

Wnioskodawca będzie musiał wykazać w aplikacji (we WoD i załącznikach) , iż charakter i elementy operacji jest efektem konsultacji ze społeczeństwem lokalnym.

Projekt rozwija ofertę spędzania czasu wolnego dla: - seniorów (po 65 roku życia) .	0-1	1 pkt. – tak 0 pkt. – nie
--	-----	------------------------------

Kryterium dotyczy tylko podmiotów publicznych. Kryterium zakłada wsparcie punktowe projektów realizowanych przez podmioty publiczne, których charakter, typ, elementy umożliwią spędzanie czasu wolnego dla osób starszych. Kryterium jest powiązane i wynika z diagnozy - opisu obszaru i ludności LSR (zwiększająca się liczba osób starszych) oraz analizy SWOT. Kryterium możliwe do weryfikacji na podstawie treści wniosku, wiedzy i doświadczenia Członków Rady.

W trakcie przygotowania projektu uwzględniono wnioski/uwagi zgłoszone przez środowisko rybackie w procesie konsultacji społecznych	0-2	2 pkt. – tak 0 pkt. – nie
--	-----	------------------------------

Kryterium dotyczy tylko operacji realizowanych przez podmioty publiczne. Zakłada się, iż operacja/operacje, które podmiot publiczny zamierza zrealizować w ramach realizacji LSR, będą również (jak cała LSR) konsultowane metodami partycypacyjnymi z lokalną społecznością rybacką przed złożeniem w ramach ogłoszonego konkursu. Kryterium premiowało będzie podmioty publiczne, których projekty są wynikiem konsultacji ze środowiskiem rybackim.

Stowarzyszenie DLGR na bazie doświadczeń związanych z oceną składanych aplikacji (wniosków wraz załącznikami) w ramach PO RYBY 2007 – 2013 poza kryteriami stricte zorientowanymi na realizację celów, wskaźników itd. wprowadziło kryteria formalne, które pozwalają ocenić jakoś złożonej aplikacji tzn. jej poprawność formalną oraz jej kompletność.

Czy wnioskodawca wraz z wnioskiem złożył wszystkie wymagane dokumenty?	0-1	1 pkt. – tak 0 pkt. – nie
--	-----	------------------------------

Punkty przyznawane są w przypadku, gdy wnioskodawca złożył wraz z wnioskiem wszystkie wymagane dokumenty (załączniki), zgodnie z wykazem podanym w informacji o możliwości składania wniosków. Punkt, za złożenie wszystkich wymaganych w aplikacji załączników, mają za zadanie zmobilizować potencjalnych beneficjentów do szczegółowej analizy ogłoszonego konkursu oraz zachęcenie wnioskodawcy do analizy faktycznej możliwości realizacji operacji – np. uzyskania niezbędnych dokumentów typu decyzji pozwolenie na budowę.

Czy formularz wniosku został złożony na odpowiednim druku i został wypełniony zgodnie z instrukcją?	0-1	1 pkt. – tak 0 pkt. – nie
---	-----	------------------------------

Punkty przyznawane będą za poprawnie wypełniony wniosek (złożony na formularzu obowiązującym w konkursie oraz wypełniony zgodnie z opublikowaną w ramach konkursu instrukcją wypełniania wniosków). Punkty za prawidłowość wypełnienia wniosku mają za zadanie zmobilizować wnioskodawcę do zapoznania się z instrukcją wypełniania wniosków oraz do poprawnego wypełnienia formularza wniosku. Punktów nie przyznaje się wtedy, gdy wniosek złożony jest na nieprawidłowym formularzu, lub zawiera poważne uchybienia – utrudniające poprawną i jednoznaczną ocenę wniosku.

Proces realizacji LSR przez DLGR jest zjawiskiem dynamicznym, składającym się z szeregu kroków, których efekty są mierzalne poprzez zdefiniowane w strategii wskaźniki rezultatu i produktu. Tempo osiągnięcia założonych wartości

wskaźników w korelacji z ilością ogłoszonych naborów oraz środków przeznaczonych na nabory jest wykładnią/miarami skuteczności zaproponowanych tzw. lokalnych kryteriów wyboru operacji. Stowarzyszenie DLGR zamierza w określonych terminach sprawdzać skuteczność zastosowanych metod wyłaniania najefektywniejszych z punktu widzenia osiągania celów LSR operacji (kryteria zostaną poddane monitoringowi i ewaluacji). Wynik ciągłego monitoringu oraz okresowych ewaluacji wskaże na skuteczność zastosowanych kryteriów. W przypadku gdy stosowane narzędzia wyboru wniosków będą nieskuteczne zostaną one skorygowane lub usunięte, a w ich miejsce wprowadzone zostaną nowe. Więcej informacji na temat ewaluacji i monitoringu LSR znajduje się w rozdziale XI. Cały proces korygowania kryteriów lub ich zmiany realizowany będzie metodami partycypacyjnymi, w sposób formalny, w porozumieniu z odpowiednimi organami. Podobnie jak w przypadku obowiązujących kryteriów, szczególną grupą społeczną, której zdanie będzie brane pod uwagę przy zmianie lub ustanawianiu nowych kryteriów, będą przedstawiciele sektora rybackiego. Szczegółowy zbiór zasad dotyczących tworzenia i zmiany kryteriów zawarty jest w Regulaminie Organizacyjnym Rady DLGR.

Uwagi zgromadzone w procesie konsultacji społecznych rozdziału VI oraz pełnej wersji kryteriów i zasad wyboru operacji:

Zgłoszono do rozdziału: 17 uwag, w tym 11 uwag merytorycznych, 6 redakcyjnych. Wszystkie uwagi zgłoszone były przez mieszkańców, podczas spotkań konsultacyjnych w gminach członkowskich. Uwzględniono 9 uwag merytorycznych oraz 2 uwagi redakcyjne.

VII PLAN DZIAŁANIA

Plan działania przedstawiony w niniejszym rozdziale oraz w załączniku nr 3 ma za zadanie przedstawić logikę oraz harmonogram wypełniania poszczególnych wskaźników produktu, przypisanych do konkretnych przedsięwzięć w okresie realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju. Określono, że wszystkie trzy cele ogólne zawarte w LSR osiągnięte zostaną przez Darłowską Lokalną Grupę Rybacką do roku 2022, przy czym cel ogólny nr 1 i nr 2 do końca roku 2021.

Założenia przyjęte w planie działania bezpośrednio powiązane są z koncepcją celów, przedsięwzięć, wskaźników przedstawionych w rozdziale V oraz z budżetem strategii (i jego wewnętrzną logiką). Przy formułowaniu planu, poza opisaną wyżej wewnętrzną spójnością z innymi elementami LSR, brano pod uwagę także:

- doświadczenia stowarzyszenia z realizacji LSROR w ramach PO RYBY 2007 – 2013;
- wnioski z prowadzonych działań partycypacyjnych z udziałem społeczności lokalnej;
- założenia wynikające z zapisów paragrafu 8 projektu umowy o warunkach i sposobie realizacji LSR;
- tempa wprowadzania i zasady realizacji Programu Operacyjnego 2014 – 2020;
- terminów ewaluacji realizacji strategii oraz wprowadzania korekt do procedur i innych elementów LSR, które umożliwią jej efektywną i pełną realizację.

Założono, że z chwilą uzyskania formalnych uprawnień (tzn. podpisania umowy ramowej), Stowarzyszenie, od początku, intensywnie realizowało będzie kluczowe dla realizacji strategii przedsięwzięcia. Odbywało się to będzie poprzez nabory wniosków, ogłaszane w odpowiednim czasie. Założono, że 30% - 50% wskaźników, zwłaszcza tych dotyczących celu ogólnego nr 1: wsparcie rozwoju przedsiębiorczości na obszarze LSR do 2022 r., zostanie osiągnięta, do końca roku 2018. Ma to istotne znaczenie w kontekście oczekiwań grup docelowych, do których cel jest skierowany; przede wszystkim rybaków oraz przedsiębiorców. Z badań ankietowych oraz fokusów, przeprowadzonych przez Stowarzyszenie, wynika jednoznacznie, iż grupy określone, jako przedsiębiorcy oraz sektor rybacki oczekują z niecierpliwością na ogłoszenie przez DLGR naborów wniosków, w ramach omawianego zakresu. Również jednostki samorządu terytorialnego zgłaszają swoją gotowość do aplikowania o środki. Odpowiednio szybkie uruchomienie konkursów, umożliwi na wczesnym etapie wdrażania strategii, ocenę efektywności i racjonalności zastosowanych w LSR metod wyboru operacji, kryteriów itd. Pozwoli to, by odpowiednio wczesne wprowadzenie korekt umożliwiających pełne wykorzystanie środków przeznaczonych na realizację strategii.

Mając na uwadze doświadczenia z poprzedniego okresu programowania, przyjęto, że większość wskaźników zostanie osiągnięta w przedziale czasowym 2019 – 2021. Wynika to z następujących założeń:

- pierwsze nabory wniosków ogłoszone zostaną w IV kwartale 2016 r. lub w I kwartale 2017 r.;
- za osiągnięcie wskaźnika należy uznać fakt przekazaniu beneficjentowi środków (ostatecznej refundacji) po zrealizowaniu projektu;
- czas realizacji poszczególnych aplikacji mierzony okresem od momentu złożenia wniosku do chwili jego rozliczenia trwać może nawet 3 lata.

Tempo realizacji przypisanych do celu ogólnego nr 3 wskaźników produktu jest skorelowane z tempem realizacji wskaźników przypisanych pozostałym celom ogólnym – przede wszystkim chodzi tu o przedsięwzięcie 3.2.1 funkcjonowanie DLGR do 2022 r.

Uwagi zgromadzone w procesie konsultacji społecznych rozdziału VII oraz załącznika nr 3

Nie zgłaszano uwag

VIII BUDŻET LSR

40

Lokalna Strategia Rozwoju Stowarzyszenia DLGR w całości realizowana będzie w oparciu o Program Operacyjny Rybactwo i Morze oraz o Europejski Fundusz Morski i Rybacki (strategia jednofunduszowa). Kwestia wielkości środków w poszczególnych celach i przedsięwzięciach była szeroko konsultowana na forum stowarzyszenia oraz na licznych spotkaniach. Założono, iż większa część środków musi zostać skierowana na operacje związane z rozwojem i zakładaniem działalności gospodarczej oraz na operacje przyczyniające się do tworzenia lub utrzymania miejsc pracy. Taki podział środków wynika z założeń programu, ale również, z przeprowadzonej diagnozy obszaru DLGR gdzie stwierdzono, iż rozwój przedsiębiorczości i tworzenie nowych miejsc pracy to kluczowy obszar interwencji Strategii. I tak, na realizację celu pierwszego skierowano, aż 53 % wszystkich środków zakładanych w ramach budżetu DLGR. Kolejnym kluczowym obszarem wsparcia na, które zostaną skierowane środki w ramach strategii to poprawa stanu infrastruktury i ochrona cennych zasobów w kontekście rozwoju funkcji turystycznych obszaru, gdzie w ramach całego celu ogólnego nr 2 przewidziano 34 % wszystkich środków. Trzecim kluczowym obszarem wsparcia, którym zamierza się zająć DLGR poprzez realizację LSR to aktywizacja mieszkańców (na realizację przedsięwzięć ramach celu ogólnego 3 przewidziano 12,75 % wszystkich środków).

Należy również dodać, że DLGR formułując zasady realizacji LSR, w kontekście wyboru operacji złożonych w ramach ogłaszanych naborów, przyjęło zasadę, premiowania projektów, których wkład własny wnioskodawcy przekracza intensywność pomocy określoną w PO RYBY 2014 - 2020 (i dokumentach związanych z programem). Otóż wprowadzono dwa kryteria wyboru tzn. „Wysokość wnioskowanego dofinansowania” oraz „Udział wkładu własnego w kosztach kwalifikowalnych operacji”, których zadaniem jest zachęcenie wnioskodawców do zwiększania wkładu własnego w ramach aplikacji. Spowoduje to, że ilość beneficjentów/ilość operacji będzie większa (zakłada się, że znacznie większa) niż by to wynikało z prostej analizy budżetu i jego poszczególnych składowych w kontekście wysokości limitu środków, który przypada na jednego beneficjenta w okresie realizacji programu. Szczegóły opisano w Regulaminie Organizacyjnym Rady DLGR oraz rozdziale VI LSR. Analogiczna sytuacja ma miejsce przy projektach własnych. W związku z tym, że projekty własne będą oceniane na podobnych zasadach jak operacje złożone przez podmioty zewnętrzne (w ramach ogłaszanych naborów) tu również zastosowanie będą miały w/w dwa kryteria wyboru operacji tzn. „Wysokość wnioskowanego dofinansowania” oraz „Udział wkładu własnego w kosztach kwalifikowalnych operacji”. Spowoduje to, że w przypadku oceny przez Radę projektu własnego, Stowarzyszenie obligatoryjnie - co do zasady będzie zmniejszać będzie intensywność wnioskowanej pomocy o 11% w ramach wspomnianych kryteriów aby uzyskać minimalną liczbę punktów.

Budżet LSR DLGR z przypisanymi wartościami do poszczególnych celów i przedsięwzięć			
Cel ogólny	Cel szczegółowy	Przedsięwzięcie	Kwota Brutto
Cel ogólny 1: Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości na obszarze LSR do 2022 r.	Cel szczegółowy 1.1.: Podnoszenie wartości produktów rybactwa oraz dywersyfikacja dochodów lub zatrudnienia na obszarze LSR do 2022 roku.	Przed. 1.1.1: Podnoszenie wartości produktów rybactwa poprzez tworzenie lub rozwijanie łańcucha dostaw produktów sektora rybołówstwa, rybactwa śródlądowego i akwakultury na obszarze LSR do 2022 roku.	1 700 000,00
		Przed. 1.1.2: Wspieranie przedsiębiorczości lub innowacji młodych ludzi w łańcuchu dostaw produktów sektora rybołówstwa, rybactwa śródlądowego i akwakultury na obszarze LSR do 2022 roku.	510 000,00
		Przed. 1.1.3: Różnicowanie działalności lub dywersyfikacja zatrudnienia osób mających pracę związaną z sektorem rybactwa w drodze tworzenia lub utrzymania miejsc pracy, nie związanych z podstawową działalnością rybacką na obszarze LSR do 2022 roku.	3 230 000,00
		Przed. 1.1.4: Podejmowanie lub rozwój działalności gospodarczej wykorzystującej wodny potencjał obszaru rybackiego na obszarze LSR do 2022 roku.	3 570 000,00

Cel ogólny 2. Poprawa atrakcyjności obszaru LSR do 2022 r.	Cel szczegółowy 2.1.: Rozbudowa i poprawa standardu infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej na obszarze LSR do 2022 roku.	Przed. 2.1.1: Tworzenie, rozwój, wyposażenie infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej, przeznaczonych na użytek publiczny historycznie lub terytorialnie związanych z działalnością rybacką na obszarze LSR do 2022 roku.	3 570 000,00
	Cel szczegółowy 2.2.: Propagowanie rybackiego dziedzictwa kulturowego na obszarze LSR do 2022 roku.	Przed. 2.2: 1 Promowanie, zachowanie lub upowszechnianie rybackiego dziedzictwa kulturowego na obszarze LSR do 2022 roku	2 252 500,00
Cel ogólny 3. Wsparcie aktywności mieszkańców obszaru LSR do 2022r.	Cel szczegółowy 3.1: Powierzenie społeczności rybackim ważniejszej roli w rozwoju lokalnym i zarządzaniu lokalnymi zasobami rybołówstwa obszaru LSR do 2022 r.	Przed. 3.1.1: Pomoc na realizację operacji polegającej na powierzeniu społeczności rybackim ważniejszej roli w rozwoju lokalnym i zarządzaniu lokalnymi zasobami rybołówstwa i działalnością morską obejmuje wspieranie dialogu społecznego i udziału lokalnych społeczności w badaniu i zarządzaniu zasobami rybołówstwa na obszarze LSR do 2022 roku.	467 500,00
	Cel szczegółowy: 3.2. Wsparcie aktywności społeczności rybackiej do 2022 r.	Przed. 3.2.1: Funkcjonowanie DLGR do 2022 r.	1 700 000,00
RAZEM			17 000 000,00

**Uwagi zgromadzone w procesie konsultacji społecznych rozdziału XVIII oraz załącznika nr 4:
Zgłoszono do rozdziału: 15 uwag, wszystkie merytoryczne. Uwzględniono 8 uwag merytorycznych.**

IX PLAN KOMUNIKACJI

Ważnym elementem z punktu widzenia realizacji LSR przez Darłowską Lokalną Grupę Rybacką jest odpowiednia komunikacja z otoczeniem społecznym, a przede wszystkim z grupami określonymi, jako defaworyzowane oraz ze społecznością rybacką. Na potrzeby skutecznej, właściwej, systematycznej wymiany informacji pomiędzy DLGR, a społecznością lokalną Stowarzyszenie opracowało tzw. plan komunikacji.

Zarząd DLGR jest przekonany, że zaplanowane działania przyczynią się do skutecznej realizacji LSR 2014 - 2020, sprawią, że wymiana informacji będzie sprawniejsza niż dotychczas.

Plan zakłada realizację czterech celów za pomocą działań i narzędzi komunikacji dopasowanych do zaistniałych potrzeb oraz środków przekazu dopasowanych do grup docelowych. Z czterech przyjętych celów, jeden został wybrany za główny.

- 1) GŁÓWNY: Promowanie działań konkursowych prowadzonych przez DLGR, ze szczególnym uwzględnieniem zasad przyznawania środków, kryteriów oceny projektów oraz celów strategii
- 2) Promowanie dobrych praktyk, zaprezentowanie zrealizowanych projektów objętych dofinansowaniem ze środków DLGR.
- 3) Promowanie stowarzyszenia oraz prowadzonych przez DLGR działań statutowych.
- 4) Informowanie o postępach w realizacji LSR.

Kluczem efektywnej komunikacji jest precyzyjne określenie adresatów informacji, DLGR wyszczególniła i opisała wszystkie gupy docelowe i wskazała dostosowane do ich potrzeb narzędzia komunikacji.

- 1) Społeczność lokalna- ogół mieszkańców obszaru działań DLGR;
- 2) Przedsiębiorcy - w rozumieniu ustawy o swobodzie prowadzenia działalności gospodarczej, organizacje zrzeszające przedsiębiorców;
- 3) Liderzy lokalni - sołtysi, członkowie rad sołeckich, członkowie grup nieformalnych, zrzeszeń, lokalni aktywiści;
- 4) Przedstawiciele sektora publicznego, w tym JST- pracownicy sektora publicznego, gmin, powiatów,
- 5) Organizacje pozarządowe i podmioty ekonomii społecznej - stowarzyszenia, fundacje, związki stowarzyszeń, CIS, WTZ, ZAZ;
- 6) Członkowie DLGR - wszyscy będący na liście członków stowarzyszenia;

- 7) Społeczność rybacka (powiązana z rybactwem i akwakulturą) - rybacy morscy i śródlądowi, armatorzy statków, przedsiębiorcy oraz osoby zatrudnione w sektorze rybackim na każdym etapie łańcucha dostaw produktów rybnych, osoby, które utraciły pracę w sektorze rybackim;
- 8) Grupa defaworyzowana - osoby młode (do 40 roku życia);
- 9) Grupa defaworyzowana - kobiety zamieszkujące obszar LSR;

Przez cały okres programowania DLGR będzie nadzorowało realizację efektów zakładanego planu komunikacji oraz będzie mierzyło wskaźniki realizacji. Mierzalnymi wskaźnikami efektywności realizacji planu będą:

- ilość osób będących odbiorcami działań komunikacyjnych docierających do nich w ramach planu komunikacji (zasięg materiałów drukowanych, zasięg informacji w prasie, liczba osób uczestniczących w spotkaniach informacyjnych i szkoleniach) - badany po każdym działaniu zrealizowanym w ramach planu komunikacji i zbiorczo na koniec danego roku kalendarzowego (wskaźnik uznany jest za niezrealizowany w momencie, gdy łączna ilość odbiorców komunikatów w danym roku kalendarzowym nie osiągnie 70% zakładanych w planie komunikacji wartości).

- pomiar zainteresowania środkami z DLGR, mierzony, jako łączna wartość składanych projektów w ramach każdego konkursu - badany po zamknięciu każdego konkursu i zbiorczo na koniec danego roku kalendarzowego (wskaźnik uznany jest za niezrealizowany w momencie, gdy łączna kwota wnioskowanej pomocy wszystkich projektodawców w ramach jednego konkursu nie osiągnie 70% dostępnych środków wskazanych w ogłoszeniu o naborze).

- realizacja postanowień umowy ramowej, §8 - weryfikacja nastąpi według danych na koniec roku 2018 i 2021 (wskaźnik uznany jest za niezrealizowany, jeśli LGD nie osiągnie stopnia realizacji budżetu określonego w umowie ramowej).

Szczegółowe wskaźniki produktu:

Liczba przeprowadzonych szkoleń, spotkań, wydarzeń edukacyjnych, aktywizacyjnych i integracyjnych - 88 sztuki

Liczba osób/podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa - 100 osoby/podmioty

Liczba wydanych, opracowanych publikacji i materiałów informacyjno-promocyjnych - 3 sztuki

Liczba wydarzeń promocyjnych, na których promowano działalność DLGR i obszar LSR - 20 sztuk

Liczba stron internetowych DLGR - 1 sztuka

Liczba opracowanych LSR - 1 sztuka

Liczba projektów polegających na udzieleniu wsparcia przygotowawczego 0 sztuk

Szczegółowe wskaźniki rezultatu:

Liczba uczestników szkoleń, spotkań, wydarzeń edukacyjnych, aktywizacyjnych i integracyjnych – 12 000 osób

Liczba utworzonych miejsc pracy (ogółem) w biurze DLGR w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne – 2 sztuki

Liczba odbiorców wydanych, opracowanych publikacji i materiałów informacyjno – promocyjnych – 3 000 osób

Liczba uczestników wydarzeń promocyjnych, na których promowano działalność DLGR i obszar LSR – 100 000 osób

Uwagi zgromadzone w procesie konsultacji społecznych rozdziału IX oraz załącznika nr 5:

Nie zgłaszano uwag.

X ZINTEGROWANIE

W trakcie formułowania kształtu niniejszej LSR (jej celów, przedsięwzięć, rodzaju i charakteru wskaźników), założono świadomie jej docelową spójność z założeniami strategicznymi formułowanymi przez inne podmioty, w tym przede wszystkim jednostki samorządu terytorialnego różnego szczebla oraz z dokumentami branżowymi. Podmiotom, które opracowywały i konsultowały LSR przyświecała myśl, iż seria działań, które składają się na strategię oraz przyszłe efekty tych działań, muszą być zintegrowane z działaniami innych uczestników zaangażowanych w kształtowanie rozwoju lokalnego, regionalnego, branżowego. Tylko takie podejście, umożliwi „zaistnienie” efektu synergii, co spowoduje:

- zwiększenie wartości dodanej operacji realizowanych w ramach LSR;

- zwiększenie wartości dodanej operacji realizowanych w ramach innych działań strategicznych na różnych poziomach szczegółowości,

- wystąpienie „efektu skali” w wyniku realizowania różnych działań, zmierzających do osiągnięcia tych samych celów.

Należy również podkreślić, że formułując Strategię brano pod uwagę fakt, iż realizacja celów oraz wskaźników LSR wpływać będzie na osiągnięcie celów określonych w innych dokumentach strategicznych.

Dla zapewnienia (oczywiście nie tylko dlatego) spójności i synergii działań, celów zawartych w niniejszym dokumencie strategicznym DLGR, powołano zespół konsultacyjny, w którego skład wchodził między innymi: pracownicy gmin – członków DLGR, osoby z branży rybołówstwa morskiego, czy hodowcy ryb łososiowatych. Członkowie zespołu to specjaliści, którzy od lat zajmowali się problematyką rozwoju lokalnego (np. pracownicy samorządowi, którzy sami tworzyli strategie rozwoju gmin oraz realizowali działania w nich sformułowane), członkowie organizacji typu: Stowarzyszenie Producentów Ryb Łososiowatych, Darłowska Grupa Producentów Ryb i Armatorów Łodzi Rybackich Spółka z o.o., Polskie Stowarzyszenie Przetwórców Ryb w Koszalinie), które uczestniczyły w tworzeniu strategicznych dokumentów branżowych. Zadaniem w/w osób było dopilnowanie, aby założenia zawarte w powstającym dokumencie LSR były spójne i przenikały się z założeniami innych dokumentów strategicznych, powiązanych z obszarem Darłowskiej Lokalnej Grupy Rybackiej.

Analizę spójności niniejszej LSR, należy rozpocząć od wykazania, że cele i przedsięwzięcia w niej sformułowane są zgodne (a nawet tożsame !) z celami o których mówi artykuł 63 ust. 1 rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady

(UE) nr 508/2014 z dnia 15 maja 2014 r w sprawie Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego. Zostanie to wykazane w poniższej tabeli.

Cele zawarte w art. 63 (realizacja lokalnych strategii rozwoju kierowanych przez społeczność – Rozporządzenie (UE) nr 508/2014 z dnia 15 maja 2014 r;	Cele ogólne DLGR	Cele szczegółowe DLGR	przedsięwzięcia
<p>podnoszenie wartości produktów, tworzenie miejsc pracy, zachęcanie młodych ludzi i propagowanie innowacji na wszystkich etapach łańcucha dostaw produktów w sektorze rybołówstwa i akwakultury;</p>	<p>Cel ogólny 1: Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości na obszarze LSR do 2022r.</p>	<p>Cel szczegółowy 1.1.: Podnoszenie wartości produktów rybołówstwa oraz dywersyfikacja dochodów lub zatrudnienia na obszarze LSR do 2022 roku.</p>	<p>Przed. 1.1.1: Podnoszenie wartości produktów rybołówstwa poprzez tworzenie lub rozwijanie łańcucha dostaw produktów sektora rybołówstwa, rybołówstwa śródlądowego i akwakultury na obszarze LSR do 2022 roku.</p>
<p>wspieranie różnicowania działalności w ramach rybołówstwa przemysłowego i poza nim, wspieranie uczenia się przez całe życie i tworzenia miejsc pracy na obszarach rybackich i obszarach akwakultury;</p>			<p>Przed. 1.1.2: Wspieranie przedsiębiorczości lub innowacji młodych ludzi w łańcuchu dostaw produktów sektora rybołówstwa, rybołówstwa śródlądowego i akwakultury na obszarze LSR do 2022 roku.</p>
<p>propagowanie dobrostanu społecznego i dziedzictwa kulturowego na obszarach rybackich i obszarach akwakultury, w tym dziedzictwa kulturowego rybołówstwa i akwakultury oraz morskiego dziedzictwa kulturowego;</p>			<p>Przed. 1.1.3: Różnicowanie działalności lub dywersyfikacja zatrudnienia osób mających pracę związaną z sektorem rybołówstwa w drodze tworzenia lub utrzymania miejsc pracy, nie związanych z podstawową działalnością rybacką na obszarze LSR do 2022 roku.</p>
	<p>Przed. 1.1.4: Podejmowanie lub rozwój działalności gospodarczej wykorzystującej wodny potencjał obszaru rybackiego na obszarze LSR do 2022 roku.</p>		
<p>propagowanie dobrostanu społecznego i dziedzictwa kulturowego na obszarach rybackich i obszarach akwakultury, w tym dziedzictwa kulturowego rybołówstwa i akwakultury oraz morskiego dziedzictwa kulturowego;</p>	<p>Cel ogólny 2. Poprawa atrakcyjności obszaru LSR do 2022 r.</p>	<p>Cel szczegółowy 2.1.: Rozbudowa i poprawa standardu infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej na obszarze LSR do 2022 roku.</p>	<p>Przed. 2.1.1: Tworzenie, rozwój, wyposażenie infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej, przeznaczonej na użytek publiczny historycznie lub terytorialnie związanych z działalnością rybacką na obszarze LSR do 2022 roku.</p>
		<p>Cel szczegółowy 2.2.: Propagowanie rybackiego dziedzictwa kulturowego na obszarze LSR do 2022 roku.</p>	<p>Przed. 2.2: 1 Promowanie, zachowanie lub upowszechnianie rybackiego dziedzictwa kulturowego na obszarze LSR do 2022 roku</p>

powierzenie społecznościom rybackim ważniejszej roli w rozwoju lokalnym oraz zarządzaniu lokalnymi zasobami rybołówstwa i działalnością morską	Cel ogólny 3. Wsparcie aktywności mieszkańców obszaru LSR do 2022r.	Cel szczegółowy 3.1: Powierzenie społecznościom rybackim ważniejszej roli w rozwoju lokalnym i zarządzaniu lokalnymi zasobami rybołówstwa obszaru LSR do 2022 r.	Przed. 3.1.1: Pomoc na realizację operacji polegającej na powierzeniu społecznościom rybackim ważniejszej roli w rozwoju lokalnym i zarządzaniu lokalnymi zasobami rybołówstwa i działalnością morską obejmuje wspieranie dialogu społecznego i udziału lokalnych społeczności w badaniu i zarządzaniu zasobami rybołówstwa na obszarze LSR do 2022 roku.
--	---	--	---

SPÓJNOŚĆ LSR Z DZIAŁANAMI I OPERACJAMI PLANOWANYMI DO REALIZACJI NA OBSZARZE OBJĘTYM LSR W RAMACH INNYCH PROGRAMÓW I STRATEGII.

Lokalna Strategia Rozwoju wpisuje się w cele nadrzędne regionalnych dokumentów strategicznych, a przede wszystkim:

Cele Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020.

Program Regionalny to jedna z metod realizacji Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020, to połączenie celów wytyczonych regionalnymi dokumentami programowymi, strategicznymi kierunkami rozwoju z poziomu krajowego i Unii Europejskiej. Wsparcie pochodzące z Programu koncentruje się na trzech podstawowych obszarach: gospodarka, infrastruktura i społeczeństwo. Program składa się z 10 Osi Priorytetowych, na realizację, których przeznaczone zostanie 1,6 mld euro.

Spośród 10 osi priorytetowych realizowanych w ramach RPOWZ, LSR DLGR doskonale wpisuje się w następujące cele działań w ramach:

1) Osi priorytetowej I: gospodarka, innowacje, nowoczesne technologie.

W tym przypadku spójność założeń występuje na poziomie celów ogólnych:

- W których RPO zakłada, iż: w ramach 3 (trzeciego) celu tematycznego realizowane będzie wzmocnienie konkurencyjności MŚP, sektora rolnego (w odniesieniu do EFROW) oraz sektora rybołówstwa i akwakultury (w odniesieniu do EFMR), a LSR DLGR w celu ogólnym nr 1 zakłada wsparcie rozwoju przedsiębiorczości na obszarze LSR do 2022 r.

- Korelacja występuje również na poziomie celów szczegółowych i przedsięwzięć. Szereg celów szczegółowych osi priorytetowej I: gospodarka, innowacje, nowoczesne technologie, np. cel szczegółowy nr 3: „zwiększone zastosowanie innowacji w MŚP” lub cel szczegółowy nr 4: „lepsze warunki dla rozwoju MŚP są ściśle skorelowane z celami niniejszej LSR gdzie cel szczegółowy nr 1.1 określono jako podnoszenie wartości produktów rybactwa oraz dywersyfikacja dochodów a przedsięwzięcia nr 1.1.1 jako: „podnoszenie wartości produktów rybactwa poprzez tworzenie lub rozwijanie łańcucha dostaw na obszarze LSR do 2022 roku”, a przedsięwzięcie nr 1.1.3, określono, jako: Różnicowanie działalności lub dywersyfikacja zatrudnienia osób mających pracę związaną z sektorem rybactwa w drodze tworzenia lub utrzymania miejsc pracy, nie związanych z podstawową działalnością rybacką na obszarze LSR do 2022 roku.

Niniejsza LSR zakłada, iż 53,00% (9 010 000,00 zł) środków przewidzianych w ramach jej realizacji trafi bezpośrednio do podmiotów gospodarczych, umożliwiając ich dalszą działalność i rozwój. Poprzez kryterium „innowacyjność” wspierane będą operacje, które wskażą na takie działania, w kontekście rozwoju poszczególnych firm. Synergia obu dokumentów RPO WZP i LSR realizowanej przez DLGR przejawia się w konkretnych działaniach i wskaźnikach i tak:

- RPO WZP przewiduje działanie nr 1.5 – „inwestycje przedsiębiorstw wspierające rozwój regionalnych specjalizacji oraz inteligentnych specjalizacji” oraz 1.6 – „tworzenie nowych miejsc pracy na obszarze Specjalnej Stefy Włączenia”, a LSR przewiduje przedsięwzięcia polegające na:

- podnoszeniu wartości produktów rybactwa poprzez tworzenie lub rozwijanie łańcucha dostaw produktów sektora rybołówstwa, rybactwa śródlądowego i akwakultury na obszarze LSR do 2022 roku,
- lub wspieraniu przedsiębiorczości lub innowacji młodych ludzi w łańcuchu dostaw produktów sektora rybołówstwa, rybactwa śródlądowego i akwakultury,
- lub różnicowaniu działalności lub dywersyfikacji zatrudnienia osób mających pracę związaną z sektorem rybactwa w drodze tworzenia lub utrzymania miejsc pracy,
- lub podejmowaniu, rozwoju działalności gospodarczej wykorzystującej wodny potencjał obszaru rybackiego.

Warto podkreślić, że rodzaje w/w przedsięwzięć, które mają być realizowane w ramach LSR, zasadniczo wpisują się w tzw. regionalne specjalizacje województwa zachodniopomorskiego. Są one powiązane są z dwoma, z pięciu zidentyfikowanych głównych obszarów regionalnych specjalizacji, tzn.:

- specjalizacja - działalność morska i logistyka - nadmorskie położenie regionu decyduje o dużej roli podmiotów związanych z gospodarką morską, co stanowi o specyfice regionu. W ramach specjalizacji mają być wspierane m.in. działalność o numerze PKD 03.11.Z rybołówstwo w wodach morskich, 03.12.Z rybołówstwo w wodach śródlądowych, czy 10.20.Z przetwórstwa ryb, skorupiaków i mięczaków.

- specjalizacja - turystyka i zdrowie (wykorzystanie zasobów przyrodniczych i dorobku kulturowego). W ramach, której jest wspierana ma być m.in. działalność o numerze PKD 55.10.Z 55.20.Z 55.30.Z 55.90.Z – zakwaterowanie.

2) Osi priorytetowej IV RPO WZP 2014 – 2020 – naturalne otoczenie człowieka.

W tym przypadku określono następujące cele szczegółowe:

- zwiększona atrakcyjność zasobów kultury regionu - cel, który realizowany ma być poprzez działanie dziedzictwo kulturowe, nakierowane na ochronę rodzimego dziedzictwa Pomorza Zachodniego, mającego wysoką wartość historyczną i kulturową; a zarazem na zwiększenie potencjału turystycznego regionu. Ponadto projekty w ramach działania mają się przyczyniać do rozwoju społeczno-gospodarczego regionu.

- rozwój lokalnego rynku pracy opartego na endogenicznym potencjale. W ramach działania będą wspierane przedsięwzięcia, które będą kreować nowe produkty turystyczne oraz rozwój istniejących produktów na bazie potencjałów danego obszaru.

W tym kontekście należy podkreślić zapisy LSR, gdzie jednym ze sformułowanych celów ogólnych jest poprawa atrakcyjności obszaru LSR do 2022 r., a cele szczegółowe określono, jako:

- rozbudowa i poprawa standardu infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej na obszarze LSR do 2022 roku

- propagowanie rybackiego dziedzictwa kulturowego na obszarze LSR do 2022 roku.

Na zadania związane z realizacją w/w celów w LSR przeznaczono 5 822 500,00 zł, co stanowi 34 % całkowitych środków przeznaczonych na jej realizację.

3) Osi priorytetową VI RPO WZP 2014 – 2020 rynek pracy.

Celem tematycznym jest promowanie trwałego, wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników.

Cele szczegółowe przypisane osi to:

- wzrost liczby przedsiębiorstw z sektora mikro, małych i średnich, które zrealizowały cel rozwojowy,

- wzrost zdolności przystosowania się przedsiębiorstw do zmian oraz zniwelowanie ryzyka bezrobocia pracowników przedsiębiorstw przechodzących procesy adaptacyjne,

- zwiększenie liczby nowoutworzonych przedsiębiorstw oraz utworzonych miejsc pracy w tych przedsiębiorstwach.

Jak opisano powyżej, większość środków na realizację LSR większość środków skierowano na działania polegające na zakładaniu i rozwoju działalności gospodarczej. Realizacja tych celów mierzona będzie przez takie wskaźniki rezultatu jak:

- Liczba utworzonych miejsc pracy (ogółem) w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne;

- Liczba utrzymanych miejsc pracy (ogółem) w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne;

- Liczba utworzonych działalności gospodarczych.

Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020 (SRWZ).

Strategia jest dokumentem, na podstawie którego prowadzone jest polityka rozwoju województwa. Określa kierunki tej polityki i wytycza cele, które mają być osiągnięte w założonym horyzoncie czasowym.

Należy zacząć od tego, że cele LSR, które mają być zrealizowane przez Darłowską Lokalną Grupę Rybacką, w sposób elementarny wpisują się w określoną dla SRWZ misję: „stworzenie warunków do stabilnego i zrównoważonego rozwoju województwa zachodniopomorskiego opartego na konkurencyjnej gospodarce i przedsiębiorczości mieszkańców oraz aktywności społecznej przy optymalnym wykorzystaniu istniejących zasobów”. Dla ułatwienia przedstawienia powiązań między założeniami SRWZ a LSR zapisano to w układzie tabelarycznym.

Tabela powiązań/spójności LSR z celami SRWZ.

Cele główne SRWZ	Wybrane cele SRWZ	Wybrane cele ogólne LSR	Wybrane cele szczegółowe
------------------	-------------------	-------------------------	--------------------------

<p>Cel strategiczny nr 1: Wzrost innowacyjności i efektywności gospodarowania.</p>	<p>1.1.Wzrost innowacyjności gospodarki; 1.2.Wzrost konkurencyjności województwa w krajowym i zagranicznym ruchu Turystycznym; 1.3.Wspieranie współpracy przedsiębiorstw i rozwoju przedsiębiorczości; 1.6.Restrukturyzacja i rozwój produkcji rolnej i rybactwa; 1.5.Zintegrowana polityka morską;</p>	<p>Cel ogólny nr 1 Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości na obszarze LSR do 2022 roku;</p>	<p>Cel szczegółowy 1.1.: Podnoszenie wartości produktów rybactwa oraz dywersyfikacja dochodów lub zatrudnienia na obszarze LSR do 2022 roku.</p>
<p>Cel strategiczny nr 2: Wzmocnienie atrakcyjności inwestycyjnej regionu</p>	<p>2.3.Tworzenie i rozwój stref aktywności inwestycyjnej; 2.4.Budowanie i promocja marki regionu;</p>	<p>Cel ogólny nr 1 Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości na obszarze LSR do 2022 roku;</p>	<p>Cel szczegółowy 1.1.: Podnoszenie wartości produktów rybactwa oraz dywersyfikacja dochodów lub zatrudnienia na obszarze LSR do 2022 roku.</p>
<p>Cel strategiczny nr 6: wzrost tożsamości i spójności społecznej regionu</p>	<p>6.4.Wzmacnianie tożsamości i integracji społeczności lokalnej; 6.5. Rozwijanie dorobku kulturowego, jako fundamentu tożsamości regionalnej; 6.6. Przeciwdziałanie ubóstwu i procesom marginalizacji społecznej</p>	<p>Cel ogólny nr 2 Poprawa atrakcyjności obszaru LSR do 2022 roku;</p> <p>Cel ogólny nr 3 Wsparcie aktywności mieszkańców obszaru LSR do 2022 roku;</p>	<p>Cel szczegółowy 2.1.: Rozbudowa i poprawa standardu infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej na obszarze LSR do 2022 roku. Cel szczegółowy 2.2: Propagowanie rybackiego dziedzictwa kulturowego na obszarze LSR do 2022 roku.</p> <p>Cel szczegółowy 3.1: Powierzenie społecznościom rybackim ważniejszej roli w rozwoju lokalnym i zarządzaniu lokalnymi zasobami rybołówstwa obszaru LSR do 2022 r. Cel szczegółowy: 3.2. Wsparcie aktywności społeczności rybackiej do 2022 r.</p>

Dokumenty o charakterze strategicznym opracowane lub opracowywane dla gmin i powiatów obszarów DLGR.

Dokumenty o charakterze strategicznym dla gmin i powiatów z terenu DLGR zostały uwzględnione już na etapie przygotowania materiałów bazowych niezbędnych do opracowania niniejszej strategii. Ponadto członkowie opisanego wyżej zespół konsultacyjny, (reprezentanci danej gminy) mieli za zadanie analizować spójność powstającej LSR z celami, działaniami określonymi w strategiach rozwoju i innych dokumentach strategicznych oraz planistycznych dotyczących poszczególnych gmin. Analiza porównawcza dokumentów strategicznych była realizowana w sposób ciągły w miarę powstawania kolejnych założeń, celów, rozdziałów do niniejszej LSR. Należy również stwierdzić, że w związku ze zmianą okresu programowania funduszy unijnych, część zapisów gminnych dokumentów strategicznych zdezaktualizowała się, ze względu na ich ramy czasowe (zazwyczaj 2007 -2013/2015). W chwili obecnej, niektóre z gmin tworzą nowe koncepcje swoich działań strategicznych związanych z okresem programowania funduszy unijnych 2014 –

2020. Ich założenia konsultowane były również w kontekście LSR, i odwrotnie, założenia strategii znajdują odzwierciedlenie w tych dokumentach.

W związku z wyżej opisanym procesem, należy założyć, że cele zawarte w dokumencie niniejszej Strategii wpisują się w cele dokumentów strategicznych o charakterze lokalnym. Dla potwierdzenia tej prawidłowości poniżej zostanie wykazane (na próbie kilku charakterystycznych dokumentów) zintegrowanie LSR z dokumentami strategicznymi na poziomie gmin.

Projekt Programu Rozwoju Gminy Darłowo na lata 2015 -2022.

Rozwój gminy to proces długofalowy, którego celem jest wprowadzenie planowanych zmian, zmierzających do poprawy szeroko rozumianych warunków życia mieszkańców. Dokumentem, który umożliwia spójne i przemyślane prowadzenie polityki rozwoju społeczno – gospodarczego jest plan rozwoju gminy określany mianem strategii rozwoju, który zawiera opis działań o charakterze długookresowym. W przypadku opisu koherencji Programu rozwoju Gminy Darłowo na lata 2015 – 2022 oraz Lokalnej Strategii Rozwoju należy podkreślić fakt, iż oba dokumenty powstawały w tym samym czasie i były w pewnych elementach wspólnie konsultowane; powstawały na podstawie wspólnych diagnoz. Dlatego też spójność celów i założeń obu strategii jest wysoka. W związku z powyższym zintegrowanie zostanie wykazane poprzez porównanie celów ogólnych zawartych w obu dokumentach.

Cele strategiczne projektu Programu Rozwoju Gminy	Wybrane cele ogólne LSR
Cel strategiczny pierwszy: Rozwój infrastruktury technicznej i społecznej – Gmina Darłowo bezpieczna i przyjazna dla mieszkańców i turystów;	Cel ogólny nr 2 Poprawa atrakcyjności obszaru LSR do 2022 roku;
Cel strategiczny drugi: Wspieranie procesów dostosowawczych rolnictwa do wymogu rynków Unii Europejskiej i przetwórstwa. Gmina Darłowo przyjazna inwestorom. Silna wspierająca mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa działające na potrzeby mieszkańców i gospodarki i turystów;	Cel ogólny nr 1: Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości na obszarze LSR do 2022 roku;
Cel strategiczny trzeci: Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości oraz przeciwdziałania bezrobociu. Gmina Darłowo miejscem edukacji przedszkolnej, szkolnej i kształcenia ustawicznego wspierającego aktywnie rozwój i możliwości podnoszenia kwalifikacji dla mieszkańców.	Cel ogólny nr 1 Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości na obszarze LSR do 2022 roku; Cel ogólny nr 3: Wsparcie aktywności mieszkańców obszaru LSR do 2022 r.
Poprawa i ochrona środowiska naturalnego oraz dziedzictwa kulturowego – Gmina Darłowo miejscem chroniącym środowisko naturalne i dziedzictwo kulturowe oraz rozwijającym sferę kulturalną i gospodarkę turystyczną.	Cel ogólny nr 1 Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości na obszarze LSR do 2022 roku; Cel ogólny nr 2 Poprawa atrakcyjności obszaru LSR do 2022 roku;

Strategia Rozwoju Turystyki Gminy Postomino do roku 2020 (SRTGP do roku 2020).

Jak opisano to we wcześniejszych rozdziałach, znaczna część gmin wchodzących w skład DLGR ma charakter turystyczny. Mieszkańcy tych samorządów np. Darłowa, Gminy Darłowo, Gmin Postomino w dużej części czerpią dochody z turystyki (bezpośrednio i pośrednio). Usługi turystyczne są ważną gałęzią gospodarki w skali grupy. Dlatego też osoby zajmujące się działalnością gospodarczą związaną z turystyką, znalazły swoją reprezentację w DLGR, oraz czynnie uczestniczyły w tworzeniu założeń do niniejszej LSR. W związku z tym, podczas konstruowania założeń LSR, w sposób oczywisty brano pod uwagę jej harmonię z założeniami strategicznymi innych podmiotów (przede wszystkim JST) w kwestii rozwoju tej branży na obszarze DLGR. Grupą społeczną, która również była zainteresowana spójnością LSR, w kontekście turystyki, byli rybacy, którzy tak jak w poprzednim okresie programowania, zamierzają realizować operacje polegające na dywersyfikacji działalności w tym kierunku.

I tak np. w przypadku Strategii Rozwoju Turystyki Gminy Postomino do roku 2020, udało się osiągnąć synergię obu dokumentów. W związku z dużą ilością powiązań między celami, priorytetami oraz kierunkami działań obu strategii, wykazane zostaną tylko zasadnicze. Dla ułatwienia przedstawienia powiązań między założeniami SRWZ a LSR przedstawiono to w układzie tabelarycznym.

Tabela powiązań/spójności LSR z celami Strategii Rozwoju Turystyki Gminy Postomino do roku 2020

Priorytet SRTGP do roku 2020	Wybrane cele szczegółowe	Wybrane cele ogólne LSR	Wybrane cele szczegółowe
Priorytet 1: kształtowanie przestrzeni turystycznej	Cel szczegółowy nr 1.1 rozwój infrastruktury turystycznej	Cel ogólny nr 2 Poprawa atrakcyjności obszaru LSR do 2022 roku;	Cel szczegółowy nr 2.1 Rozbudowa i poprawa standardu infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej na obszarze LSR do 2022

			roku;
Priorytet 2: wzmocnienie pozycji Gminy Postomino na rynku turystycznym	<p>Cel szczegółowy nr 2.1 podniesienie konkurencyjności wiodących produktów turystycznych Gminy;</p> <p>Cel szczegółowy nr 2.2 wykreowanie nowych produktów turystycznych;</p> <p>Cel szczegółowy nr 2.3 promocja produktów oraz walorów turystycznych;</p>	Cel ogólny nr 2 Poprawa atrakcyjności obszaru LSR do 2022 roku;	Cel szczegółowy nr 2.2 Propagowanie rybackiego dziedzictwa kulturowego na obszarze LSR do 2022 roku
Priorytet 3: partnerstwo na rzecz rozwoju turystyki	<p>Cel szczegółowy nr 3.1 wspieranie podmiotów życia społecznego i gospodarczego Gminy Postomino w zakresie rozwoju turystyki;</p> <p>Cel szczegółowy nr 3.2 zwiększenie konkurencyjności i potencjału przedsiębiorstw turystycznych działających na terenie gminy;</p>	Cel ogólny nr 1 Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości na obszarze LSR do 2022r	Cel szczegółowy 1.1.: Podnoszenie wartości produktów rybactwa oraz dywersyfikacja dochodów lub zatrudnienia na obszarze LSR do 2022 roku.

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Miasto Darłowo (SUiKZPGMD)/Plan Zagospodarowania Przestrzennego.

W trakcie tworzenia LSR brano pod uwagę aspekty planistyczne, w tym również takie dokumenty jak SUiKZPGMD, który jest aktem polityki przestrzennej gminy i stąd wynika jego funkcja polegająca na określaniu założeń polityki rozwoju przestrzennego gminy, w tym lokalnych zasad przeznaczania terenów na określone cele oraz ustalania zasad ich zagospodarowania i zabudowy. Na etapie formułowania celów, przedsięwzięć, wskaźników DLGR zbierała i analizowała fiszki projektowe składane przez różnego typu podmioty zainteresowane realizacją LSR. W przypadku fiszek projektowych (w tym przede wszystkim gmin) zawierających propozycję operacji infrastrukturalnych szczególnie zwracano uwagę, aby złożone propozycje inwestycji były formalnie możliwe do realizacji, przede wszystkim zgodne z założeniami lokalnymi dokumentów planistycznych (np. w kontekście ich lokalizacji). I tak np. składane przez Miasto Darłowo czy Darłowski Ośrodek Kultury fiszki z pomysłami działań inwestycyjnych (budowy ogólnodostępnych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej), były dokładnie analizowane w kontekście ich zgodności z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Darłowo (PZPM). Infrastruktura Turystyczna i Rekreacyjna, którą zamierza wybudować Miasto Darłowo realizowana będzie np. na terenie oznaczonym, jako tereny sportu, rekreacji i zieleni.

Strategia Rozwoju Portu Morskiego w Darłowie.

W związku z faktem, iż LSR jest realizowana na obszarze gmin nadmorskich, gdzie wciąż jeszcze funkcjonuje sektor rybacki oraz z faktem, iż gro działań w ramach strategii skierowanych jest do sektora rybackiego (morskiego), musi ona być skorelowana z dokumentem strategicznym Zarządu Portu Morskiego w Darłowie Sp. z o.o. W skali Darłowskiej Grupy Rybackiej Port Morski w Darłowie jest miejscem skupiającym dużą część działalności rybackiej z obszaru grupy i znaczna część środków przewidzianych w ramach LSR zostanie tam pośrednio skierowana. W dokumencie Strategii Rozwoju Portu Morskiego w Darłowie stwierdza się, że

- port ma stać się ważnym czynnikiem rozwoju lokalnego, regionalnego i ponadregionalnego w stosunku do bezpośredniego i dalszego otoczenia,
- port przyczynić ma się do wzrostu gospodarczego poprzez rozwój funkcjonujących na obszarze portu przedsiębiorstw, jak również przedsiębiorstw związanych z portem w sposób pośredni.

Zapisy te w sposób jednoznaczny korelują z celami zawartymi w strategii np. z celem ogólnym - wsparcie rozwoju przedsiębiorczości na obszarze LSR do 2022 roku, czy celem szczegółowym - Podnoszenie wartości produktów rybactwa oraz dywersyfikacja dochodów lub zatrudnienia na obszarze LSR do 2022 roku. Korelacja występuje również na poziomie konkretnych przedsięwzięć np. z przedsięwzięciem nr 1.1.1 pn. Podnoszenie wartości produktów rybactwa poprzez tworzenie lub rozwijanie łańcucha dostaw produktów sektora rybołówstwa, rybactwa śródlądowego i akwakultury na obszarze LSR do 2022 roku.

Dokumenty strategiczne branżowe.

Strategia Rozwoju Zrównoważonej Akwakultury Intensywnej 2020 (oraz dokument AKWAKULTURA 2020 – Plan strategiczny rozwoju chowu i hodowli ryb w Polsce w latach 2014-2020).

Bardzo ważną grupą społeczną, branżową z punktu widzenia Darłowskiej Lokalnej Grupy Rybackiej są osoby związane z hodowlą ryb łososiowatych. Jest to duża grupa o stosunkowo silnej reprezentacji w stowarzyszeniu. W skali obszaru grupy, osoby prowadzące akwakulturę, zatrudniają dużą liczbę osób z terenu gmin Malechowo, Sianów, Polanów, tworząc lokalne „zagłębienie” hodowlane. W wyniku prowadzonych z omawianym sektorem gospodarczym konsultacji podczas prac nad LSR udało się osiągnąć jej spójność z założeniami oraz celami Strategii Rozwoju Zrównoważonej Akwakultury Intensywnej 2020. Jak wspomniano już kilkakrotnie, LSR środki i cele koncentruje w dużej części na rozwoju przedsiębiorczości, w tym przede wszystkim na wsparciu osób związanych z sektorem rybactwa (zgodnie z PO Rybactwo i Morze 2014 – 2020). Działania realizowane przez hodowców ryb łososiowatych w ramach strategii wpisywały się będą w cel główny dokumentu branżowego, który zakłada osiągnięcie i utrzymanie pozycji lidera w UE, pod względem produkcji ryb pochodzących z intensywnej akwakultury śródlądowej. Realizacja LSR pośrednio i bezpośrednio wpłynie na cele szczegółowe Strategii Akwakultury, które określone zostały, jako:

- wzrost udziału ryb pochodzących z polskiej akwakultury intensywnej w rosnącym krajowym rynku ryby świeżej, do poziomu przynajmniej 35%;
- dwukrotne zwiększenie dostaw pochodzących z polskiej akwakultury intensywnej do krajowego przetwórstwa;
- promocja powszechnego spożycia ryb z akwakultury;
- wykreowanie mody na spożycie ryb wyhodowanych po sąsiedzku;
- dywersyfikacja i reorientacja działalności mikro i małych przedsiębiorstw akwakultury.

Cele i przedsięwzięcia LSR:

- wsparcie rozwoju przedsiębiorczości na obszarze LSR do 2022 r.;
- podnoszenie wartości produktów rybactwa oraz dywersyfikacja dochodów lub zatrudnienia na obszarze LSR do 2022 roku;
- przedsięwzięcie nr 1.1.1: podnoszenie wartości produktów rybactwa poprzez tworzenie lub rozwijanie łańcucha dostaw produktów sektora rybołówstwa, rybactwa śródlądowego i akwakultury na obszarze LSR do 2022 roku.
- przedsięwzięcie nr 1.1.3: różnicowanie działalności lub dywersyfikacja zatrudnienia osób mających pracę związaną z sektorem rybactwa w drodze tworzenia lub utrzymania miejsc pracy, nie związanych z podstawową działalnością rybacką na obszarze LSR do 2022 roku.

Podsumowując należy stwierdzić, iż cele, przedsięwzięcia, wskaźniki, itd. zawarte w niniejszej LSR powiązane są z bardzo szerokim spektrum dokumentów strategicznych np. Polityka Morska Rzeczypospolitej Polskiej do roku 2020, czy (oczywiście) Strategia Rozwoju Kraju do 2020 r, jednak ze względów redakcyjnych odniesiono się do kilku ważnych i przekrojowych.

Wyżej opisane dokumenty strategiczne przenikają się oczywiście nie tylko na poziomie celów, wskaźników i przedsięwzięć. Często są spójne, zwłaszcza z dokumentami strategicznymi gmin, na poziomie diagnozy stanu, i analizy SWOT. Warto podkreślić, że stowarzyszenie DLGR realizując poprzednią strategię (w ramach PO Ryby 2007 – 2013) już od roku 2011 realizuje cele i wskaźniki zawarte w innych dokumentach strategicznych (przede wszystkim gmin). Działanie to było monitorowane.

Struktura Stowarzyszenia DLGR, w którym reprezentowanych jest wiele sektorów z terenu wszystkich gmin członkowskich, zapewni spójność przyszłych działań w ramach niniejszej LSR. W dokumencie zaprojektowane zostały narzędzia, które będą badały i oceniały przyszłą spójność działań w ramach LSR, z poczynaniami innych „bliskich” podmiotów w ramach ich założeń strategicznych.

Zintegrowany charakter LSR Darłowskiej Lokalnej Grupy Rybackiej odnosi się również do innych jej elementów oraz do różnych znaczeń tego określenia. Otóż, jak wspomniano wyżej samo kształtowanie strategii miało charakter zintegrowany. Nad jej elementami pracowało szerokie spektrum społeczeństwa obszaru grupy, powiązane jednak różnymi aspektami funkcjonowania w otoczeniu. Byli to oczywiście rybacy, hodowcy ryb łososiowatych podmioty z sektora przetwórstwa ryb, turystyki, samorządów, stowarzyszeń, itd. Formułowane przez nich wnioski zmierzały do tego, aby strategia rozwiązywała stwierdzone w analizie i diagnozie SWOT problemy w sposób kompleksowy, przy wykorzystaniu różnorodnych zasobów obszaru grupy i skonsolidowany. Tak zostały sformułowane zawarte w strategii cele i przedsięwzięcia - określone zostały przekrojowo. Ich realizacja wymagała będzie realizacji operacji często powiązanych, skonsolidowanych. Zakłada się, że charakter operacji, rodzaj beneficjenta, rezultaty projektów będą zintegrowane. Można to zobrazować przykładem, np. podmiot z sektora rybackiego (03.1, Rybołówstwo) w ramach dywersyfikacji realizował będzie operację (korzystając z potencjału turystycznego obszaru – Morze Bałtyckie) polegającą na świadczeniu usług gastronomicznych (np. smażalnia ryb PKD 56.10.A), zatrudniając dwie osoby (w tym osobę młodą oraz kobietę). Tak zdefiniowany projekt w sposób kompleksowy odnosi się do analizy SWOT obszaru - tak operacje kształtowane będą przez grupę.

Należy tu podkreślić, iż specyfika niniejszej LSR (tzn. diagnoza, analiza SWOT, cele, wskaźniki), grupy oraz kształt budżetu w sposób jednoznaczny **integruje, określone branże działalności gospodarczej**. Sektor rybacki (sekcja A, Dział 03. Rybactwo), sektor usług związanych z turystyką (np. sekcja I działalność związana z zakwaterowaniem i

usługami gastronomicznymi) oraz działalnością rekreacyjną (np. sekcja R pozostała działalność rozrywkowa i rekreacyjna).

Zintegrowanie to może występować na poziomie wnioskodawcy/beneficjenta, tzn. jeden podmiot (m.in. dzięki uzyskaniu dofinansowania), może realizować szerokie spektrum działalności gospodarczej połów ryb/zakwaterowanie/działalność handlowa, a tym samym oddziaływać szeroko na otoczenie. Na poziomie beneficjentów tzn. kilku beneficjentów (z jednego środowiska, obszaru), aplikować będzie o dofinansowanie projektów w powiązanych lub podobnych/w tym samym rodzaju lub innych ale zależnych od siebie/współistniejących. Takie zintegrowanie należy rozumieć w następujący sposób: 1 Beneficjent, podmiot rybacki, projekt w ramach podnoszenie wartości produktów rybactwa – 2 Beneficjent, podmiot rybacki projekt, w ramach dywersyfikacji (np. restauracja rybna) – 3 beneficjent, osoba młoda, projekt w ramach podejmowanie działalności gospodarczej (np. jacht czarter) – obszar działania podmiotów i realizacji projektów Port Morski w Darłowie. Tak ukształtowane operacje należy uznać jako zintegrowane, ich oddziaływanie jest kompleksowe - do określonego problemu np. złej kondycji finansowej sektora rybackiego lub nie wykorzystania potencjału obszaru.

Grupa zamierza sterować realizacją LSR tak, aby jej oddziaływanie było jak najbardziej zintegrowane. Polegało ono będzie na zintegrowaniu osób/grup społecznych uczestniczących w różnego rodzaju działaniach oraz zintegrowaniem składanych w ramach naborów operacji. Takie podejście spowoduje, że wartość dodana projektów oraz samej LSR będzie jak największa, a jej oddziaływanie na sformułowane problemy kompleksowe.

Uwagi zgromadzone w procesie konsultacji społecznych rozdziału X:

Zgłoszono 1 uwagę merytoryczną: Przedstawiciele hodowców ryb łososiowatych zaproponowali dodanie do rozdziału analizy pod kątem spójności LSR ze Strategią Rozwoju Zrównoważonej Akwakultury Intensywnej 2020. Wniosek został przyjęty. Uwaga w sposób znaczący zmieniła treść rozdziału X.

XI MONITORING I EWALUACJA

DLGR w trakcie realizacji LSR monitorował będzie wykonanie wskaźników. Monitoring prowadzony będzie w sposób ciągły od dnia zawarcia umowy ramowej, aż do dnia zakończenia wdrażania LSR. Monitorowane będą następujące elementy:

- 1) Poprawności/efektywności funkcjonowania DLGR;
- 2) Poprawności/efektywności realizacji LSR.

Dane gromadzone i opracowywane w procesie monitoringu będą niezbędne do wykonania późniejszej ewaluacji strategii. Procesem monitoringu realizacji LSR zajmować się będzie przede wszystkim Zarząd Stowarzyszenia za pośrednictwem Biura.

Monitorowaniu będą podlegać następujące aspekty działań DLGR:

- 1) stopień osiągania poszczególnych wskaźników celu oraz przedsięwzięć określonych w LSR;
- 2) wielkość oraz procent wykorzystania środków w ramach poszczególnych naborów, oraz w ramach poszczególnych przedsięwzięć/wskaźników (plan działania oraz budżet);
- 3) jakość wniosków i ich „skuteczność”;
- 4) ilość składanych wniosków w ramach naborów (zainteresowanie wnioskodawców) naborów ogłaszanych na realizację poszczególnych przedsięwzięć/wskaźników;
- 5) jakość składanych aplikacji w ramach ogłoszonych naborów;
- 6) stopień wykonania budżetu na funkcjonowanie DLGR w stosunku do założeń, oraz efektywność i zasadność tych założeń;
- 7) skuteczności, efektywności oraz jakości działań informacyjnych i edukacyjnych określonych w planie komunikacyjnym;
- 8) procedury wewnętrzne.

DLGR planuje także przeprowadzenie dwóch **ewaluacji** on-going (2018 i 2021 r.) oraz ewaluacji ex-post (po zakończeniu wdrażania strategii). Podsumowanie ustaleń i rekomendacji w ramach poszczególnych badań ewaluacyjnych zostanie zawarte w raporcie ewaluacyjnym. Ewaluacja zostanie przeprowadzona przez ekspertów zewnętrznych. Ewaluacji podlegać będą m.in. następujące elementy (kryteria ewaluacyjne):

- **Trafność:** rozumiana jako ocena adekwatności/spójności przedstawionych w LSR założeń
- **Skuteczność:** rozumiana w tym przypadku jako **ocena stopnia realizacji** założonych przez DLGR celów oraz trafności użytych metod.
- **Użyteczność:** rozumiana tu jako ocena całości rzeczywistych efektów/oddziaływań wywołanych przez realizację LSR przez Stowarzyszenie DLGR
- **Efektywność:** rozumiana jako ocena relacji między nakładami, kosztami, zasobami (finansowymi, ludzkimi, administracyjnymi) ponoszonymi przez DLGR a osiągniętymi efektami realizacji LSR
- **Trwałość:** rozumiana w tym przypadku jako ocena ciągłości/trwałości efektów) realizacji LSR (oraz poszczególnych operacji) w perspektywie średnio i długookresowej (a więc po zakończeniu realizacji LSR jak i poszczególnych operacji).
- **Terminowość:** rozumiana jako weryfikacja czy DLGR stosuje się do terminów zawartych w aktach wewnętrznych

Stowarzyszenia oraz obowiązujących i dotyczących DLGR aktach prawnych. Czy realizuje/ogłasza nabory zgodnie z przyjętym wcześniej harmonogramem.

Ewaluacje on-going oraz ewaluacja ex – post zostanie zlecona niezależnemu ewaluatorowi (zespołowi ewaluacyjnemu), który spełniał będzie odpowiednie kryteria. Na bazie wyników, wniosków oraz rekomendacji przedstawionych w raporcie końcowym z ewaluacji stowarzyszenie będzie korygowało swoje działania oraz realizację LSR, tak aby była maksymalnie efektywna.

Uwagi zgromadzone w procesie konsultacji społecznych rozdziału XI oraz załącznika nr 2:

Nie zgłaszano uwag.

XII STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Przeprowadzono analizę LSR pod kątem spełnienia kryteriów kwalifikujących do strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 3 października 2008 roku o *udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2013 poz. 1235, z późn. zm.) Zarząd DLGR wystąpił do:

- Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie
- Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego
- Urzędu Morskiego w Słupsku

w celu wyrażenia opinii, w sprawie konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla LSR Darłowskiej Lokalnej Grupy Rybackiej.

Wszystkie w/w organy zgodnie wyraziły opinię, iż nie zachodzi konieczność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla LSR Darłowskiej Lokalnej Grupy Rybackiej

Uwagi zgromadzone w procesie konsultacji społecznych rozdziału XII:

Nie zgłaszano uwag.

WYKAZ WYKORZYSTANEJ LITERATURY

1. Lokalna Strategia Rozwoju Obszarów Rybackich 2007-2013 DLGR,
2. ABC Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych monitoring, ewaluacja i aktualizacja, Urząd Marszałkowski, Województwa Zachodniopomorskiego Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, ul Korsarzy 34 70 – 540 Szczecin,
4. Ewaluacja Poradnik dla pracowników administracji publicznej, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2012,
5. Program Operacyjny Rybactwo i Morze,
6. Poradnik dla lokalnych grup działania w zakresie opracowania lokalnych strategii rozwoju na lata 2014-2020.

Załącznik nr 1. PROCEDURA AKTUALIZACJI LSR

Doświadczenia z realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju Obszarów Rybackich w ramach PO Ryby 2007 – 2013 wskazują na fakt, iż Stowarzyszenie DLGR musi założyć, iż nowa strategia będzie poddawana zmianom – aktualizacji. Zmiany te mogą mieć różny charakter i przyczyny, wynikać mogą z działań wewnętrznych w ramach Grupy, lub zewnętrznych nie zależnych od Grupy. Ponadto mogą być przeprowadzone w przewidzianym wcześniej czasie lub w terminie narzuconym przez organy władzy publicznej. Ponadto zakłada się, iż realizacja Lokalnej Strategii Rozwoju przez Darłowską Lokalną Grupę Rybacką będzie procesem dynamicznym i elastycznym, nastawionym na maksymalizowanie pozytywnych efektów społeczno – gospodarczych z tym związanych. Realizacja LSR jest procesem długofalowym, gdyż licząc od roku 2016 do 2023 będzie on trwał ponad 7 lat.

Podsumowując, zmiany w LSR, spowodowane mogą być:

- zmianami wytycznych/rozporządzeń/programu lub wprowadzeniem innych przepisów prawnych przez instytucje nadrzędne (lub kontrolujące) w stosunku do DLGR w kontekście wdrażania strategii;
- wymuszonymi przez instytucję zewnętrzną przesunięciami środków w ramach budżetu DLGR, lub narzuconymi zwrotami tych środków;
- zmianami harmonogramu ogłaszania naborów w konkretnych latach i przypisanymi w ramach naborów wielkości środków;
- przesunięć środków pomiędzy zakresami wsparcia, ale również pomiędzy celami głównymi, szczegółowymi oraz przedsięwzięciami. Działania te mogą wynikać np. z braku zainteresowania wnioskodawców realizacją niektórych przedsięwzięć, a w związku z tym nie wykorzystaniem środków przeznaczonych w ramach danego naboru; z oszczędności powstających w wyniku niepodpisania umów z Urzędem Marszałkowskim przez wnioskodawców, lub koniecznością zwiększenia środków dla osiągnięcia konkretnego wskaźnika;
- innymi efektami działań ewaluacyjnych i monitoringowych, które mogą wskazać na konieczność przeprowadzenia zmian w LSR.

Mnogość przyczyn, które mogą wywołać potrzebę aktualizacji powodują, że stworzono następujące procedury.

1. W przypadku gdy zmiany mają charakter czysto techniczny lub są bezwarunkowo narzucone przez instytucję zarządzającą:

- Zarząd, za pośrednictwem Biura, na stronie internetowej DLGR oraz na tablicy ogłoszeń zamieszcza obwieszczenie które, zawierać musi informację dotyczącą przyczyn (np. na wezwanie jakiej instytucji, co było powodem ich narzucenia lub wywołania) zmian, ich charakteru, oraz terminu do kiedy muszą być wprowadzone.

- zmiany są konsultowane (jeśli istnieje taka możliwość)/przedstawiane na forum członków Stowarzyszenia DLGR;

- biuro technicznie wprowadza zmiany do LSR i przedstawia je Zarządowi, który po zaakceptowaniu ich w formie uchwały, zwołuje Walne Zebranie Członków w celu formalnej aktualizacji – zmiany strategii.

2. W przypadku gdy zmiany mają charakter strategiczny i wpływają na aktualizację takich elementów strategii jak: określone cele, przedsięwzięcia, wskaźniki, wielkość środków w danym celu, przedsięwzięciu lub roku, kryteriów wyboru, itd., a zmiany nie są bezwarunkowo narzucone przez instytucję zarządzającą lub kontrolującą:

- Zarząd, za pośrednictwem Biura, na stronie internetowej DLGR oraz na tablicy ogłoszeń zamieszcza obwieszczenie które, zawierać musi informację dotyczącą przyczyn (co było powodem ich wywołania) wprowadzanych zmian, ich charakteru oraz terminu do kiedy muszą być wprowadzone. Ponadto obwieszczenie musi zawierać informację o możliwości konsultowania zmian LSR, terminach konsultacji i rodzaju metod partycypacyjnych zastosowanych w ramach konsultacji.

- DLGR organizuje co najmniej jedno spotkanie konsultacyjne dotyczące wprowadzanych zmian, przy czym uczestnikami takiego spotkania muszą być osoby z sektora rybackiego.

- w związku z faktem, że konsultacja zmian ma charakter otwarty należy uznać, że aktualizacja była opiniowana również przez członków Stowarzyszenia.

- Biuro DLGR technicznie wprowadza zmiany do LSR i przedstawia je Zarządowi, który po ich zaakceptowaniu w formie uchwały, zwołuje Walne Zebranie Członków w celu formalnej aktualizacji – zmiany strategii.

- ostateczna wersja zmian wraz z zaktualizowaną LSR publikowana jest po podjęciu uchwały przez Zarząd o ich akceptacji i o zwołaniu Walnego Zebrania Członków, na stronie internetowej Stowarzyszenia.

3. Statut DLGR umożliwia również dokonywanie zmian w LSR w sytuacjach nadzwyczajnych (nie cierpiących zwłoki), w trybie przewidzianym w §21, ust. 5. „Walne Zebranie Członków może upoważnić Zarząd do dokonywania zmian w: LSR, [...] w zakresie określonym uchwałą Walnego Zebrania Członków”.

Do sytuacji takiej może dojść przykładowo, gdy brak zmian skutkowało będzie utratą środków finansowych - brak będzie czasu na zwołanie Nadzwyczajnego Walnego Zebrania Członków. Zarząd antycypując taką sytuację może poprosić o podjęcie tego typu uchwały odpowiednio wcześniej np. na Zwyczajnym Walnym Zebraniu Członków, odbywającym się corocznie.

Załącznik nr 2. PROCEDURY DOKONYWANIA EWALUACJI I MONITORINGU

53

Darłowska Lokalna Grupa Rybacka w okresie realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju zamierza prowadzić działania monitoringowe oraz ewaluacyjne.

Monitoring służyć będzie przede wszystkim zbieraniu i analizowaniu informacji w celu sprawnego zarządzania realizacją LSR oraz funkcjonowania DLGR. Będzie on prowadzony w sposób systematyczny, przez cały okres realizacji strategii, tzn. od dnia podpisania umowy ramowej do końca wdrażania LSR. Jego realizacja przyczyni się do zwiększenia efektywności podejmowanych decyzji, zwłaszcza tych, które mają wpływ na cały postęp realizacji LSR oraz na funkcjonowanie Stowarzyszenia. Monitoring pozwoli zoptymalizować wykorzystanie tzw. „zasobów” stowarzyszenia w postaci środków na realizację LSR oraz na funkcjonowanie DLGR r. Zakłada się, iż dzięki monitoringowi będzie można stosunkowo wcześniej zidentyfikować problemy, a następnie je rozwiązać poprzez wprowadzenie działań korygujących. Monitoring będzie narzędziem, które umożliwi systematyczne zbieranie informacji np. o występowaniu rozbieżności w realizacji planów i osiąganiu celów LSR, a także narzędziem, które w sposób cykliczny pozwoli na prezentację tych danych członkom Rady DLGR, Stowarzyszenia, Komisji Rewizyjnej, czy w końcu Zarządowi Województwa Zachodniopomorskiego. Efektem prowadzonego monitoringu będzie krótko okresowa ocena prowadzonych działań w zakresie:

- 3) Poprawności/efektywności funkcjonowania DLGR;
- 4) Poprawności/efektywności realizacji LSR.

Dane gromadzone i opracowywane w procesie monitoringu będą niezbędne do wykonania późniejszej ewaluacji strategii. Procesem monitoringu realizacji LSR zajmować się będzie przede wszystkim Zarząd Stowarzyszenia za pośrednictwem Biura.

Monitorowaniu będą podlegać następujące aspekty działań DLGR:

- 9) stopień osiągnięcia poszczególnych wskaźników celu oraz przedsięwzięć określonych w LSR;
- 10) wielkość oraz procent wykorzystania środków w ramach poszczególnych naborów, oraz w ramach poszczególnych przedsięwzięć/wskaźników (plan działania oraz budżet);
- 11) jakość wniosków i ich „skuteczność”;
- 12) ilość składanych wniosków w ramach naborów (zainteresowanie wnioskodawców) naborów ogłaszanych na realizację poszczególnych przedsięwzięć/wskaźników;
- 13) jakość składanych aplikacji w ramach ogłoszonych naborów;
- 14) stopień wykonania budżetu na funkcjonowanie DLGR w stosunku do założeń, oraz efektywność i zasadność tych założeń;
- 15) skuteczności, efektywności oraz jakości działań informacyjnych i edukacyjnych określonych w planie komunikacyjnym;
- 16) procedury wewnętrzne.

Monitoring realizowany przez DLGR będzie procesem systematycznym, który umożliwi łatwy dostęp do rzetelnej informacji w konkretnych przedziałach czasowych. Zakłada się, że Biuro DLGR co 3 miesiące (w okresach kwartalnych) sporządzało będzie raport dotyczący w/w aspektów funkcjonowania stowarzyszenia. Przedkładany on będzie Zarządowi Stowarzyszenia na pierwszym jego posiedzeniu, organizowanym po danym kwartale, którego dotyczą dane przedstawione w raporcie. Każdy raport będzie miał taką samą formułę, i przedstawiał będzie te same obiektywne mierniki i wskaźniki obrazujące przebieg, parametry, wielkości dotyczące wymienionego powyżej zakresu działalności DLGR. Taka formuła zbierania danych i ich wizualizacji, umożliwi porównywanie danych przedstawionych w poszczególnych raportach i ich narastające gromadzenie. Takie zbieranie danych i ich ekspozycja pozwoli na sporządzenie sprawozdania rocznego z realizacji strategii. Sprawozdanie roczne zostanie przekazane Zarządowi DLGR, Komisji Rewizyjnej oraz przedstawione na pierwszym Walnym Zebraniu Członków DLGR następującym po roku, którego dotyczy sprawozdanie roczne. Ponadto w terminie do 31 stycznia każdego roku DLGR przedkładać będzie Samorządowi Województwa sprawozdanie z realizacji strategii za rok poprzedni.

Syntetyczne dane wynikające z raportów, w czytelnych zestawieniach przedstawiane będą na forum stowarzyszenia, poprzez ich publikację na stronie internetowej stowarzyszenia.

Zakłada się również, że Biuro DLGR sporządzało będzie syntetyczne zestawienia dotyczące informacji związanych z:

- stopniem osiągnięcia poszczególnych wskaźników celu oraz przedsięwzięć określonych w LSR;
- wielkością oraz procentem wykorzystania środków w ramach poszczególnych naborów oraz w ramach poszczególnych przedsięwzięć i wskaźników (plan działania oraz budżet), które będą prezentowane Radzie DLGR na każdym jej posiedzeniu dotyczącym wyboru operacji.

Dane uzyskane w procesie monitoringu umożliwią dokonanie efektywności działalności LSR. Na ich podstawie Biuro, Zarząd, DLGR sformułują oraz przedstawią propozycje zmian sposobu funkcjonowania Stowarzyszenia oraz propozycje zmian realizacji LSR, jeśli takie zmiany będą postulowane.

Realizowany przez Stowarzyszenie DLGR system monitoringu strategii będzie nieodzownym warunkiem dla poprawnego przeprowadzenia oceny (ewaluacji) strategii, tak w fazie jej realizacji jak i po jej zakończeniu.

Ewaluacja posłuży ocenie funkcjonowania DLGR i realizacji założeń LSR (oceny jakości i efektów). Głównym celem działań ewaluacyjnych, które zamierza przeprowadzić DLGR jest permanentne dążenie do ulepszania, poprawy skuteczności i wzrostu efektywności działań Stowarzyszenia w sferze realizacji LSR jak i jego funkcjonowania.

Stowarzyszenie DLGR, realizując ewaluację, zwracać będzie szczególną uwagę na obiektywność tego procesu. Zakres badań ewaluacyjnych, które zamierza zrealizować DLGR obejmowało będzie cztery aspekty: przedmiotowy, terytorialny, czasowy i jakościowy. Ocena w/w działań Stowarzyszenia dokonywana będzie w oparciu o odpowiednie kryteria. Kryteria, które zamierza zastosować DLGR w procesie swojej ewaluacji będą:

- **Trafność:** rozumiana jako ocena adekwatności/spójności przedstawionych w LSR założeń (celów przedsięwzięć, celności wyboru grup defaworyzowanych, sposobu jej realizacji, itd..) do faktycznie istniejących potrzeb, oczekiwań, problemów lokalnej społeczności. Mierzona dynamiką rozwoju Stowarzyszenia, zainteresowaniem konkursami i rodzajem operacji wybranych do dofinansowania, zainteresowaniem działaniami informacyjnymi i edukacyjnymi określonymi w planie komunikacji.

- **Skuteczność:** rozumiana w tym przypadku jako **ocena stopnia realizacji** założonych przez DLGR celów oraz trafności użytych metod. Kryterium to mierzone będzie efektywnością działań promocyjnych, informacyjnych, szkoleniowych i doradczych; ilością oraz jakością operacji złożonych przez beneficjentów do urzeczywistnienia celów LSR; terminowością i efektywnością przyjętych procedur i harmonogramu prac w odniesieniu do struktur organizacyjnych DLGR.

- **Użyteczność:** rozumiana tu jako ocena całości rzeczywistych efektów/oddziaływań wywołanych przez realizację LSR przez Stowarzyszenie DLGR. Ocena w kryterium użyteczności odnosić się będzie do planowanych jak i nie planowanych, pozytywnych oraz ewentualnie negatywnych efektów wywołanych realizacją strategii. Kryterium to mierzone będzie poziomem oddziaływania DLGR na osiągnięcie celów LSR; poziomem zadowolenia beneficjentów z otrzymanego wsparcia; oceną funkcjonowania modelu partnerstwa przez członków DLGR.

- **Efektywność:** rozumiana jako ocena relacji między nakładami, kosztami, zasobami (finansowymi, ludzkimi, administracyjnymi) ponoszonymi przez DLGR a osiągniętymi efektami realizacji LSR. Kryterium to mierzone będzie: porównaniem wykorzystania wszystkich środków związanych z przedsięwzięciem 3.2.1 Funkcjonowanie DLGR do 2022 r. w stosunku do wykorzystania wszystkich środków przewidzianych w budżecie LSR na inne przedsięwzięcia (cele) w przedziałach czasowych oraz (jeśli będą takie informacje) w porównaniu z innymi LGD. Mierzona ponadto będzie wysokość wykorzystanych środków w ramach przedsięwzięć, w stosunku do osiąganych wskaźników. Mierzona wreszcie będzie wielkość wydatkowanych środków w ramach przedsięwzięcia 3.2.1 Funkcjonowanie DLGR do 2022 r., w stosunku do skuteczności, efektywności oraz jakości działań informacyjnych i edukacyjnych określonych w planie komunikacyjnym, oraz stopnia zadowolenia mieszkańców z udzielanego przez biuro doradztwa.

- **Trwałość:** rozumiana w tym przypadku jako ocena ciągłości/trwałości efektów) realizacji LSR (oraz poszczególnych operacji) w perspektywie średnio i długookresowej (a więc po zakończeniu realizacji LSR jak i poszczególnych operacji). Kryterium to mierzyć będzie trwałość poszczególnych wskaźników (np. czy wnioskodawcy udało się utrzymać deklarowane we wniosku o dofinansowanie zatrudnienie, czy elementy operacji nadal, po upływie określonego czasu, funkcjonują).

- **Terminowość:** rozumiana jako weryfikacja czy DLGR stosuje się do terminów zawartych w aktach wewnętrznych Stowarzyszenia oraz obowiązujących i dotyczących DLGR aktach prawnych. Czy realizuje/ogłasza nabory zgodnie z przyjętym wcześniej harmonogramem.

Darłowska Lokalna Grupa Rybacka w okresie realizacji swojej Lokalnej Strategii zamierza przeprowadzić **trzy badania ewaluacyjne** na podstawie których powstaną raporty końcowe. Rekomendacje i wnioski zawarte w raporcie końcowym z ewaluacji przedstawione zostaną wszystkim organom Stowarzyszenia (oczywiście organy te czynnie będą uczestniczyły w procesie ewaluacji), a główne wnioski zaprezentowane zostaną najbliższemu od przyjęcia raportu, Walnym Zebraniu Członków. Na bazie wyników, wniosków oraz rekomendacji przedstawionych w raporcie końcowym z ewaluacji Biuro DLGR, Zarząd oraz Komisja Rewizyjna stworzą propozycję zmian dotyczących realizacji LSR, funkcjonowania Stowarzyszenia itd. oraz schemat ich wprowadzania (opracowana zostanie tzw. strategia wykorzystania wyników). Działania związane z wprowadzaniem rekomendacji ewaluacyjnych będą monitorowane (czas/tempo ich wprowadzania, jakość, itd.) przez Zarząd i Komisję Rewizyjną. Działania związane z wprowadzaniem rekomendacji będą raportowane przez Biuro DLGR w formie sprawozdań. Po zakończeniu czynności wynikających z rekomendacji, Zarząd przedstawi sprawozdanie z ich wdrażania Walnemu Zebraniu Członków.

Okres badania. Ewaluacja realizowana przez DLGR pojawi się w trzech miejscach w cyklu realizacji LSR. Są to punkty kluczowe w kontekście powodzenia jej realizacji. Ze względu na moment uruchomienia badania ewaluacyjnego DLGR przeprowadzi:

1) dwukrotnie ewaluację bieżącą on-going, tzn. w II kwartale 2018 roku oraz w I kwartale 2021 roku.

- W przypadku ewaluacji przeprowadzonej w **II kwartale 2018** okres pomiaru/badania zaczynał się będzie od momentu rozpoczęcia realizacji LSR **do dnia 31 marca 2018**. Moment rozpoczęcia pierwszej ewaluacji bieżącej nie jest przypadkowy. Ma ona wykazać już na początkowym etapie wdrażania LSR przez DLGR czy pierwotne (np. poczynione na etapie składania wniosku o dofinansowanie strategii) założenia (określone cele, wskaźniki, przyjęte procedury itd.) sprawdzają się w trakcie jej realizacji. Czy nie popełniono błędów w początkowo określonych wskaźnikach i zdefiniowanych celach. Ewaluacja przeprowadzona w II kwartale 2018 pozwoli we wczesnym etapie realizacji LSR oraz funkcjonowania DLGR wprowadzić odpowiednie korekty, dostosować do nowych warunków zewnętrznych (np. nowego prawodawstwa). Spowoduje również to, iż niewłaściwe/niedostosowane działania/założenia/procedur sformułowane na początku zostaną szybko wyeliminowane przez stowarzyszenie i nie będą miały wpływu na cały proces realizacji LSR.

- W przypadku ewaluacji bieżącej, która ma być przeprowadzona w I kwartale 2021 okres pomiaru/badania zaczynał się będzie od 1 kwietnia 2018 do dnia 31 grudnia 2020 roku. W tym przypadku również moment ewaluacji nie jest przypadkowy. Okres badania obejmuje zasadniczy/właściwy czas realizacji LSR (patrz plan działania) przez DLGR, a także, prowadzonych przez stowarzyszenie działań informacyjnych i edukacyjnych określonych w planie komunikacyjnym. Na bazie ewaluacji on-going za ten okres będzie możliwa punktowa ocena skuteczności realizacji LSR. W momencie ewaluacji część przedsięwzięć, celów prawdopodobnie będzie już zrealizowana, jednak część, prawdopodobnie jeszcze nie (nadal będą środki na ich realizację). Sformułowane w tym okresie rekomendacje i wnioski mogą jeszcze „w ostatniej chwili” umożliwić dokonanie takiej korekty, która poprawi efektywność realizacji LSR, w jej końcowym (ale nadal efektywnym) okresie wdrażania. Korekta wdrożona na bazie ewaluacji z I kwartału 2021 może wpłynąć na ogólny całościowy odbiór poprawności LSR). Oczywiście realizując II ewaluację on going, ewaluator będzie brał pod uwagę dane, ustalenia, wnioski i rekomendacje z ewaluacji I.

Obie ewaluację on-going przeprowadzone zostaną przede wszystkim w oparciu o następujące kryteria:

- trafność;
- skuteczność;
- efektywność;
- terminowość.

2) Ewaluację ex-post (ewaluację podsumowującą), która zostanie przeprowadzona po zakończeniu realizacji LSR. Okres pomiaru/badania w przypadku ewaluacji ex – post zaczynał się będzie od momentu rozpoczęcia realizacji LSR do momentu jej zakończenia. Charakterystyczną cechą ewaluacji ex – post będzie fakt, iż w badaniu uwzględnione zostaną realne efekty realizacji przez DLGR swojej strategii i funkcjonowania samego Stowarzyszenia. Realizując ewaluację podsumowującą DLGR skupi się przede wszystkim na ocenie poziomu osiągnięcia celów ogólnych i długookresowych efektów (oddziaływania) strategii, w tym trwałości uzyskanych pozytywnych zmian i zidentyfikowaniu ewentualnych efektów ubocznych (pozytywnych i negatywnych).

Ewaluacja ex – post przeprowadzona zostanie przede wszystkim w oparciu o następujące kryteria:

- skuteczność;
- efektywność;
- użyteczność;
- trwałość;

Nie przewiduje się przeprowadzenia ewaluacji **ex-ante**, gdyż dane wyjściowe zostaną skorygowane na poziomie monitoringu, w I kwartale po podpisaniu umowy o warunkach i sposobie realizacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność. Przede wszystkim przeanalizowana zostanie spójność (zewnętrzna i wewnętrzna), która dotyczy dokumentacji programowej i strategicznej, na podstawie której funkcjonować ma DLGR oraz realizować swoją LSR (np. z PO RYBY 2014 – 2020 i innymi aktami prawnymi); konieczne jest zbadanie, czy nie zachodzą tu jakieś sprzeczności między celami, wytycznymi programu/programów wyższego rzędu, a priorytetami, działaniami, procedurami DLGR oraz między całym dokumentem LSR.

Ewaluacje **on-going** oraz ewaluacja **ex-post** zostanie zlecona niezależnemu **ewaluatorowi** (zespółowi ewaluacyjnemu), który spełniał będzie odpowiednie kryteria (doświadczenie, skład zespołu ekspertów i ich kwalifikacje, zaproponowanej metodologii badania i sposobu organizacji badania, ceny, itd.) narzucone przez Stowarzyszenie w zamówieniu. Ewaluacja zewnętrzna jest bardziej kosztowna od ewaluacji wewnętrznej, ale zapewnia wysoki poziom obiektywności wyników oraz umożliwia wykorzystanie specjalistycznej wiedzy, jaką dysponują eksperci zewnętrzeni. W konkretnym zamówieniu DLGR oczywiście wskaże oczekiwane produkty (jak rodzaj i liczbę raportów oraz materiałów informacyjnych) i formy prezentacji danych dotyczących przyjętej metodologii, czy też wyników ewaluacji w raporcie końcowym, zostanie również zdefiniowana forma i zakres współpracy z wykonawcą w trakcie realizacji badania.

Źródła danych do monitoringu oraz ewaluacji.

W przypadku monitoringu (ale i również ewaluacji) będą to przede wszystkim informacje/dane będące w posiadaniu samego Stowarzyszenia DLGR tzn.: listy zbiorcze złożonych wniosków o dofinansowanie, rejestr złożonych wniosków o dofinansowanie, protokoły z posiedzenia Rady, Zarządu, Walnego Zebrania Członków, uchwały z posiedzeń Rady, Zarządu, Walnego Zebrania Członków, wyciągi bankowe, sprawozdania finansowe, listy obecności z działań szkoleniowych i informacyjnych, listy obecności Zarządu, Rady, rejestru interesów Członków Rady, w końcu opinie własne pracowników, członków Zarządu, Rady, itd. Ze przyjętych przez Zarząd DLGR ankiet, badających jakość udzielanego przez Biuro doradztwa, ankiet mierzących jakość zadań animacji lokalnej i współpracy oraz obowiązkowej ankiety monitorującej realizację LSR (ankieta przekrojowa). Będą to również informacje, dane przekazane przede wszystkim przez Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego dotyczące odrzuconych wniosków o dofinansowanie, wartości podpisanych umów z beneficjentami, zastrzeżeń co do złożonych wniosków o dofinansowanie, zestawień na temat wykorzystania przez DLGR budżetu itd.

W związku z tym, że przeprowadzenie trzech ewaluacji DLGR zamierza zlecić podmiotom zewnętrznym, metodologia i techniki badawcze sprecyzowane zostaną przez wykonawcę poszczególnych badań. Oczywiście w celu zapewnienia wysokiej jakości ewaluacji, ocenie jakościowej przez Stowarzyszenie, podlegać będzie zaproponowana przez zespół badawczy koncepcja badania w tzw. raporcie metodologicznym. Dla realizacji ewaluacji bezwzględnie przydatne będą również w/w wymienione źródła danych.

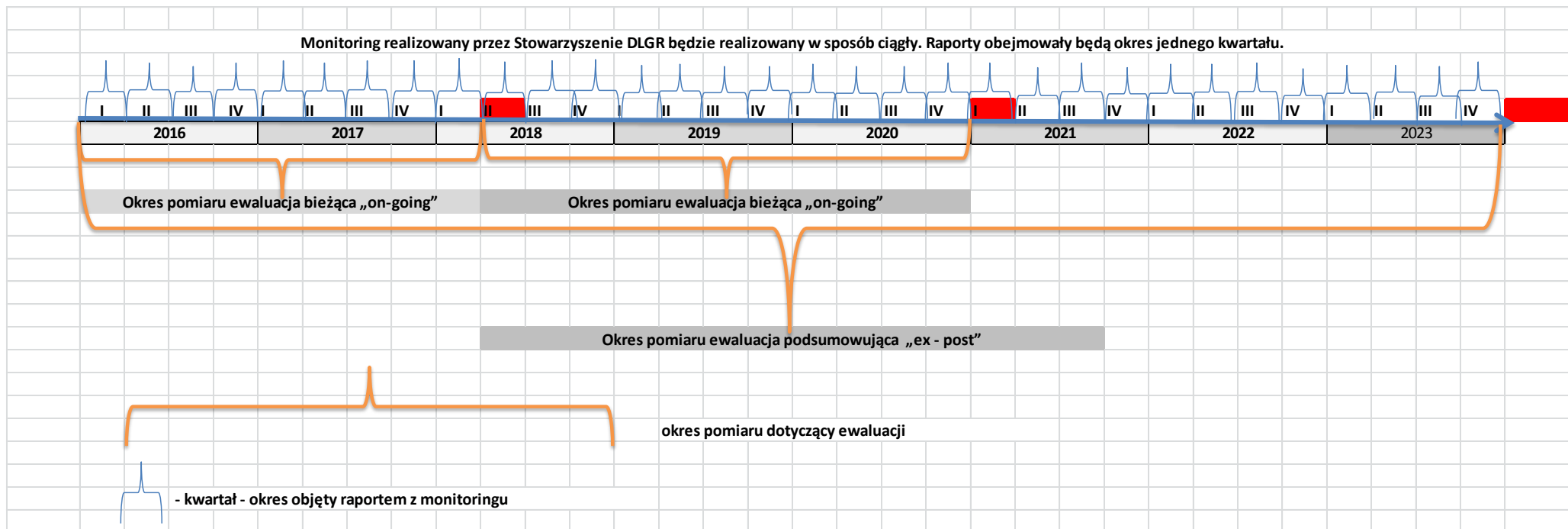
Podmiot/organ realizujący/ odpowiedzialny	Zakres badania	Sposób realizacji	Czas i okres pomiaru	Ocena i analiza danych
Monitoring (elementy podlegające monitoringowi)				
Zarząd Stowarzyszenia DLGR, Biuro DLGR	<ul style="list-style-type: none"> - wskaźniki realizacji LSR; - budżet DLGR; - wykorzystanie środków w ramach poszczególnych naborów, poszczególnych przedsięwzięć; - działania informacyjne i edukacyjne określone w planie komunikacyjnym DLGR; - procedury wewnętrzne; - wnioski o dofinansowanie. 	<ul style="list-style-type: none"> - informacje/dane będące w posiadaniu samego Stowarzyszenia DLGR (patrz wyżej); - informacje/dane przekazane przede wszystkim przez Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego (patrz wyżej); - ankiety (patrz wyżej); - opinie własne pracowników biura DLGR. 	<ul style="list-style-type: none"> - w sposób ciągły, prezentacja wyników pomiaru co kwartał na posiedzeniu Zarządu; - w terminie do 31 stycznia każdego roku DLGR przedkładać będzie Samorządowi Województwa sprawozdanie z realizacji strategii za rok poprzedni; - prezentacja wyników pomiaru na posiedzeniach Rady 	<ul style="list-style-type: none"> - stopień (% i wielkość) osiągnięcia założonych w strategii wskaźników realizacji celów; - stopień (% i wielkość) i struktura wykorzystania budżetu DLGR, - stopień wykorzystania funduszy, - wysokość zakontraktowanych środków; - wielkość zainteresowania potencjalnych beneficjentów poszczególnymi naborami wniosków; - skuteczność procedur wewnętrznych; - jakość (rozumiana jako poprawność, kompletność) składanych wniosków o dofinansowanie);
Elementy funkcjonowania DLGR				
Zewnętrzny zespół ewaluacyjny	<ul style="list-style-type: none"> - wskaźniki realizacji LSR; - budżet LSR; - struktura stowarzyszenia i jego organy; - biuro DLGR (pracownicy, schematy organizacyjne itd.); - stosowanie procedur wewnętrznych jak i zewnętrznych (wynikających z programu, aktów prawnych itd.) w tym terminowość działań podejmowanych przez DLGR; - działania informacyjne, 	<ul style="list-style-type: none"> - informacje/dane będące w posiadaniu samego Stowarzyszenia DLGR (patrz wyżej); - informacje/dane przekazane przede wszystkim przez Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego (patrz wyżej); - ankiety (patrz wyżej); - opinie własne pracowników biura DLGR, Zarządu, Komisji Rewizyjnej, itd. 	<ul style="list-style-type: none"> - ewaluacja on-going (w II kwartał 2018 i I kwartał 2021 r.) oraz ewaluacja ex-post (po zakończeniu wdrażania strategii); - okres pomiaru wyniesie odpowiednio: 1) od momentu rozpoczęcia wdrażania strategii do dnia 31 marca 2018 r. (dla ewaluacji w II kwartale 2018 r.), 2) od 1 kwietnia 2015 roku do dnia 	<ul style="list-style-type: none"> - stopień (% i wielkość) osiągnięcia założonych w LSR wskaźników realizacji celów , przede wszystkim związanych z celem szczegółowym wsparcie aktywności społeczności ...; - stopień (% i wielkość), oraz struktura i celowość wykorzystania budżetu DLGR,

	promocyjne, szkoleniowe i edukacyjne aktywizacyjne, określone w planie komunikacji;	- Inne metody określone przez konkretny zewnętrzny zespół ewaluacyjny w tzw. raporcie metodologicznym, wypracowanym na etapie realizacji zamówienia ewaluacji. W raporcie tym dokładnie zostaną określone techniki i metody	31 grudnia 2020 roku. (dla ewaluacji w I kwartale 2021 r.), 3) od momentu rozpoczęcia wdrażania strategii do dnia zakończenia jej wdrażania (dla ewaluacji ex-post). 4) okresy pomiaru punktowe tzn. w chwili wykonywania badania przez zespół ewaluacyjny	oceniana przede wszystkim w kontekście celu szczegółowego wsparcie aktywności społeczności i w stosunku do wydatków na inne cele; - ocena struktur stowarzyszenia (ich zasadności, wewnętrzna spójność itd.) - ocena jakości procedur, ich skuteczności, zasadności, transparentności; - ocena stosowania przez DLGR procedur (czy są stosowane i w jakim stopniu); - poziom jakości udzielanego przez biuro doradztwa, - poziom satysfakcji uczestników spotkań, szkoleń;
--	---	---	--	---

Realizacja Lokalnej Strategii Rozwoju

Zewnętrzny zespół ewaluacyjny	- wskaźniki i przedsięwzięcia realizacji LSR; - budżet DLGR; - cele LSR; - diagnoza LSR; - działania promocyjne, informacyjne, szkoleniowe i doradcze; - wnioski o dofinansowanie; - kryteria wyboru; - zrealizowane operacje; - wnioskodawcy; - beneficjenci; - rezultaty.	- informacje/dane będące w posiadaniu samego Stowarzyszenia DLGR (patrz wyżej); - informacje/dane przekazane przede wszystkim przez Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego (patrz wyżej); - ankiety (patrz wyżej); - opinie własne pracowników, członku Zarządu, itd. - Inne metody określone przez konkretny zewnętrzny zespół ewaluacyjny w tzw. raporcie metodologicznym, wypracowanym na etapie realizacji	- ewaluacja on-going (w II kwartał 2018 i I kwartał 2021 r.) oraz ewaluacja ex-post (po zakończeniu wdrażania strategii).; - okres pomiaru wyniesie odpowiednio: 1) od momentu rozpoczęcia wdrażania strategii do dnia 31 marca 2018 r. (dla ewaluacji w II kwartale 2018 r.), 2) od 1 kwietnia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2020 roku. (dla ewaluacji w I kwartale 2021 r.), 3) od momentu rozpoczęcia	- stopień (% i wielkość) osiągnięcia założonych w strategii wskaźników realizacji celów; - stopień (% i wielkość), oraz struktura i celowość wykorzystania budżetu DLGR, - stopień realizacji (osiągania) poszczególnych celów wyznaczonych w LSR -ocena adekwatności /spójności przedstawionych w LSR założeń (celów
--------------------------------------	---	--	---	--

		zamówienia ewaluacji. W raporcie tym dokładnie zostaną określone techniki i metody	wdrażania strategii do dnia zakończenia jej wdrażania (dla ewaluacji ex-post.). 4) okresy pomiaru punktowe tzn. w chwili wykonywania badania przez zespół ewaluacyjny	przedsięwzięć, grup defaworyzowanych) do faktycznie istniejących potrzeb; - stopień efektywności działań promocyjnych, informacyjnych, szkoleniowych i doradczych; - ocena ilości złożonych wniosków i ich charakter; - jakość (rozumiana jako poprawność, kompletność) składanych wniosków o dofinansowanie); - skuteczność, trafność, celowość zastosowanych kryteriów wyboru; - ocena trwałości rezultatów uzyskanych w ramach poszczególnych operacji, finansowanych z budżetu LSR; - ocena ilości, struktury i charakteru zrealizowanych operacji oraz beneficjentów; - ilość wnioskodawców oraz beneficjentów; - ocena opinii wnioskodawców na temat realizacji LSR przez DLGR.
--	--	--	--	---



Załącznik nr 3. PLAN DZIAŁANIA

Cel ogólny nr 1 : Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości na obszarze LSR do 2022 r	Lata	2016 - 2018			2019 - 2021			2022 - 2023			RAZEM 2016 - 2023		Program	Poddziałanie/za kres programu
	Nazwa wskaźnika produktu	Wartość z jednostką miary	% realizacja wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w PLN	Wartość z jednostką miary	% realizacja wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w PLN	Wartość z jednostką miary	% realizacja wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w PLN	Razem wartość wskaźników	Razem planowane wsparcie w PLN		
Cel szczegółowy 1.1	<i>Podnoszenie wartości produktów rybactwa oraz dywersyfikacja dochodów lub zatrudnienia na obszarze LSR do 2022 roku</i>													
Przedsięwzięcie 1.1.1 Podnoszenie wartości produktów rybactwa poprzez tworzenie lub rozwijanie łańcucha dostaw produktów sektora rybołówstwa, rybactwa śródlądowego i akwakultury na obszarze LSR do 2022 roku	Liczba operacji w zakresie podnoszenia wartości produktów rybactwa	3 sztuki	42,86%	728 571,43	4 sztuki	100,00%	971 428,57	0 sztuk	100,00%	0,00	7 sztuk	1 700 000,00	Program Operacyjny „Rybnictwo i Morze 2014-2020”	Realizacja LSR
Przedsięwzięcie 1.1.2 Wspieranie przedsiębiorczości lub innowacji młodych ludzi w łańcuchu dostaw produktów sektora rybołówstwa, rybactwa śródlądowego i akwakultury na obszarze LSR do	Liczba operacji w zakresie łańcucha dostaw, realizowanych przez osoby młode	1 sztuki	50,00%	255 000,00	1 sztuka	100,00%	255 000,00	0 sztuk	100,00%	0,00	2 sztuki	510 000,00	Program Operacyjny „Rybnictwo i Morze 2014-2020”	Realizacja LSR

2022 roku														
Przedsięwzięcie 1.1.3 Różnicowanie działalności lub dywersyfikacja zatrudnienia osób mających pracę związaną z sektorem rybactwa w drodze tworzenia lub utrzymania miejsc pracy, nie związanych z podstawową działalnością rybacką na obszarze LSR do 2022 roku	Liczba operacji w zakresie tworzenia lub utrzymania miejsc pracy, nie związanych z podstawową działalnością rybacką	5 sztuk	38,46%	1 242 307,69	8 sztuk	100,00%	1 987 692,31	0 sztuk	100,00%	0,00	13 sztuk	3 230 000,00	Program Operacyjny „Rybnactwo i Morze 2014-2020”	Realizacja LSR
Przedsięwzięcie 1.1.4 Podejmowanie lub rozwój działalności gospodarczej wykorzystującej wodny potencjał obszaru rybackiego na obszarze LSR do 2022 roku	Liczba operacji w zakresie działalności gospodarczej wykorzystującej wodny potencjał obszaru	5 sztuk	33,33%	1 190 000,00	10 sztuk	100,00%	2 380 000,00	0 sztuk	100,00%	0,00	15 sztuk	3 570 000,00	Program Operacyjny „Rybnactwo i Morze 2014-2020”	Realizacja LSR
Razem cel szczegółowy 1.1 : Podnoszenie wartości produktów rybactwa oraz dywersyfikacja dochodów				3 415 879,12			5 594 120,88			0,00		9 010 000,00		

lub zatrudnienia na obszarze LSR do 2022 roku													
RAZEM Cel ogólny nr 1 : Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości na obszarze LSR do 2022 r			3 415 87 9,12			5 594 12 0,88			0,00			9 010 000,00	

Cel ogólny nr 2: Poprawa atrakcyjności obszaru LSR do 2022 r	Lata	2016 - 2018			2019 - 2021			2022 - 2023			RAZEM 2016 - 2023		Program	Poddziałanie/za kres programu
	Nazwa wskaźnika produktu	Wartość z jednostką miary	% realizacja wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w PLN	Wartość z jednostką miary	% realizacja wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w PLN	Wartość z jednostką miary	% realizacja wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w PLN	Razem wartość wskaźników	Razem planowane wsparcie w PLN		
Cel szczegółowy 2.1	<i>Rozbudowa i poprawa standardu infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej na obszarze LSR do 2022 roku</i>													
Przedsięwzięcie 2.1.1. Tworzenie, rozwój, wyposażenie infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej, przeznaczonej na użytek publiczny historycznie lub terytorialnie związanych z działalnością rybacką na obszarze LSR do 2022 roku.	Liczba stworzonych, rozwiniętych lub wyposażonych obiektów w infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	7 sztuk	36,84%	1 315 263,16	12 sztuk	100,00%	2 254 736,84	0 sztuk	100%	0,00	19 sztuk	3 570 000,00	Program Operacyjny „Rybacko i Morze 2014-2020”	Realizacja LSR
Razem cel szczegółowy 2.1 : Rozbudowa i poprawa standardu infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej na obszarze LSR do 2022 roku				1 315 263,16			2 254 736,84			0,00		3 570 000,00		
Cel szczegółowy 2.2	<i>Propagowanie rybackiego dziedzictwa kulturowego na obszarze LSR do 2022 roku</i>													

ów obszaru LSR do 2022 r			jąco			jąco			jąco					
Cel szczegółowy 3.1	Powierzenie społecznościom rybackim ważniejszej roli w rozwoju lokalnym i zarządzaniu lokalnymi zasobami rybołówstwa obszaru LSR do 2022 r.													
Przedsięwzięcie: 3.1.1 Powierzenie społecznościom rybackim ważniejszej roli w rozwoju lokalnym i zarządzaniu lokalnymi zasobami rybołówstwa i działalności morską do 2022 r.	Liczba operacji z zakresu powierzenia społecznościom rybackim ważniejszej roli w rozwoju lokalnym i zarządzaniu lokalnymi zasobami rybołówstwa i działalności morską do 2022 r	1 sztuka	100,00 %	170 000,00	0 sztuk	100,00 %	0,00	0 sztuk	100%	0,00	1 sztuka	170 000,00	Program Operacyjny „Rybaństwo i Morze 2014-2020”	Realizacja LSR
Przedsięwzięcie: 3.1.1 Powierzenie społecznościom rybackim ważniejszej roli w rozwoju lokalnym i zarządzaniu lokalnymi zasobami rybołówstwa obszaru LSR do 2022 r.	Liczba zrealizowanych projektów współpracy kierowanych do przedstawicieli sektora rybackiego	0 sztuk	0,00%	0,00	1 sztuka	100,00 %	297 500,00	0 sztuk	100%	0,00	1 sztuka	297 500,00	Program Operacyjny „Rybaństwo i Morze 2014-2020”	Projekt współpracy
Razem cel szczegółowy 3.1 Powierzenie społecznościom				170 000,00			297 500,00			0,00		467 500,00		

rybackim ważniejszej roli w rozwoju lokalnym i zarządzaniu lokalnymi zasobami rybołówstwa obszaru LSR do 2022 r.

Cel szczegółowy 3.2

Wsparcie aktywności społeczności rybackiej do 2022 r.

Przedsięwzięcie 3.2.1
Funkcjonowanie DLGR do 2022 r.

Liczba przeprowadzonych szkoleń, spotkań, wydarzeń edukacyjnych, aktywizacyjnych i integracyjnych	52 sztuki	59,09 %		31 sztuk	94,32 %		5 sztuk	100%		88 sztuk		Program Operacyjny „Rybaństwo i Morze 2014-2020”	Koszty bieżące i aktywizacja
Liczba osób/podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa	50 osoby/podmioty	50,00 %	680 000,00	35 osoby/podmioty	85,00 %	680 000,00	15 osób/podmiotów	100%	340 000,00	100 osoby/podmioty	1 700 000,00	Program Operacyjny „Rybaństwo i Morze 2014-2020”	Koszty bieżące i aktywizacja
Liczba wydanych, opracowanych publikacji i materiałów informacyjnych o-promocyjnych	2 sztuki	66,67 %		1 sztuka	100,00 %		0 sztuk	100%		3 sztuki		Program Operacyjny „Rybaństwo i Morze 2014-2020”	Koszty bieżące i aktywizacja

	Liczba wydarzeń promocyjnych, na których promowano działalność DLGR i obszar LSR	10 sztuk	50,00 %		8 sztuk	90,00 %		2 sztuki	100%		20 sztuk	Program Operacyjny „Rybnictwo i Morze 2014-2020”	Koszty bieżące i aktywizacja
	Liczba stron internetowych DLGR	1 sztuka	100,00 %		0 sztuk	100,00 %		0 sztuk	100%		1 sztuka	Program Operacyjny „Rybnictwo i Morze 2014-2020”	Koszty bieżące i aktywizacja
	Liczba opracowanych LSR	1 sztuka	100,00 %		0 sztuk	100,00 %		0 sztuk	100%		1 sztuka	Program Operacyjny „Rybnictwo i Morze 2014-2020”	Koszty bieżące i aktywizacja
	Liczba projektów polegających na udzieleniu wsparcia przygotowawczego										0 sztuk	Program Operacyjny „Rybnictwo i Morze 2014-2020”	Koszty bieżące i aktywizacja
Razem cel szczegółowy 3.2 Wsparcie aktywności społeczności rybackiej				680 000,00		680 000,00		340 000,00		1 700 000,00			

do 2022 r.											
RAZEM Cel ogólny nr 3: Wsparcie aktywności mieszkańców obszaru LSR do 2022 r.			850 000,00			977 500,00			340 000,00		2 167 500,00
Razem Lokalna Strategia Rozwoju			6 564 713,71			10 095 286,29			340 000,00		17 000 000,00

Załącznik nr 4. BUDŻET LSR

w podziale na poszczególne fundusze EFSI i zakresy wsparcia tj. realizację operacji w ramach LSR, wdrażanie projektów współpracy, koszty bieżące i aktywizację, a w przypadku LSR współfinansowanych z EFRROW dodatkowo „Plan finansowy w zakresie poddziałania 19.2 PROW 2014-2020”

Zakres wsparcia	Wsparcie finansowe (PLN)					
	PROW	RPO		PO Rybactwo i Morze	Fundusz wiodący	Razem EFSI
		EFS	EFRR			
Realizacja LSR (art. 35 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1303/2013)	0,00	0,00	0,00	14 450 000,00		14 450 000,00
Współpraca (art. 35 ust. 1 lit. c rozporządzenia nr 1303/2013)	0,00			850 000,00		850 000,00
Koszty bieżące (art. 35 ust. 1 lit. d rozporządzenia nr 1303/2013)	0,00	0,00	0,00	1 700 000,00	X	1 700 000,00
Aktywizacja (art. 35 ust. 1 lit. e rozporządzenia nr 1303/2013)	0,00	0,00	0,00		X	
Razem	0,00	0,00	0,00	17 000 000,00	X	17 000 000,00

Załącznik nr 5. PLAN KOMUNIKACJI

By komunikacja DLGR z grupami wskazanymi, jako docelowe przebiegała w sposób ustrukturyzowany i skuteczny, stowarzyszenie zamieściło w swojej strategii plan komunikacji. Podstawą tworzenia tego planu były doświadczenia zdobyte podczas poprzedniego okresu programowania, analiza efektywności i efektów wcześniej realizowanych działań komunikacyjnych. Szczególną uwagę poświęcono dopasowaniu odpowiedniego komunikatu do adresatów, by pozytywnie wpłynąć na jakość i ilość składanych projektów, gdyż tę kwestię w poprzednim okresie uznano za najbardziej problematyczną. W planie komunikacji szczegółowo określono grupy docelowe, ustalono cele i wskaźniki, jakie grupa chce osiągnąć, narzędzia i podejmowane działania oraz sposoby monitorowanie i reakcji na sytuacje kryzysowe. Szczególną uwagę poświęcono rybakom, jako najważniejszej grupie docelowej komunikacji DLGR. Stowarzyszenie jest przekonane, że zaplanowane działania przyczynią się do realizacji LSR 2014 - 2020, sprawią, że komunikacja będzie sprawniejsza.

Plan zakłada realizację czterech celów głównych za pomocą działań i narzędzi komunikacji dopasowanych do zaistniałych potrzeb oraz środków przekazu dopasowanych do grup docelowych. Z czterech przyjętych celów, jeden został wybrany za główny.

LP	CELE
I.	GŁÓWNY: Promowanie działań konkursowych prowadzonych przez DLGR, ze szczególnym uwzględnieniem zasad przyznawania środków, kryteriów oceny projektów oraz celów strategii.
II.	Promowanie dobrych praktyk, zaprezentowanie zrealizowanych projektów objętych dofinansowaniem ze środków DLGR.
III.	Promowanie stowarzyszenia oraz prowadzonych przez DLGR działań statutowych.
IV.	Informowanie o postępach w realizacji LSR.

Grupy docelowe komunikacji:

Kluczem efektywnej komunikacji jest precyzyjne określenie adresatów informacji, DLGR wyszczególniła i opisała wszystkie grupy docelowe i wskazała dostosowane do ich potrzeb narzędzia komunikacji.

GRUPA DOCELOWA Z OPISEM	DEDYKOWANE ŚRODKI PRZEKAZU
społeczność lokalna - ogół mieszkańców obszaru działań DLGR	środki o szerokim zasięgu (media lokalne, prasa), ogłoszenia w miejscach spotkań społeczności lokalnej, poprzez sołtysów,
przedsiębiorcy - w rozumieniu ustawy o swobodzie prowadzenia działalności gospodarczej, organizacje zrzeszające przedsiębiorców	dedykowane przedsiębiorcom spotkania, wysyłka informacji za pośrednictwem poczty elektronicznej,
liderzy lokalni - sołtysi, członkowie rad sołeckich, członkowie grup nieformalnych, zrzeszeń, lokalni aktywiści,	okresowe spotkania z sołtysami i członkami rad sołeckich, przekazywanie informacji pracownikom urzędów gmin/miast zajmujących się organizacjami pozarządowymi i obsługującymi fundusz sołecki
przedstawiciele sektora publicznego, w tym JST - pracownicy sektora publicznego, gmin, powiatów,	okresowe informacje na sesjach rady gminy lub miasta,
organizacje pozarządowe i podmioty ekonomii społecznej - stowarzyszenia, fundacje, związki stowarzyszeń, CIS, WTZ, ZAZ	informacje do rad pożytku publicznego, informowanie poprzez centra wsparcia organizacji pozarządowych, instytucje sieciujące podmioty ekonomii społecznej, przekazywanie informacji pracownikom urzędów gmin/miast zajmujących się organizacjami pozarządowymi
członkowie DLGR - wszyscy będący na liście członków stowarzyszenia	cykliczne zebrania członków stowarzyszenia, lista mailingowa,

GRUPA DOCELOWA Z OPISEM	DEDYKOWANE ŚRODKI PRZEKAZU
społeczność rybacka (powiązana z rybactwem i akwakulturą) - rybacy morscy i śródlądowi, armatorzy statków, przedsiębiorcy oraz osoby zatrudnione w sektorze rybackim na każdym etapie łańcucha dostaw produktów rybnych, osoby, które utraciły pracę w sektorze rybackim, rodziny rybaków, osoby dotknięte niepełnosprawnością z powodu pracy na statku rybackim	dedykowane spotkania dla społeczności rybackiej, szkolenia, doradztwo, ogłoszenia w prasie branżowej, ogłoszenia afiszowe dostarczane bezpośrednio do przystani rybackich, kontakt bezpośredni i telefoniczny, kontakt poprzez grupy producenckie, skupiające rybaków,
grupa defaworyzowana - osoby młode do 40. roku życia	internet, w tym zwłaszcza media społecznościowe, informacja do młodzieżowych rad miasta lub gminy i samorządów uczniowskich,
grupa defaworyzowana - kobiety zamieszkujące obszar LSR	informacje przekazywane do organizacji skupiających kobiety na obszarze (stowarzyszenia, fundacje, koła gospodyń wiejskich), informacje w szkołach i przedszkolach,

Opis komunikacji z grupami defaworyzowanymi:

DLGR określiła grupy defaworyzowane jako osoby młode (do 40. roku życia) i kobiety zamieszkujące obszar obejmujący LSR.

Komunikacja dla wszystkich tych grup będzie dostosowana bezpośrednio do ich potrzeb, a środki przekazu dopasowane do ich preferencji. Tym samym do osób młodych skierujemy komunikację na temat wszelkich działań DLGR, realizowanych projektów i możliwości zaangażowania się w jej funkcjonowanie poprzez media społecznościowe, czyli m.in. portal facebook. Zadbamy również by materiały znalazły swoje miejsce w przestrzeniach, gdzie kobiety przebywają najczęściej, miejsca spotkań kół, stowarzyszeń, dostępne będą w dyspozycji sołtysów, na tablicach ogłoszeniowych gmin oraz parafii. W szczególności w przypadku kobiet stawiamy na kolportaż informacji w szkołach i przedszkolach, gdzie mamy pojawiają się ze swoimi dziećmi.

Efekty i wskaźniki:

Przez cały okres programowania DLGR będzie nadzorowało realizację efektów zakładanego planu komunikacji oraz będzie mierzyło wskaźniki realizacji. Mierzalnymi wskaźnikami efektywności realizacji planu będą:

LP	WSKAŹNIKI
1	ilość osób będących odbiorcami działań komunikacyjnych docierających do nich w ramach planu komunikacji (zasięg materiałów drukowanych, zasięg informacji w prasie, liczba osób uczestniczących w spotkaniach informacyjnych i szkoleniach) - badany po każdym działaniu zrealizowanym w ramach planu komunikacji i zbiorczo na koniec danego roku kalendarzowego (wskaźnik uznany jest za niezrealizowany w momencie, gdy łączna ilość odbiorców komunikatów w danym roku kalendarzowym nie osiągnie 70% zakładanych w planie komunikacji wartości).
2	pomiar zainteresowania środkami z DLGR, mierzony jako łączna wartość składanych projektów w ramach każdego konkursu - badany po zamknięciu każdego konkursu i zbiorczo na koniec danego roku kalendarzowego (wskaźnik uznany jest za niezrealizowany w momencie, gdy łączna kwota wnioskowanej pomocy wszystkich projektodawców w ramach jednego konkursu nie osiągnie 70% dostępnych środków wskazanych w ogłoszeniu o naborze).
3	realizacja postanowień umowy ramowej, paragraf 8 - weryfikacja nastąpi według danych na koniec roku 2018 i 2021 (wskaźnik uznany jest za niezrealizowany, jeśli DLGR nie osiągnie stopnia realizacji budżetu określonego w umowie ramowej).

Szczegółowe wskaźniki produktu:

Liczba przeprowadzonych szkoleń, spotkań, wydarzeń edukacyjnych, aktywizacyjnych i integracyjnych - 88 sztuki

Liczba osób/podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa - 100 osoby/podmioty

Liczba wydanych, opracowanych publikacji i materiałów informacyjno-promocyjnych - 3 sztuki

Liczba wydarzeń promocyjnych, na których promowano działalność DLGR i obszar LSR - 20 sztuk

Liczba stron internetowych DLGR - 1 sztuka

Liczba opracowanych LSR - 1 sztuka

Liczba projektów polegających na udzieleniu wsparcia przygotowawczego 0 sztuk

Szczegółowe wskaźniki rezultatu:

Liczba uczestników szkoleń, spotkań, wydarzeń edukacyjnych, aktywizacyjnych i integracyjnych – 12 000 osób

Liczba utworzonych miejsc pracy (ogółem) w biurze DLGR w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne – 2 sztuki

Liczba odbiorców wydanych, opracowanych publikacji i materiałów informacyjno – promocyjnych – 3 000 osób

Liczba uczestników wydarzeń promocyjnych, na których promowano działalność DLGR i obszar LSR – 100 000 osób

Monitorowanie i analiza efektywności planu komunikacji:

Działania podejmowane w ramach realizacji planu komunikacji będą podlegać ciągłej ocenie i monitoringowi. Wszystkie działania zostaną upublicznione co najmniej na stronie internetowej stowarzyszenia. Monitorowanie efektywności planu komunikacji przeprowadzane będzie na bieżąco przez pracowników biura DLGR na podstawie posiadanych informacji (m.in. liczba wejść na stronę www, zasięg mediów lokalnych, listy obecności na spotkaniach, ankiety dotyczące zadowolenia z uczestnictwa w spotkaniach, ankiety monitorujące od beneficjentów pomocy). W sytuacji, gdy wskaźniki realizacji planu komunikacji (określone dla danego roku realizacji LSR) nie zostaną osiągnięte grupa zarządzi spotkanie zespołu roboczego, na którym uzgodnione zostaną poprawki i plan naprawczy w celu zwiększenia efektywności działań komunikacyjnych.

Przykładowe działania naprawcze, które mogą zostać wdrożone na podstawie rekomendacji zespołu roboczego:

- zwiększenie skali działań informacyjnych (zwiększenie liczby spotkań, szkoleń, godzin doradztwa, artykułów, materiałów promocyjnych) etc.,
- wprowadzenie nowych środków przekazu (w szczególności w kontekście szybkiego rozwoju nowoczesnych technologii informacyjnych i mediów społecznościowych),
- zwiększenie środków finansowych na realizację planu komunikacji w danym roku,
- przeprowadzenie szczegółowej analizy przyczyn niskiej efektywności działań komunikacyjnych (z wykorzystaniem ilościowych i/lub jakościowych metod badań społecznych),
- powołanie grupy konsultacyjnej spośród kluczowych lokalnych interesariuszy w celu szerszego omówienie zidentyfikowanych barier i proponowanych rozwiązań, usprawniających działania komunikacyjne.

W razie stwierdzenia konieczności dokonania korekty planu komunikacji, rekomendacje zespołu roboczego zostaną przedstawione członkom Zarządu, Komisji Rewizyjnej i pracownikom biura DLGR (oraz ewentualnej grupie konsultacyjnej), którzy będą mogli wnieść swoje uwagi i komentarze. Następnie projekt skorygowanego planu zostanie poddany konsultacjom w gronie członków DLGR. Za zatwierdzenie zmienionego dokumentu będzie odpowiadał Zarząd DLGR.

Dwustronność komunikacji:

Biuro DLGR zastosuje w swoim planie komunikacji możliwie dużo narzędzi wykorzystujących dwustronne narzędzia komunikacji, czyli takich, które pozwolą zebrać informacje zwrotne od odbiorców komunikatu. Na stronie www umożliwi odbiorcom wysyłanie wiadomości, komentarzy, będzie na bieżąco korespondowało z zainteresowanymi za pomocą mediów społecznościowych, będzie organizowało spotkania i szkolenia z mieszkańcami, podczas których pracownicy i członkowie DLGR będą mogli rozmawiać z odbiorcami, a wszystkie spotkania i szkolenia podsumowane będą ankietą satysfakcji.

Informacje pozyskane od mieszkańców (wnioski, opinie, postulaty, komentarze dotyczące działalności DLGR i wdrażania LSR) w wyniku podjętych działań komunikacyjnych zostaną uwzględnione w formie:

- notatek pracowników biura z przeprowadzonych spotkań, szkoleń, dyżurów doradczych etc.,
- raportów z analizy ankiet dotyczących satysfakcji uczestników spotkań, szkoleń, doradztwa etc.,
- notatek z uwag przekazanych przy użyciu strony internetowej DLGR i profilów w mediach społecznościowych.

Zgromadzone dane będą przekazywane przez dyrektora biura w formie kwartalnego raportu członkom Zarządu oraz przewodniczącemu Komisji Rewizyjnej. W razie zidentyfikowania istotnych obszarów problemowych (np. niskie poparcie społeczne dla działań DLGR) powołany zostanie specjalny zespół roboczy. Kwortalne raporty będą też brane pod uwagę w ramach ewaluacji działań DLGR (kryterium trafności).

Cele, działania i narzędzia komunikacyjne:

CEL GŁÓWNY 1: Promowanie działań konkursowych prowadzonych przez DLGR, ze szczególnym uwzględnieniem zasad przyznawania środków, kryteriów oceny projektów oraz celów strategii.

DZIAŁANIE: Kampanie informacyjne dotyczące przeprowadzanych naborów.

MATERIAŁY DRUKOWANE

- stworzenie plakatów informacyjnych z informacją o każdym kolejnym naborze z uwzględnieniem wszelkich informacji na temat sposobów i harmonogramu składania wniosków i rozmieszczenie tych plakatów na tablicach informacyjnych przy przystaniach rybackich, przy urzędach, parafiach, szkołach oraz na budynkach infrastruktury społecznej i kulturalnej,

NARZĘDZIA INTERNETOWE

- umieszczenie informacji o każdym kolejnym naborze z uwzględnieniem wszelkich informacji na temat sposobów i harmonogramu składania wniosków na stronie DLGR, w mediach społecznościowych będących w dyspozycji DLGR, informowanie zainteresowanych za pomocą maili oraz bazy mailingowej newslettera,

PROMOCJA W LOKALNYCH MEDIACH

- zamieszczenie przynajmniej jednej informacji dotyczącej każdego kolejnego rozpoczętego naboru w lokalnych mediach o zasięgu pokrywającym się z obszarem działania DLGR (prasa), z uwzględnieniem wszelkich informacji na temat sposobów i terminu składania wniosków oraz prowadzenie działań PR, czyli każdorazowe informowanie mediów lokalnych o postępach w realizacji LSR celem uzyskania nieodpłatnych materiałów informacyjnych,

ORGANIZACJA SPOTKAŃ INFORMACYJNYCH

- zorganizowanie każdorazowo przed każdym - ogłoszeniem nowego naboru, spotkania informacyjnego, jednego na cały obszar DLGR, podczas którego wyjaśnione zostaną założenia, oczekiwania, operacje, sposoby finansowania oraz kryteria i wskaźniki wyboru projektów, które w szczególności skierowane będą do społeczności rybackiej (každorazowo na zakończenie spotkania przeprowadzana będzie ankieta mierząca stopień satysfakcji uczestników spotkania),
- szkolenia z zasad pisania projektów, ich realizacji oraz rozliczania, które prowadzone będą przez pracowników DLGR dla wszystkich zainteresowanych każdorazowo przez każdym naborem na projekty, a w szczególności skierowane będą do społeczności rybackiej,

INDYWIDUALNE DORADZTWO DLA POTENCJALNYCH WNIOSKODAWCÓW/BENEFICJENTÓW

- prowadzenie ciągłego doradztwa dla wszystkich chętnych w biurze DLGR, w godzinach dostosowanych również do wszystkich grup docelowych, by szansę na kontakt miały osoby pracujące, zwłaszcza przedsiębiorcy, ale również i młodzież, grupy defaworyzowane lub zagrożone wykluczeniem społecznym i społeczność związana z rybactwem i akwakulturą,

CEL 2: Promowanie dobrych praktyk, zaprezentowanie zrealizowanych projektów objętych dofinansowaniem ze środków DLGR.

DZIAŁANIE: Kampania promocyjna nt. efektów działalności DLGR.

MATERIAŁY DRUKOWANE

- przygotowanie publikacji podsumowującej działalność biura DLGR po zakończeniu i podsumowaniu okresu programowania 2014-2020 i kolportaż do wszystkich adresatów działań komunikacyjnych oraz jako materiał promocyjny obszaru

SPOTKANIA INFORMACYJNE (komunikacja dwukierunkowa)

- organizacja spotkań dla mieszkańców obszaru DLGR podsumowujących realizację strategii na lata 2014-2020, podczas którego zaprezentowane będą zrealizowane wskaźniki, wybrane projekty zrealizowane w ramach LSR (každorazowo na zakończenie spotkania przeprowadzana będzie ankieta mierząca stopień satysfakcji uczestników spotkania),
- osobne spotkanie podsumowujące zorganizowane w jednej z przystani rybackich skierowane do społeczności rybackiej (každorazowo na zakończenie spotkania przeprowadzana będzie ankieta mierząca stopień satysfakcji uczestników spotkania),

NARZĘDZIA INTERNETOWE

- umieszczenia na stronie www sekcji podsumowującej realizację strategii 2014-2020, gdzie zaprezentowane będą zrealizowane wskaźniki, wybrane projekty zrealizowane w ramach LSR,

CEL 3: Promowanie stowarzyszenia oraz prowadzonych przez DLGR działań statutowych.

DZIAŁANIE: Kampania promocyjna działalności DLGR.

MATERIAŁY DRUKOWANE

- stworzenie i kolportaż ulotki promocyjnej dotyczącej działalności DLGR, z celami i przedmiotem działań, informacjami kontaktowymi do biura DLGR (adres, www, e-mail, telefon). Ulotka kolportowana będzie w Urzędach Gmin, poprzez organizacje pozarządowe oraz inne miejsca spotkań lokalnej społeczności.
- stworzenie i kolportaż plakatu działalności DLGR, z celami i przedmiotami działań, informacjami kontaktowymi do biura DLGR (adres, www, e-mail, telefon, osoby kontaktowe). Plakaty kolportowane i rozmieszczane będą na tablicach informacyjnych wszystkich gmin, tablicach parafialnych, tablicach urzędów gminnych, ośrodkach w których gromadzi się społeczność lokalna.
- przygotowanie baneru promocyjnego typu roll-up, który będzie towarzyszył DLGR na każdym spotkaniu oraz wszelkiego rodzaju innych wydarzeniach na obszarze DLGR. (np. dożynki, szkolenia, imprezy gminne, wydarzenia lokalnych stowarzyszeń i fundacji, cykliczne imprezy okazjonalne)
- przygotowanie drobnych materiałów promocyjnych będących nośnikiem danych kontaktowych do biura, które kolportowane będą na każdym spotkaniu organizowanym przez DLGR oraz wszelkiego rodzaju innych wydarzeniach na obszarze DLGR. (np. dożynki, szkolenia, imprezy gminne, wydarzenia lokalnych stowarzyszeń i fundacji, cykliczne imprezy okazjonalne)

NARZĘDZIA INTERNETOWE

- bieżące aktualizowanie strony internetowej DLGR o wszystkie informacje dotyczące funkcjonowania,
- rozbudowa strony internetowej o newsletter, który w ramach zebranej listy mailingowej będzie wysyłał przynajmniej raz w miesiącu wiadomości nt. działań biura DLGR, jest to narzędzie innowacyjne, które pozwala w sposób kompleksowy i szybki dotrzeć do szerokiej publiczności, głównie osób młodych użytkujących sieć, jako źródło informacji, czyli grupy wskazanej w LSR, jako defaworyzowana,
- stworzenie fanpage na portalu Facebook, na którym będą pojawiały się najważniejsze informacje nt. działań biura, informacje i zdjęcia o zrealizowanych projektach, informacje o naborach na wnioski, to narzędzie komunikacji jest skierowane zwłaszcza do grupy defaworyzowanej wskazanej w diagnozie, jako młode, biorąc pod uwagę fakt, że te narzędzia są im bliskie i użytkowane przez nich na co dzień.

SPOTKANIA

- dyżury w biurze DLGR – w godzinach dostosowanych również do wszystkich grup docelowych, by szansę na kontakt miały osoby pracujące, zwłaszcza przedsiębiorcy, ale również i młodzież, grupy defaworyzowane lub zagrożone wykluczeniem społecznym,
- dyżury konsultacyjne w gminach – przynajmniej raz na pół roku pracownik biura przy współpracy z gminami członkowskimi obędzie dyżur, podczas którego będzie przyjmować zainteresowanych i odpowiadać będzie na wszelkie pytania z zakresu działania DLGR, spotkanie zostanie ogłoszone za pomocą wszelkich dostępnych dla DLGR narzędzi komunikacji (www, newsletter, poprzez jednostki samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe), dzięki temu rozwiązaniu eliminujemy bariery dystansu dotarcia do informacji, ułatwimy dostęp do informacji grupom defaworyzowanym (nie będą musiały ponosić kosztów transportu do biura DLGR) oraz grupom docelowym – młodzieży, która będzie mogła wybrać się na takie spotkanie. W miarę możliwości DLGR, jako miejsce spotkań wybierze miejsce dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych.
- udział pracowników biura DLGR w wydarzeniach z życia społeczności organizowane na obszarze LSR

MEDIA LOKALNE

- DLGR zamieści przynajmniej jedną informację promocyjną o działalności lub spotkaniach z pracownikami w biurach w lokalnych mediach o zasięgu pokrywającym się z obszarem działania DLGR w każdym roku funkcjonowania. To szerokozasięgowe działanie pozwoli na dotarcie do dużej grupy odbiorców, za pomocą wiarygodnego środka przekazu.

CEL 4: Informowanie o postępach w realizacji LSR.

DZIAŁANIE: Działalność informacyjna dla członków stowarzyszenia.

SPOTKANIA (komunikacja dwukierunkowa)

- organizacja cyklicznych spotkań dla członków stowarzyszenia podczas których omawiany będzie postęp w realizacji LSR 2014-2020 (każdorazowo na zakończenie spotkania przeprowadzana będzie ankieta mierząca stopień satysfakcji uczestników spotkania),

NARZĘDZIA INTERNETOWE

- bieżące informowanie członków stowarzyszenia nt. ważnych z punktu widzenia funkcjonowania stowarzyszenia kwestii: terminy naborów, ilość projektów jaka wpłynęła, terminy itp. w formie listy mailingowej,

Orientacyjny budżet planu komunikacji:

Budżet przeznaczony na realizację planu komunikacji wynosi w sumie 57 700,00 PLN.

Należy zaznaczyć, że budżet zawiera głównie elementy generujące koszty. Należy jednak podkreślić, że wiele narzędzi komunikacji wiele narzędzi komunikacji realizowanych będzie „bezkosztowo”, wykorzystując wiedzę i doświadczenie pracowników Biura DLGR i wolontariatu np. prowadzenie szkoleń dla beneficjentów.

W podziale na lata budżet kształtuje się następująco:

DZIAŁANIA	ŚRODKI PRZEKAZU	dwukierunkowość	Rok/lata	liczba	koszt brutto w PLN
	ulotka - nabory na projekty, zasady przyznania pomocy		2016 - 2019	2000	300,00
	folder podsumowujący działalność		2020	0	0,00
	plakaty- działalność ogólna DLGR		2016-2023	500	500,00
	banery promocyjne		2017	7	700,00
	flagi wystawiennicze		2017	2	500,00
	dmuchane balony promocyjne		2017	2000	1 300,00
	roll-up		2017	2	400,00
	drobne gadżety- długopisy		2017	1000	3 000,00
	drobne gadżety- notatniki		2017	500	1 000,00
	drobne gadżety- kubki		2017, 2018, 2019	500	1 000,00
	drobne gadżety- koszulki		2017, 2018, 2019	0,00	0,00
ONLINE	www - bieżące aktualizacje		2016-2023	w zależności od potrzeb	0,00
	www - newsletter		2016-2023	w zależności od potrzeb	0,00
	social media - facebook	X	2016-2023	w zależności od potrzeb	0,00
DYŻURY	dyżury w biurze DLGR	X	2016-2023	4 godziny tygodniowo, 2 x w tygodni	0,00

				u	
	dyżur w biurze DLGR w godzinach popołudniowych do 18:00	X	2016-2023	200 godzin	0,00
SPOTKANIA	spotkania ogólne nt. nowych naborów w biurze	X	2016-2023	20 godzin	0,00
	spotkania ogólne nt. nowych naborów w gminach	X	2016-2023	35 godzin	0,00
	spotkania z przedsiębiorcami	X	2016-2023	10 godzin	0,00
	spotkania z przedstawicielami organizacji pozarządowych	X	2016-2023	10 godzin	0,00
	spotkania z sołtysami i radami sołeckimi	X	2016-2023	10 godzin	0,00
	spotkania z młodzieżą	X	2016-2023	10 godzin	0,00
	spotkania z gupami zagrożonymi wykluczeniem	X	2016-2023	10 godzin	0,00
	spotkania z grupą defaworyzowaną	X	2016-2023	30 godzin	0,00
	spotkania z samorządami uczniowskimi	X	2016-2023	w zależności od potrzeb	0,00
SZKOLENIA	szkolenia z pisania projektów	X	2016-2023	28 szt.	0,00
	szkolenia z rozliczania projektów	X	2016-2019	5 szt.	0,00
	szkolenia z zasad realizacji projektów	X	2016-2019	7 szt.	0,00
	szkolenia z zasad przyznawania pomocy	X	2016-2019	7 szt.	0,00
	szkolenia dla członków Rady	X	2016-2017	4 szt.	4 000,00

	szkolenia dla pracowników Biura DLGR	X	2016-2017	2 szt.	2 000,00
PREZENTACJE	prezentacje dot. realizacji LSR na zebraniu Rady Gminy		2016-2019	7 szt.	0,00
	prezentacje dot. realizacji LSR dla koordynatorów gminnych		2016-2019	3 szt.	0,00
	prezentacje dot. realizacji LSR na zebraniach Zarządu DLGR/ WZC		2016-2019	20 szt.	0,00
	prezentacje dot. realizacji LSR dla mieszkańców obszaru		2016-2019	5 szt.	0,00
WYDARZENIA	pomocja na wydarzeniach społeczności lokalnej	X	2016-2023	24 szt.	24 000,00
	promocja na wydarzeniach o znaczeniu regionalnym	X	2019	1 szt.	2 000,00
	promocja na wydarzeniach o znaczeniu ponadregionalnym	X	2019	1 szt.	1 000,00
MEDIA	prasa - artykuły sponsorowane nt. działalności		2016-2021	5 szt.	1 500,00
	prasa - artykuły sponsorowane nt. nowych naborów		2016-2021	10 szt.	5 000,00
EWALUACJA I MONITORING	ankieta - ogólne, szerokie podsumowanie zadowolenia mieszkańców ex-post	X	ewaluacja i monitoring	2016-2023	10 000,00
	ankieta - ogólne, szerokie podsumowanie zadowolenia mieszkańców ex-post	X			
	ankieta - regularne ankiety dla korzystających z pomocy	X			
	ankieta przy okazji szkoleń	X			
	ankieta - badania stysfakcji online	X			
					57 700,00

DZIAŁANIE	OPIS	INNOWACYJNOŚĆ	GRUPY DOCELOWE	ŚRODKI PRZEKAZU	EFEKTY DZIAŁAŃ
Kampania w mediach lokalnych	Umieszczenie artykułów sponsorowanych i ogłoszeń w szeroko zasięgowych lokalnych mediach.	Działania w prasie lokalnej zapewnią szeroki zasięg oraz dotarcie do praktycznie wszystkich grup docelowych.	- potencjalni wnioskodawcy, - społeczność lokalna, - społeczność rybacka, - grupy defaworyzowane,	- prasa lokalna - lokalne portale informacyjne	- umieszczone min. 5 ogłoszeń w prasie lokalnej
Kampania informacyjna (komunikacja dwukierunkowa)	Rozmieszczenie plakatów oraz ulotek informacyjnych nt. działalności DLGR, realizowanych projektów, naborów itp.	Kampania zagwarantuje szeroki zasięg w miejscach, które są często odwiedzane przez mieszkańców (wszystkie grupy docelowe).	- potencjalni wnioskodawcy, - społeczność lokalna, - społeczność rybacka, - grupy defaworyzowane,	- informacje eksponowane w gablotach instytucji publicznych (Urzędy, GOK)	- organizacja kampanii o zasięgu 4.500 osób
Kampania w Internecie	Bieżąca aktualizacja treści na stronie www, opracowanie i regularna wysyłka newslettera, stworzenie wersji strony www dostosowanej do potrzeb osób niedowidzących.	Wykorzystanie zapewni przystępny dostęp do informacji osobom młodym funkcjonującym w przestrzeni Internetowej oraz umożliwi dotarcie do informacji wszystkim nie mogącym opuścić miejsca zamieszkania, grupom seniorów i niepełnosprawnych.	- potencjalni wnioskodawcy, - społeczność lokalna, - społeczność rybacka, - grupy defaworyzowane,	- strona internetowa DLGR, - strony internetowe urzędów, lokalnych stowarzyszeń, przedsiębiorców, - portale społecznościowe - newsletter	- odwiedzin miesięcznie 800 unikalnych użytkowników
Biuletyn DLGR	Stworzenie publikacji podsumowującej zrealizowane projekty z funduszy DLGR.	Przygotowanie publikacji podsumowującej zwiększy zaufanie wobec grupy, wypromuje działalność biura.	- potencjalni wnioskodawcy, - społeczność lokalna, - społeczność rybacka, - grupy defaworyzowane,	- kolportaż w instytucjach publicznych, poprzez stowarzyszenia, fundacje, grupy nieformalne	- wydrukowanie min. 3.000 egzemplarzy
Spotkania informacyjne (komunikacja dwukierunkowa)	Organizacja spotkań informacyjnych zarówno w biurze, jak i w terenie.	Spotkania pozwalają na przeprowadzenie najskuteczniejszej komunikacji dwukierunkowej, pozwolą na nawiązanie relacji i wspólnie budowanie zaufania.	- potencjalni wnioskodawcy, - społeczność lokalna, - społeczność rybacka, - grupy defaworyzowane,	- informacje dostępne w gminach, miejscach spotkań, w biurze DLGR, na stronie www	- zgromadzenie na spotkaniach rocznie min. 80 osób
Szkolenia (komunikacja dwukierunkowa)	Organizacja szkoleń dla beneficjentów funduszy z DLGR.	Szkolenia pozwalają na przeprowadzenie najskuteczniejszej komunikacji dwukierunkowej, ich przeprowadzenie bezpośrednio wpłynie na jakość i ilość składanych projektów.	- potencjalni wnioskodawcy,	- informacje dostępne w gminach, miejscach spotkań, w biurze DLGR, na stronie www	- organizacja min. 12 szkoleń, które zgromadzą min. 150 osób
Szkolenia z oceniania projektów (komunikacja dwukierunkowa)	Organizacja szkoleń z procedury oceny wniosków.	Szkolenia zagwarantują równy poziom wiedzy na temat oceny wniosków wszystkim członkom Rady, ułatwią weryfikację wniosków.	- członkowie Rady i pracownicy biura	- mailing z zaproszeniem na szkolenie,	- przeszkolenie wszystkich członków rady przynajmniej raz w roku

Orientacyjny harmonogram realizacji planu komunikacji

HARMONOGRAM DZIAŁAŃ KOMUNIKACYJNYCH																	
DZIAŁANIA	ŚRODKI PRZEKAZU	2016		2017		2018		2019		2020		2021		2022		2023	
		1.	2.	1.	2.	1.	2.	1.	2.	1.	2.	1.	2.	1.	2.	1.	2.
INTERNET	aktualizowanie www	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	obsługa mediów społecznościowych	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	newsletter	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
SPOTKANIA I SZKOLENIA	doradztwo w biurze DLGR	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	ankietowanie uczestników	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	spotkania w terenie		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x					
	spotkania informacyjne		x	x	x	x											
	spotkania członków stowarzyszenia		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	udział w wydarzeniach społeczności lokalnej	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	szkolenia z pisania projektów		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x					
	szkolenia z realizacji projektów		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x				
	szkolenia z oceny projektów dla Rady		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x					
MEDIA LOKALNE	prasa		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x					
MATERIAŁY PROMOCYJNE	ulotki, foldery		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	plakaty		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	banery/roll-up promocyjne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	drobne gadżety	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
	publikacje														x	x	x